

Forum Budownictwa Śląskiego

www.izbabud.pl

nr 1 (42) 2013

ISSN 1643-6350

Poprawiamy warunki działalności gospodarczej w Polsce

Rozmowa z wicepremierem,
ministrem gospodarki
Januszem Piechocińskim

- str. 5

Najważniejsze problemy
w branży budowlanej,
program konferencji
V ŚLĄSKIE FORUM INWESTYCJI,
BUDOWNICTWA, NIERUCHOMOŚCI
Dwa seminaria w Ustroniu
- str. 16 i 21

W Dąbrowie Górniczej powstał największy w kraju
Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy
dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej

- str. 10

ŚLĄSKIE BUDOWANIE - 2013

Śląskie. Pozytywna energia

Śląska Izba
Budownictwa

Szanowni Państwo!

Rada Śląskiej Izby Budownictwa wspólnie z uczestnikami Forum Budownictwa Śląskiego uprzejmie informuje, że została otwarta

III edycja Konkursu „ŚLĄSKIE BUDOWANIE – 2013”

którego celem jest promocja atrakcyjności inwestycyjnej i gospodarczej województwa śląskiego poprzez publiczną prezentację i wyróżnianie:

ŚLĄSKĄ WIELKĄ NAGRODĄ BUDOWNICTWA

podmiotów gospodarczych i samorządów terytorialnych

w następujących kategoriach:

- ✓ przygotowania i zarządzania przedsięwzięciami inwestycyjnymi,
- ✓ działalności projektowo-architektonicznej, urbanistycznej i geodezyjnej,
- ✓ wykonawstwa robót budowlano-montażowych oraz modernizacyjno-remontowych,
- ✓ produkcji materiałów budowlanych, konstrukcji i urządzeń oraz ich obrotu handlowego,
- ✓ zarządzania nieruchomościami,
- ✓ przedsięwzięć ekologicznych, gospodarki komunalnej i rewitalizacji przemysłowej,
- ✓ finansowania i ubezpieczania przedsięwzięć inwestycyjnych oraz kontraktów budowlanych,
- ✓ osiągnięć naukowo-szkoleniowych oraz innowacyjno-wdrożeniowe.

oraz Nagrodą i Tytułem

„AUTORYTET – BUDOWNICTWA I GOSPODARKI ŚLĄSKIEJ”

osób indywidualnych – za szczególne osiągnięcia w działalności zawodowej oraz wkład w rozwój regionu

Kapitułę Konkursu stanowią reprezentujący *Wojewodę Śląskiego i Marszałka Województwa Śląskiego, Rektorów Politechniki Śląskiej oraz Politechniki Częstochowskiej, samorządy zawodowe i gospodarcze budownictwa, które utworzyły „Forum Budownictwa Śląskiego” oraz eksperci w poszczególnych kategoriach konkursu.*

Publiczna promocja Laureatów, poprzez wręczenie tych Nagród w postaci statuetki projektu Zygmunta Brachmańskiego wraz z Dyplomem, odbędzie się podczas kolejnej, uroczystej **XVI GALI BUDOWNICTWA w dniu 15 listopada 2013 r.** w Operze Śląskiej w Bytomiu.

„**Deklaracje Zgłoszeniowe**” przystąpienia do konkursu „**ŚLĄSKIE BUDOWANIE – 2013**” prosimy przekazywać do Biura Śląskiej Izby Budownictwa na adres:
ul. Szeligiewicza 20 / lok.I, Katowice 40-074 bądź mailowo – izbabud@izbabud.pl

Szczegółowe informacje o Konkursie znajdą Państwo w Regulaminie, który można pobrać za pomocą linku zamieszczonego na naszej stronie:

<http://www.izbabud.pl/>

str. 7

Europejska Strategia na rzecz zrównoważonej konkurencyjności branży budowlanej i przedsiębiorstw

MAŁGORZATA HANDZLIK,
Poseł do Parlamentu Europejskiego

str. 26

XII Zjazd Sprawozdawczy ŚLĄSKIEJ OKRĘGOWEJ IZBY INŻYNIERÓW BUDOWNICTWA

str. 30

ODDZIAŁ POLSKIEGO ZWIĄZKU INŻYNIERÓW I TECHNIKÓW BUDOWNICTWA

str. 32

Prof. ANTONI ROSIKOŃ

Nestor polskich inżynierów o twórczych pasjach, budownictwie i tajemnicy długowieczności

W NUMERZE:

■ OD ORGANIZATORÓW V ŚLĄSKIE FORUM INWESTYCJI, BUDOWNICTWA, NIERUCHOMOŚCI	4
■ DZIAŁANIA RZĄDU Poprawiamy warunki działalności gospodarczej w Polsce Rozmowa z wicepremierem, ministrem gospodarki JANUSZEM PIECHOCINSKIM	5
■ EUROPARLAMENT Europejska Strategia na rzecz zrównoważonej konkurencyjności branży budowlanej i jej przedsiębiorstw MAŁGORZATA HANDZLIK Poseł do Parlamentu Europejskiego	7
■ REGION Najszybciej rozwijający się region w kraju ALEKSANDRA GAJEWSKA Wicemarszałek Województwa Śląskiego	8
■ III EUROPEJSKI KONGRES MAŁYCH I ŚREDNICH PRZEDSIĘBIORSTW	10
■ FORUM BUDOWNICTWA ŚLĄSKIEGO V Seminarium Budowlane Pożyteczne i owocne spotkanie w Ustroniu	13
Kolejne seminarium w Ustroniu Najważniejsze problemy branży budowlanej	18
■ PROGRAM RAMOWY ŚLĄSKIEGO DNIA BUDOWLANYCH – 2013 R. I KONFERENCJI	22
■ ŚLĄSKA IZBA BUDOWNICTWA Seminaria cieszą się dużym zainteresowaniem Pożyteczne szkolenia	23
■ ŚLĄSKA OKRĘGOWA IZBA INŻYNIERÓW BUDOWNICTWA XII Zjazd Sprawozdawczy Śląskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa Podsumowania i plany na przyszłość	24
■ ODDZIAŁ POLSKIEGO ZWIĄZKU INŻYNIERÓW I TECHNIKÓW BUDOWNICTWA XXVIII Warsztaty Pracy Projektanta Konstrukcji	26
■ ŚLĄSKIE SPÓŁDZIELNIE MIESZKANIOWE 105 lat Chorzowskiej Spółdzielni Mieszkaniowej	28
Spółdzielnię Mieszkaniową „ROW” wyróżniono tytułem DOBRA SPÓŁDZIELNIA	29
XI Piknik Osób Niepełnosprawnych	30
■ FORUM BUDOWNICTWA W ZAKOPANEM Budowlana debata pod Tatrami	31
■ REGION W Dąbrowie Górniczej powstał Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej Obiekt godny XXI wieku	33
Inni mają zabytki, atrakcje przyrodnicze, my: lotnisko Rozmowa z GRZEGORZEM CZAPŁĄ , Wójtem Roku 2012, gospodarzem gminy Ożarówce	36
■ WSPOMNIENIA Prof. ANTONI ROSIKOŃ – uhonorowany tytułem Osobowość Budownictwa Śląskiego oraz Medalem Nestor polskich inżynierów o twórczych pasjach, budownictwie na terenach górniczych i tajemnicy długowieczności Życie wypełnione pracą	38
■ HISTORIA Najnowsza publikacja o historii Będzina Syberka dawniej i dziś	40
■ TARGI „Expo Silesia” w Sosnowcu już po raz 6 Oszczędzanie energii, urządzenie wnętrz i zasady BHP dla maluchów	44
XVI Targi Bezpieczeństwa, Higieny Pracy i Ochrony Przeciwpożarowej BHP 2013 Jak ograniczyć liczbę wypadków?	46
28. Targi Budownictwa Mieszkaniowego, Modernizacji i Wykończenia Wnętrz Nowoczesne technologie i innowacyjne rozwiązania	47
■ NAUKA Prof. dr hab. inż. JAN ŚLUSAREK , prof. zwyczajny w Politechnice Śląskiej, Wydział Budownictwa Politechniki Śląskiej Wybrane zagadnienia zabezpieczeń wodochronnych obiektów budowlanych	48
Dr hab. inż. JERZY SĘKOWSKI , prof. w Pol. Śl. Katedra Geotechniki, Politechnika Śląska, Gliwice Posadowienie pośrednie obiektów i budowli inżynierskich	52

V ŚLĄSKIE FORUM INWESTYCJI, BUDOWNICTWA, NIERUCHOMOŚCI

18 września 2013 r. w Sali Sejmu Śląskiego w Katowicach

Andrzej Nowak
– Przewodniczący Polskiego
Związku Inżynierów
i Techników Budownictwa
Oddział Katowicki

Franciszek Buszka
– Przewodniczący Rady
Śląskiej Okręgowej Izby Inżynierów
Budownictwa

Tadeusz Wnuk
Prezydent Śląskiej Izby
Budownictwa

Szanowni Państwo!

Tegoroczna konferencja będzie konsekwentną kontynuacją debat i rekomendacji poprzednich „**Śląskich Forum**”, mających przyczynić się do systemowego i kompleksowego zreformowania prawa procesów inwestycyjno-budowlanych. Spójną i skoordynowaną wzajemnie zmianę regulacji prawnych, obejmujących planowanie i zagospodarowanie przestrzenne, prawo budowlane, przepisy środowiskowe, a także Kodeksu Postępowania Administracyjnego i Kodeksu Cywilnego.

Przypomnijmy więc, że w trakcie **III Śląskiego Forum** w dniu 28 września 2011 r., w publikacjach autorskich i wystąpieniach, reprezentujących krajowe i regionalne organizacje pozarządowe budownictwa, autorytety naukowe, ekspertów i praktyków – zawarte zostały oceny obecnie obowiązującego stanu prawnego tych procesów. Na tej podstawie nastąpiła identyfikacja barier w prowadzeniu działalności inwestycyjnej i budowlanej. W „**Stanowisku Końcowym**” i „**Rekomendacjach**” konferencji wskazane zostały postulowane kierunki zmian prawnych i instytucjonalnych.

Z kolei, w czasie **IV Śląskiego Forum** w dniu 26 września 2012 r. wyrażona została aproba uczestników konferencji dla podjętej przez Rząd oczekiwanej inicjatywy legislacyjnej, obejmującej powołanie rozporządzeniem Rady Ministrów z 10 lipca 2012 r. **Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Budowlanego** oraz przedstawienie „**Założeń projektu ustawy – Prawo budowlane**”. Odrębną sesją tematyczną konferencji była ocena regulacji dotycząca robót budowlanych w przepisach o zamówieniach publicznych.

Opracowanie i uzgodnienie programu tematycznego obecnej konferencji nastąpiło w maju br. w trakcie seminarium budowlanego uczestników **Forum Budownictwa Śląskiego** w Ustroniu. Wspólnie opowiedzieliśmy się, aby kolejna nasza debata dotyczyła „**Realizacji inwestycji budowlanej i eksploatacji**” oraz „**Planowania miejscowego – lokalizacji inwestycji**”, będące wiodącymi obszarami prac Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Budowlanego. Przyjęliśmy, że w trakcie konferencji będzie możliwe przedstawienie przez członków tej Komisji „**Tez**” projektu przyszłego Kodeksu. Uznaliśmy również, że skuteczność procesów inwestycyjnych jest zależna równorzędnie nie tylko od stabilnych warunków prawnych, ale także od sprawności działania administracji publicznej. To z tego właśnie względu liczymy, że w trakcie konferencji, krajowe i regionalne środowiska budowlane wskażą liczne przykłady z praktyki prowadzenia działalności inwestycyjnej i budowlanej oraz wnioski z nich wynikające.

Poprawiamy warunki działalności gospodarczej w Polsce

Rozmowa z wicepremierem, ministrem gospodarki **JANUSZEM PIECHOCIŃSKIM**

– Stanowisko wicepremiera i ministra gospodarki otrzymał pan 6 grudnia ub. roku. W pana opinii do najważniejszych dziedzin wymagających inwestycji należy teraz energetyka, konieczność rozwoju wszystkich źródeł energii, zarówno tradycyjnych, jak i odnawialnych. Jakie wyzwania stawia to przed naszym krajem i co dzięki rozwojowi tej branży zyskają mieszkańcy?

– Niedawno rozpoczęliśmy prace nad aktualizacją „Polityki energetycznej Polski”. Znajdą się w niej zapisy dotyczące m.in. wykorzystania gazu ze źródeł niekonwencjonalnych, wyzwań klimatycznych, budowy wspólnego rynku energii w ramach Unii Europejskiej czy wykorzystania funduszy eu-

ropejskich z nowej perspektywy finansowej 2014-2020.

W projektach tzw. trójpaku energetycznego zawarliśmy wiele nowatorskich pomysłów dotyczących rozwoju całego sektora. Mają one zapewnić postęp ekonomiczny i technologiczny branży, pewność obrotu oraz stabilność prawną. Duży akcent kładziemy również na ochronę konsumenta energii oraz zapewnienie odpowiednich standardów świadczonych usług.

Zmiany w ustawie Prawo energetyczne zwiększają ochronę konsumenta m.in. poprzez możliwość zmiany sprzedawcy energii w ciągu 21 dni bez ponoszenia kosztów i odszkodowań innych niż wynikające z treści umowy. Nowe regulacje wprowadzają także obowiązek rozliczania energii elek-

trycznej według rzeczywistego zużycia. Doprecyzowujemy też przepisy dotyczące rozliczania kosztów ciepła w budynkach wielolokalowych.

Przygotowane przez MG rozwiązania pozwolą w przyszłości wykorzystywać lokalnie dostępne zasoby OZE do wytwarzania m.in. energii elektrycznej i biogazu rolniczego ze źródeł odnawialnych. Chcemy umożliwić także wytwarzanie energii i sprzedaż jej nadwyżek przez prosumentów (klientów aktywnych, profesjonalistów), produkujących energię elektryczną z OZE na własne potrzeby. Tego typu inicjatywy lokalne zwiększają udział energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych, co jest niezwykle ważne z punktu widzenia wypełnienia przez Polskę unijnych zobowiązań.

– W czasie jednego z wywiadów stwierdził pan niedawno, że w tym roku motorem PKB będzie eksport. Ograniczona jest konsumpcja i inwestycje, zanim przyjdą nowe środki z perspektywy unijnej. Jakże ta sytuacja niesie możliwości i zagrożenia? Czy Polska będzie potrafiła wykorzystać szanse związane z eksportem towarów?

– Spowolnienie wzrostu gospodarczego i pogorszenie się sytuacji na rynku pracy pociągają za sobą niestety ograniczenie konsumpcji i inwestycji. Trzeba temu ze wszystkich sił przeciwdziałać. Dlatego w MG koncentrujemy się na redukcji obciążeń administracyjnych w gospodarce. Poprawiamy warunki wykonywania działalności gospodarczej w Polsce, ograniczając zatory płatnicze oraz likwidując zbędne obowiązki informacyjne. Regulacje te są szczególnie korzystne dla małych i średnich firm, które nie otrzymują na czas zapłaty od swoich kontrahentów. Obowiązujące przepisy zwiększają też przejrzystość funkcjonowania administracji.

W tej chwili pracujemy nad tzw. IV ustawą deregulacyjną. Jej celem jest przede wszystkim likwidacja lub obniżenie niektórych barier w prowadzeniu firmy. Przedstawiliśmy ponad 30 propozycji zmniejszających obciążenia informacyjne nałożone na przedsiębiorców. Ich przyjęcie przełoży się na oszczędności po stronie właścicieli firm. Szacujemy, że może być to nawet 274 mln złotych. Oznacza to potencjalne uwolnienie ponad 9 milionów godzin pracy przeznaczanych obecnie na niepotrzebne czynności.

Proponujemy też zmiany w przepisach dotyczących polskich portów i terminali przeładunkowych. Chcemy zwiększyć ich konkurencyjność przez skrócenie czasu kontroli granicznych i koordynowanie ich przez administrację celną oraz wydłużenie terminu rozliczenia VAT importowego dla upoważnionych przedsiębiorców.

Planujemy również zniesienie obowiązku uzyskiwania potwierdzenia zgłoszenia rejestracyjnego VAT-R przy podejmowaniu działalności gospodarczej. Odbyłoby się wówczas na wniosek zainteresowanego.

Rozpoczęliśmy również prace nad projektem ustawy o standaryzacji niektórych wzorów pism w procedurach administracyjnych. Chcemy w ten sposób uprościć otoczenie prawne i ułatwić wykonywanie działalności gospodarczej. Standaryzacja wzorów pism umożliwi ich elektronizację. Pozytywnie wpłynie też na szybkość postępowań i efektywność procedur administracyjnych oraz zmniejszy obciążenia obywateli i przedsiębiorców oraz zaoszczędzi ich czas.

– Dla mieszkańców woj. śląskiego szczególnie istotny jest rozwój fabryki Fiata w Tychach, a tym samym ochrona obecnych miejsc pracy. Tę sprawę od początku sprawowania funkcji wicepremiera i ministra gospodarki traktował pan jako szczególnie ważką. Co już udało się zrobić w kierunku poprawy stanu firmy? Jaką rolę może odegrać wprowadzenie w tym samym Fiacie jednego z modeli nowej

generacji? Czy inne firmy branży motoryzacyjnej w Polsce też będą mogły liczyć na rozwój produkcji?

– Sektor motoryzacyjny z punktu widzenia polityki inwestycyjnej Polski, traktujemy jako jeden z priorytetowych. Dlatego, zarówno MG, jak i cały rząd, pracuje nad poprawą kondycji tej ważnej branży naszej gospodarki. Mogę Państwa zapewnić, że wykorzystujemy wszystkie dostępne instrumenty, aby złagodzić napływające do Polski symptomy światowego kryzysu. Opracowujemy też nowe rozwiązania.

Preferowanym miejscem lokalizacji inwestycji motoryzacyjnych są specjalne strefy ekonomiczne. Firmy, które są tam obecne mogą korzystać z wielu zachęt, w tym ze zwolnień podatkowych.

MG udziela też pomocy finansowej w ramach „Programu wspierania inwestycji o istotnym znaczeniu dla gospodarki polskiej na lata 2011–2020”. Jest on skierowany również do firm planujących inwestycje w sektorze motoryzacyjnym, w szczególności w zakresie produkcji pojazdów samochodowych nadwozi, przyczep i naczep, części i akcesoriów do pojazdów samochodowych i ich silników.

Kwestie rozwoju polskiego przemysłu motoryzacyjnego stały się kluczowymi tematami posiedzeń Międzyresortowego Zespołu do spraw Wzrostu Konkurencyjności Przemysłu Motoryzacyjnego, któremu przewodniczy minister gospodarki. Rozwiązania, nad którymi pracowaliśmy dotyczą m.in. wsparcia wymiany parku samochodowego poprzez zastąpienie podatku akcyzowego systemem podatków zależnych od parametrów ekologicznych pojazdu. Chcemy pobudzić rynek poprzez wsparcie wdrażania innowacyjnych technologii obejmujących napędy i paliwa alternatywne. W ubiegłym roku Zespół rozpoczął prace nad przygotowaniem strategicznego programu wykorzystania w transporcie paliw metanowych, takich jak CNG, LNG, czy biometan.

Przypomnę też, że w grudniu 2012 r. spotkałem się z przedstawicielami branży motoryzacyjnej. Wspólnie opracowaliśmy katalog propozycji pobudzających przemysł i rynek motoryzacyjny w Polsce. Działania te dotyczą trzech obszarów: utrzymania aktualnej bazy produkcyjnej, odmłodzenia parku samochodowego w Polsce oraz rozszerzenia rynków zbytu dla polskiej produkcji.

Oczywiście na bieżąco monitorujemy i analizujemy rozwój sytuacji na krajowym i europejskim rynku motoryzacyjnym. Jesteśmy także w stałym kontakcie z producentami samochodów i komponentów motoryzacyjnych, branżowymi instytucjami oraz organizacjami samorządowymi. Wspólnie możemy planować dalsze działania, które ustabilizują sytuację w tym sektorze i osłabią negatywne skutki kryzysu ekonomicznego.

– Dziękujemy za rozmowę.

Rozmawiali:
AGNIESZKA ZIELIŃSKA
i DANIEL BIENIEK
Zdjęcie: mat. prasowe

Janusz PIECHOCIŃSKI (rocznik 1960) ur. w Studziankach) jest wiceprezesem Rady Ministrów i ministrem gospodarki od grudnia 2012. 11 grudnia 2012 został również powołany przez prezydenta Bronisława Komorowskiego w skład Rady Bezpieczeństwa Narodowego.

Ukończył studia na Wydziale Handlu Wewnętrznego w Szkole Głównej Planowania i Statystyki (przemianowaną następnie na SGH). W latach 1987–1999 pracownik naukowy w Katedrze Historii Gospodarczej SGPiS/SGH.

Posel na Sejm I, II, IV, VI i VII kadencji. W parlamencie w latach 1991–1997 działał w komisji finansów i budżetu. W latach 1992–1993 był przewodniczącym nadzwyczajnej komisji ds. przeciwdziałania patologii w gospodarce. Był także wiceprzewodniczącym komisji ds. reformy Centrum Gospodarczego. W latach 2000–2001 był członkiem Narodowej Rady Integracji Europejskiej przy Prezisie Rady Ministrów. W późniejszych latach zasiadał w komisji infrastruktury (pełnił funkcję przewodniczącego). Obecnie jest członkiem sejmowych komisji: infrastruktury oraz innowacyjności i nowoczesnych technologii. Dwukrotnie wybierany do sejmiku mazowieckiego, gdzie przewodniczył komisjom budżetu i finansów oraz ochrony środowiska. W latach 1999–2001 był prezesem Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie.

Był też m.in. społecznym prezesem Krajowego Ruchu Ekologiczno-Społecznego.

Jest żonaty, ma troje dzieci. Jest zapalonym grzybiarzem – można go często spotkać w lasach chojnowskich. Pasjonuje go też piłka nożna i siatkówka.

(az)

Europejska Strategia na rzecz zrównoważonej konkurencyjności branży budowlanej i jej przedsiębiorstw

MAŁGORZATA HANDZLIK

Posel do Parlamentu Europejskiego

Przewodnictwo Irlandii w Radzie rozpoczęło się już na dobre i miło widzieć, że rynek wewnętrzny rzeczywiście znalazł się w centrum zainteresowania prezydencji. Już w styczniu br. Irlandia ogłaszając priorytety, które zamierza realizować podczas tych sześciu miesięcy swojego przewodnictwa w Unii Europejskiej, jasno dała do zrozumienia, że zwiększanie konkurencyjności Europy to ważny, a może i nawet najważniejszy sposób na zażegnanie skutków kryzysu gospodarczego. Wielokrotnie wskazywałam jak ważna jest poprawa funkcjonowania rynku wewnętrznego, a ta według mnie może nastąpić jedynie poprzez zwiększenie konkurencyjności UE. W tym kontekście również należy rozpatrywać działania mające na celu ułatwienie przedsiębiorstwom, a w szczególności małym i średnim przedsiębiorstwom (MŚP) powstawania i rozwoju. Europejskie przedsiębiorstwa funkcjonują na rynku wewnętrznym, a im bardziej konkurencyjny jest ten rynek tym większe możliwości rozwoju mają unijne i przede wszystkim polskie firmy. Również odwrotnie, prężne firmy, których istnienie nie jest zakłócone niepotrzebnymi barierami administracyjnymi czy prawnymi przyczynią się do zwiększenia konkurencyjności Unii Europejskiej. Tym samym konkurencyjność powinniśmy rozpatrywać na wielu płaszczyznach, tak sektorowo jak i globalnie.

Bardzo istotnym dla gospodarki europejskiej jest sektor budownictwa, który jak podaje Komisja Europejska zatrudnia 20 mln pracowników i generuje prawie 10% PKB, nie wspominając już, że jakość prac budowlanych bezpośrednio przekłada się na życie Europejczyków. Dostrzegając ten potencjał sektora należy zrobić wszystko, aby poprawić jego konkurencyjność. Komisja Europejska opracowała przyjętą w lipcu zeszłego roku strategię na rzecz zrównoważonej konkurencyjności branży budowlanej i jej przedsiębiorstw, zauważając przy tym, że konkurencyjność sektora jest ważna nie tylko dla gospodarki europejskiej, ale i dla zapewnienia zrównoważonego funkcjonowania samego sektora budownictwa. Bez wątpliwości, budownictwo na pewno może również

przyczynić się do tworzenia tak potrzebnych szczególnie teraz miejsc pracy w Unii Europejskiej. Potencjał sektora jest ogromny, niestety boryka się on z wieloma problemami. Jak zidentyfikowała Komisja Europejska dotyczą one szczególnie wykwalifikowanych pracowników w wielu przedsiębiorstwach, niskiej atrakcyjności dla młodych ludzi ze względu na warunki pracy, ograniczonego potencjału innowacji i zjawiska pracy nierejestrowanej. Niestety sektor budownictwa jest nie tylko jedną z branż, która ucierpiała najbardziej w wyniku kryzysu gospodarczego, ale również ambitne polityki dotyczące energii i ochrony środowiska, które należą do priorytetów Unii Europejskiej sprawiają, że od sektora budowlanego wymaga się znacznych zmian a bez odpowiedniego wsparcia w postaci odpowiedniej polityki przedsiębiorstwa budowlane będą na bardzo trudnej pozycji. Przedstawiona w zeszłym roku strategia ma pomóc w opracowaniu właśnie takiej odpowiedniej polityki. W strategii Komisja Europejska zidentyfikowała wyzwania, którym branża budowlana stawia obecnie czoła, a co ważniejsze Komisja przedstawiła też propozycje inicjatyw mających na celu wsparcie branży w tym trudnym dla budownictwa okresie.

Jedną z ważniejszych inicjatyw jest propozycja usprawnienia działania dyrektywy w sprawie delegowania pracowników w ramach świadczenia usług za granicę, nad którą prace są już bardzo zaawansowane, a która przyczyni się do skuteczniejszego egzekwowania mechanizmu delegowania. Należy pamiętać, że to właśnie w sektorze budowlanym delegowanie ma miejsce najczęściej w porównaniu z wszystkimi innymi sektorami. Tym bardziej cieszy mnie fakt, że komisja rynku wewnętrznego i ochrony konsumentów, której jestem członkiem przyjęła 21 lutego br. dobrą opinię do propozycji Komisji Europejskiej w sprawie delegowania pracowników. Jako sprawozdawca z ramienia mojej grupy politycznej EPL brałam czynny udział w pracach nad tą opinią. W dyskusjach nieustannie podkreślałam, że potrzebne jest skuteczniejsze egzekwowanie dyrektywy dotyczącej delegowania pracowników w ramach świadczenia

usług, jednak nowe ramy muszą być przejrzyste i proporcjonalne, z korzyścią dla wzrostu gospodarczego i w żadnym razie nie powinny tworzyć nowych barier, ciężarów administracyjnych czy niejasności prawa. Zarówno pracownicy, jak i firmy potrzebują jasnych reguł i informacji. W przyjętej opinii udało się osiągnąć dobre kompromisy, których rzetelne polskie firmy nie muszą się obawiać.

Jak już wspomniałam powyżej kryzys gospodarczy okazał się właśnie dla branży budowlanej wyjątkowo trudny. Skurczyły się rynki kredytów, a tym samym budownictwo mieszkaniowe ucierpiało, spadł popyt tak w sektorze budownictwa mieszkaniowego jak i infrastruktury. Komisja wskazuje, że doraźna pomoc która stosowana była w niektórych państwach, tak jak na przykład obniżenie stawki VAT czy preferencyjne stopy procentowe kredytów hipotecznych, mogła okazać się skuteczna jedynie na krótką metę. To co uczyni sektor na prawdę konkurencyjnym to podnoszenie kwalifikacji i umiejętności, innowacja i gospodarka pro-ekologiczna. Właśnie zapotrzebowanie na wykwalifikowaną siłę roboczą może okazać się sporym problemem. W najbliższych latach około dwóch trzecich, jak podaje Komisja, wszystkich zatrudnionych w budownictwie, przemyśle i transporcie odejdzie na emeryturę, a osoby te będą musiały być zastąpione wykwalifikowanymi pracownikami. Ponadto należy pamiętać, że sektor budownictwa charakteryzuje się bardzo dużym rozdrobnieniem. To właśnie w tym sektorze identyfikuje się najwięcej mikroprzedsiębiorstw, a te są szczególnie podatne na różne perturbacje tak kadrowe jak i te związane z kryzysem gospodarczym.

Europejska strategia na rzecz zrównoważonej konkurencyjności branży budowlanej składa się z pięciu podstawowych celów, które dotyczą poprawy warunków inwestycyjnych, kapitału ludzkiego, kwestii środowiskowych, rynku budownictwa per se oraz jego konkurencyjności. Sektor budownictwa wsparty odpowiednimi inicjatywami unijnymi z pewnością będzie jednym z kluczowych elementów zapewniających Unii Europejskiej wzrost i konkurencyjność.

Najszybciej rozwijający się region w kraju

ALEKSANDRA GAJEWSKA, Wicemarszałek Województwa Śląskiego

Województwo śląskie to jeden z najszybciej rozwijających się regionów w kraju, z jednej strony silnie zakorzeniony w tradycji, z drugiej – otwarty na zachodzące w nim procesy. Nigdzie indziej katalog tych zmian nie jest tak różnorodny i tak szeroki. To wypadkowa przeobrażeń, które obserwujemy na przestrzeni minionych dwudziestu lat i które odcisnęły na województwie swoje piętno. W tym czasie przyłgnęła do nas metka regionu przemysłowego, zanieczyszczonego, wyzuteego z kultury. To przekonanie,

skądinąd błędne i krzywdzące, pokutuje do dziś. Proces restrukturyzacji przemysłu ciężkiego zapoczątkowany w ostatniej dekadzie ubiegłego wieku, mimo że trudny i skomplikowany, zaczyna przynosić konkretne rezultaty. Na bazie tradycyjnych gałęzi przemysłu, na których przez lata opierał się kręgosłup regionalnej gospodarki, wyrosły branże związane z ich obsługą, nowoczesny przemysł maszynowy, dysponujący innowacyjnymi technologiami i doświadczoną kadrą pracowniczą. Rola

przemysłu ciężkiego w strukturze regionalnej gospodarki wciąż ewoluuje i choć jest cenna, to nie zapewni nam trwałej przewagi konkurencyjnej. Potrzeba innowacyjnych rozwiązań, pobudzenia do życia tkanki instytucji otoczenia biznesu i zacieśnienia współpracy na linii biznes – nauka – samorządność.

W naszych rękach są wszelkie atuty, by móc odgrywać w gospodarce rolę lidera. Kluczowym elementem przewagi konkurencyjnej jest bez wątpienia potencjał naukowo-badawczy, którym dyspo-

ujemy. W województwie zlokalizowane są najlepsze ośrodki naukowe oraz uczelnie techniczne, to tu kształcą się wysoko wyspecjalizowani fachowcy, gotowi z marszu zasilić rynek pracy. To nie przypadek, że od lat utrzymujemy się na szczycie rankingu atrakcyjności inwestycyjnej; klimat nastawiony na innowacje czuć tu na każdym kroku. To wypadkowa współpracy na wielu szczeblach, mariaż śląskiej obrotowości z potrzebą dostosowania się do zmieniających się trendów. Musimy reagować na zmiany, które niesie ze sobą proces globalizacji przemysłu; zatrzymanie się w miejscu stworzy dystans, którego nie będziemy w stanie nadrobić przez lata. Dlatego konieczne jest określenie inteligentnych specjalizacji regionu, wytypowanie tych strategicznych pól, na których będziemy w stanie skutecznie rywalizować. To szczególnie cenne w kontekście nowej perspektywy unijnego finansowania, nastawionej na innowacyjność i nowe technologie. W tym technologicznym wysiłku mamy dużo do zaoferowania. Wśród obszarów, w których mamy szansę stać się liczącym się graczem na arenie międzynarodowej, znajdują się m.in. technologie medyczne, informatyczno-technologiczne, technologie związane z ochroną środowiska i te skierowane na energetykę i górnictwo.

Zmiana akcentów w nowym unijnym budżecie nie może przełożyć się na zmniejszenie naszej aktywności w ich pozyskiwaniu i wykorzystaniu. Naszym zadaniem jest utrzymać się w peletonie przemian i jeszcze intensywniej o te środki zabiegać. Ich efekty dostrzegamy przecież na każdym kroku. To nie tylko największe inwestycje, do których zalicza się dokończenie budowy Drogowej Trasy Średnicowej, budowa nowej siedziby Muzeum Śląskiego i modernizacja Stadionu Śląskiego, która mimo przeszkód na pewno zostanie dokończona. To szereg inwestycji, które zmieniają oblicze miast i wsi; środki, które zasilają instytucje kultury, trafiają do przedsiębiorców, klubów sportowych i mieszkańców. To tam bije serce przemian, które pozwalają nam rozwijać się i niwelować wieloletnie zapóźnienia. Duża część tych inwestycji to przedsięwzięcia budowlane związane z infrastrukturą. Ich oddziaływanie na rozwój regionu jest wielotorowe; pieniądze zainwestowane w rozwój infrastruktury to szansa na rozkwit przedsiębiorczości, na stworzenie nowych miejsc pracy i komfort mieszkańców. To system naczyni połączonych.

Mówiąc o inwestycjach, trzeba zauważyć, że budżet województwa jest już mocno ograniczony. Realizacja flagowych projektów skutecznie ogranicza ewentualne pole manewru. Ich efekty będą widoczne przez dziesięciolecia i mo-

gą stać się katalizatorem przemian z widokiem na dalszy, zintensyfikowany rozwój. Strefa kultury, która rośnie w sercu Katowic, będzie wizytówką regionu i symboliczną klamrą, która spina górnictwem tradycję z nowoczesnością. To dowód na to, że oba z pozoru przeciwstawne światy mogą koegzystować, uzupełniać się i ubogacać nawzajem. Zachodzące w naszym regionie procesy rewalizacji to szansa dla architektów i branży budowlanej – swoisty poligon dla ich kreatywności i szansa na realizację najbardziej oryginalnych pomysłów. Dzięki wykorzystaniu unijnych środków te opuszczone i zaniedbane tereny mogą ponownie tętnić życiem i stać się atrakcją turystyczną dla osób spragnionych industrialnych wrażeń. Szlak Zabytków Techniki jest tego najlepszym dowodem; obiekty, które wchodziły w jego skład, mają szansę na drugie życie i cieszą się coraz większym zainteresowaniem odwiedzających. To nasz atut, coś, co wyróżnia nas w skali kraju. Powinniśmy to wykorzystać.

Z punktu widzenia regionu bardzo ważne są również inwestycje związane z rozbudową i modernizacją sieci drogowej i kolejowej, których już dziś zażdroszczy nam wiele regionów. To wyjątkowe unierwienie komunikacyjne jest korzystne z wielu względów; to nie tylko wygoda i możliwość sprawnego przemieszczania się, ale i impuls rozwojowy dla lokalnej gospodarki. Sprawny transport towarów, dogodny dojazd do domu, miejsca pracy i klientów i dobre warunki logistyczne – to wszystko sprawia, że wielu przedsiębiorców decyduje się ulokować tu swoje pieniądze. Ten impuls generuje nowe miejsca pracy i wpływa na poprawę jakości życia. To transakcja wiązana, dlatego tak istotna jest ciągła rozbudowa i poprawa jakości infrastruktury, także w nowym okresie programowania. Oprócz kontynuacji Drogowej Trasy Średnicowej, a w przyszłości być może skierowania jej na wschód w stronę Dąbrowy Górniczej, kluczowe są projekty związane z budową obwodnic m.in. Pszczyny, Żywca czy Pawłowic. Aglomeracja generuje ogromne natężenie ruchu, musimy być gotowi na wyzwania, które pozwolą go ośwoić. Duże nadzieje w zakresie poprawy infrastruktury komunikacyjnej wiąże z uchwaloną kilka tygodni temu „Strategią dla Rozwoju Polski Południowej w obszarze województw małopolskiego i śląskiego do roku 2020”. Deklaracja przyjęta przez radnych obu sejmików ma przyczynić się do zwiększenia potencjału sąsiadujących regionów, również poprzez wspólne projekty w zakresie infrastruktury. To szansa na płynne przejście od konkurencji do kooperacji – z korzyścią dla obu partnerów.

Aleksandra GAJEWSKA urodzona 9 grudnia 1971. Z zawodu aktorka teatralna, a także autorka literatury dziecięcej i poetka. Ukończyła również studia ekonomiczne na kierunku zarządzanie.

Kolejną kadencję radna Sejmiku Województwa z ramienia Platformy Obywatelskiej z okręgu chorzowskiego. W poprzedniej kadencji wiceprzewodnicząca Komisji Edukacji Nauki i Kultury oraz Komisji Rewizyjnej. Członek Komisji Współpracy Zagranicznej i Integracji Europejskiej, Komisji ds. Społecznych i Polityki Prorodzinnej oraz Kapituły Odznaki Za Zasługi dla Województwa Śląskiego.

Aktywnie działała przy przedsięwzięciach Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej dotyczących wsparcia działalności hospicyjnej, świetlic środowiskowych oraz przeciwdziałaniu alkoholizmowi i narkomanii.

Aktywnie działa na forum Komitetu Regionów, bierze udział w konferencjach i szkoleniach warsztatowych AER, w tym w pierwszych warsztatach dotyczących równych praw, statusu zawodowego i przedsiębiorczości kobiet. Przedstawicielka Polski w Kongresie Władz Lokalnych i Regionalnych. (The Congress of the Council of Europe).

Brała udział w pracach komisji konkursowych nagród Marszałka w dziedzinie kultury. Była członkiem Rady Programowej Filharmonii Śląskiej.

Laureatka nagrody „Głowa otwarta na teatr”. Ambasadorka Śląskiej Koalicji na Rzecz Walki z Rakiem Szyjki Macicy.

Ma córkę.

III Europejski Kongres Małych i Średnich Przedsiębiorstw

16-18 września 2013 r.

„Współpraca i kooperacja firm sektora MŚP w wymiarze regionalnym, krajowym i międzynarodowym”

TADEUSZ DONOCIK, Prezes Regionalnej Izby Gospodarczej w Katowicach

W Katowicach w dniach 16-18 września 2013 r. odbędzie się III Europejski Kongres Małych i Średnich Przedsiębiorstw. Spotkanie sektora MŚP odbędzie się pod hasłem: Współpraca i kooperacja firm sektora MMSP w wymiarze regionalnym, krajowym i międzynarodowym. Wydarzenie jest kontynuacją idei spotkania biznesowego sektora MSP. Dwie poprzednie edycje dały wyraz poparcia dla organizowania tej inicjatywy i przyczyniły się do wypracowania rekomendacji, które zostały przekazane na ręce władz, przedstawicieli Komisji Europejskiej i Parlamentu Europejskiego oraz przedstawicielom instytucji otoczenia biznesu i przedsiębiorcom. Mamy nadzieję, iż kolejna edycja Kongresu ponownie zgromadzi tak liczne grono odbiorców poszczególnych paneli tematycznych i wpisze się w kalendarz najważniejszych wydarzeń w regionie.

PROGRAM*

Dzień I • 16 września 2013 r.

9.00 – 11.30	Sesja robocza zagranicznych agencji rozwoju przedsiębiorczości.
11.30 – 12.00	Lunch dla przedstawicieli zagranicznych agencji rozwoju przedsiębiorczości
10.00	Rejestracja
11.00 – 12.00	Konferencja prasowa
13.00 – 13.15	Otwarcie Kongresu i powitanie gości Wystąpienia: Miroslaw Sekula, Marszałek Województwa Śląskiego Zygmunt Łukaszczyk, Wojewoda Śląski Piotr Uszok, Prezydent Miasta Katowice Tadeusz Donocik, Prezes Regionalnej Izby Gospodarczej Wprowadzenie do Kongresu: Jerzy Buzek, Poseł do Parlamentu Europejskiego zapowiada wystąpienie Prezydenta RP, Bronisława Komorowskiego

13.15 – 13.35	Wystąpienie Prezydenta RP Bronisława Komorowskiego
13.40 – 15.00	Sesja inauguracyjna: „Ład gospodarczy dla małych i średnich przedsiębiorstw” Moderator: Jerzy Buzek, Poseł do Parlamentu Europejskiego zaproszeni uczestnicy panelu: Antonio Tajani, Wiceprzewodniczący KE, Komisarz ds. Przemysłu i Przedsiębiorczości Janusz Piechociński, Wicepremier, Minister Gospodarki Wilfried Martens, Prezydent Europejskiej Partii Ludowej Ministrowie i wiceministrowie gospodarki krajów europejskich Małgorzata Krasnodębska-Tomkiel, Prezes UOKiK Henri Malosse, Przewodniczący EKES Jacek Krawczyk, Prezydent Grupy Pracodawców EKES Joanna Drake, Dyrektor ds. MŚP i Przedsiębiorczości KE Małgorzata Handzlik, Poseł do Parlamentu Europejskiego Prezes urzędu ochrony konkurencji państwa europejskiego Prezesi europejskich agencji rozwoju przedsiębiorczości
15.00 – 15.30	Lunch
15.30 – 17.00	Sesja plenarna: „Przedsiębiorczość jest kobietą” Moderator: Roman Młodkowski, redaktor naczelny TVN CNBC 6-8 panelistów reprezentujących najbardziej przedsiębiorcze kobiety i przedstawiciele firm rodzinnych
17.00 – 19.00	Uroczyste wręczenie certyfikatów nominacji 100 Ambasadorów Przedsiębiorczości Kobiet
SESJE PANELOWE:	
15.30 – 17.00	Europejskie modele wsparcia rozwoju MŚP – panel realizowany przez PARP we współpracy z zagranicznymi agencjami rozwoju przedsiębiorczości
17.15 – 19.00	Ochrona informacji niejawnych, biznesowych, danych osobowych, własności intelektualnej i przemysłowej. Biała Księga Bezpieczeństwa Narodowego RP
17.15 – 19.00	Polska – Wschód
OKRĄGŁE STOŁY:	
17.15 – 19.00	Okrągły stół nt. „Zaklęty krąg niespełnionych szans PPP oraz zamówień publicznych dla MŚP”
17.15 – 19.00	Okrągły stół nt. „Oferta instytucji otoczenia biznesu a potrzeby MŚP”
17.15 – 19.00	Okrągły stół nt. „Systemy praktyk i staży studenckich”
17.15 – 19.00	Okrągły stół nt. „Kształcenie umiejętności na potrzeby dynamicznej gospodarki”
17.15 – 19.00	Spotkania Komisji Sejmowych
20.00	Uroczyste spotkanie uczestników Kongresu (obowiązują zaproszenia)
WYDARZENIA TOWARZYSZĄCE:	
17.30 – 19.30	Uroczysta promocja polskiej wersji autobiografii Wilfrieda Martensa, prezydenta Europejskiej Partii Ludowej i 9-krotnego premiera Belgii pt. „Europa. Nikt nie mówił, że będzie łatwo”, z udziałem autora książki, a także m.in. autora przedmowy – Premiera Jerzego Buzka i Ambasadora Belgii – Roula Delcorde.

Dzień II • 17 września 2013 r.

9.00 – 11.00	Uroczysta Sesja Sejmiku poświęcona współpracy samorządów wojewódzkich na rzecz wspierania mikro, małych i średnich przedsiębiorstw
SESJE PANELOWE: BLOK I:	
9.00 – 11.00	1. Promocja polskich produktów na rynkach międzynarodowych 2. Polska – Węgry 3. Przemysł zbrojeniowy w kooperacji z MŚP 3 4. Zarządzanie kapitałem intelektualnym w firmie 5. Design w biznesie. 6. Spółdzielczość jako forma działalności gospodarczej
11.00 – 11.30	Przerwa kawowa

11.30 – 13.30	Sesja plenarna: „Samorząd regionalny i lokalny dla rozwoju MŚP” zaproszeni uczestnicy: Johannes Hahn, Komisarz Europejski ds. Polityki Regionalnej Janusz Piechociński, Wicepremier, Minister Gospodarki Elżbieta Bieńkowska, Minister Rozwoju Regionalnego prof. Jerzy Buzek, Poseł do Parlamentu Europejskiego Wilfried Martens, Prezydent Europejskiej Partii Ludowej Bożena Lublińska-Kasprzak, Prezes Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości Andrzej Arendarski, Prezes Krajowej Izby Gospodarczej Janusz Steinhoff, Przewodniczący Rady Krajowej Izby Gospodarczej i Regionalnej Izby Gospodarczej w Katowicach Marszałkowie Województw RP, Przewodniczący Sejmików Województw RP Radni Sejmiku Województwa Śląskiego oraz przedstawiciele radnych sejmików województw Rada Krajowej Izby Gospodarczej, Rada Regionalnej Izby Gospodarczej w Katowicach, przedstawiciele rad izb województwa śląskiego, Starostowie, Prezydenci, Burmistrzowie, Wójtowie, Przewodniczący rad gmin i powiatów. Samorządy regionalne i lokalne – osoby rekomendowane przez Jana Olbrychta.
SESJE PANELOWE: BLOK II:	
11.30 – 13.30	1. Rozwój lotnictwa cywilnego, sportowego i biznesowego, lotnisk regionalnych i lotnictwa a sektor MŚP 2. Ochrona konkurencji czy konkurentów – jak Prezes UOKiK może chronić MŚP przed dominantami rynkowymi? 3. Polska – Ukraina 4. Znaczenie innowacji i współpracy z nauką dla konkurencyjnego rozwoju MŚP 5. Marketing i PR w firmie 6. Finansowanie rozwoju i inwestycji.
13.30 – 14.00	Lunch
14.00 – 16.00	Sesja plenarna: „ICT dla Małych i Średnich Przedsiębiorstw”. Przyszłość biznesu w nowoczesnych technologiach
SESJE PANELOWE: BLOK III:	
14.00 – 16.00	1. E-gospodarka 2. Kształtowanie postaw przedsiębiorczych wśród młodych i studentów 3. Polska – Rosja 4. Rozwój rynku prywatnej opieki medycznej 5. Jak MŚP mogą radzić sobie z kryzysem? 6. Wsparcie polskich MŚP w programach ramowych UE – sukcesy i niewykorzystane szanse. Jak zwiększyć wykorzystanie programów ramowych przez polskich mikro, małych i średnich przedsiębiorców?
18.00	Uroczyste spotkanie uczestników Kongresu
WYDARZENIA TOWARZYSZĄCE:	
	Spotkanie z mówcą i ekspertem biznesu Hermannem Schererem

Dzień III • 18 września 2013 r.

9.00 – 16.00	V Forum Inwestycji, Budownictwa, Nieruchomości
10.00 – 16.00	Wizyty gości Kongresu w specjalnych strefach ekonomicznych, parkach naukowo-technologicznych i centrach transferu technologii
10.00 – 12.30	Prelekcje dot. wybranych rynków zagranicznych, potencjału gospodarczego wybranych państw oraz przedstawienie możliwości współpracy biznesowej przez gości zagranicznych
12.30 – 13.00	Przerwa kawowa
13.00 – 15.00	Indywidualne spotkania B2B dla przedsiębiorców polskich z przedstawicielami instytucji/ organizacji/ firm z wybranych Państw
WYDARZENIA TOWARZYSZĄCE:	
10.00 – 13.00	Debata pt. „Razem Bezpieczni” organizowana przez Polskie Stowarzyszenie Licencjonowanych Serwisów Kluczowych. Konferencja w ramach III Europejskiego Kongresu Małych i Średnich Przedsiębiorstw w Kędzierzynie – Koźle: „Integracyjne znaczenie Odry w życiu społecznym i gospodarczym lokalnych społeczności”

W ramach III Europejskiego Kongresu MŚP
realizowany jest ogólnopolski Program:

W ramach III Europejskiego Kongresu MŚP
organizowane są tradycyjnie
TARGI BIZNES EXPO

* Organizator zastrzega sobie prawo do zmian w Programie

Pożyteczne i owocne spotkanie w Ustroniu

Seminarium otworzyli
przedstawiając program
działalności „Forum” na ten rok

Tadeusz Wnuk

– Prezydent Śląskiej Izby Budownictwa
i **Franciszek Buszka**

– Przewodniczący Rady
Śląskiej Okręgowej Izby Inżynierów
Budownictwa

W Seminarium wzięli udział przedstawiciele środowiska naukowego, kadry administracji państwowej Śląska i kadry kierowniczej regionalnych organizacji gospodarczych skupionych w „Forum”

W dniach 8 – 9 lutego 2013 r. w Ustrońu odbyło się już po raz piąty Seminarium Budowlane uczestników „Forum Budownictwa Śląskiego” jako utworzonej w lutym 2008 roku platformy współdziałania samorządów zawodowych i gospodarczych i organizacji pozarządowych budownictwa. Organizatorami tego spotkania byli: Śląska Izba Budownictwa w Katowicach, Śląska Okręgowa Izba Inżynierów Budownictwa w Katowicach i Polski Związek Inżynierów i Techników Budownictwa Oddział w Katowicach

W imieniu organizatorów seminarium otworzyli **Tadeusz Wnuk** – Prezydent Śląskiej Izby Budownictwa, Przewodniczący Kolegium „Forum” i **Franciszek Buszka** – Przewodniczący Rady Śląskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa i Wiceprzewodniczący Kolegium „Forum”. Przedstawiciel trzeciego organizatora konferencji **Andrzej Nowak** – Przewodniczący Polskiego Związku Inżynierów i Techników Budownictwa Oddział Katowicki, reprezentował w tym samym czasie Forum na obradach SEP (Stowarzyszenie Elektryków Polskich).

Tadeusz Wnuk i Franciszek Buszka przedstawili przybyłych na seminarium

uczestników „Forum Budownictwa Śląskiego”:

- ▶ prof. dr hab. inż. **Lucjana Kurzaka** – Dziekana Wydziału Budownictwa Politechniki Częstochowskiej
- ▶ prof. dr hab. inż. **Jana Ślusarka** – Dziekana Wydziału Budownictwa Politechniki Śląskiej
- ▶ prof. dr hab. inż. **Leszka Szojdę** – Przewodniczącego Wydziału
- ▶ prof. **Andrzeja S. Barczaka** – Prezesa Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego w Katowicach – dr h.c. Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, Członek PAN i Rady Statystyki przy Premierze
- ▶ **Grzegorza Pasiekę** – Prezesa Zarządu Polskiej Izby Ekologii w Katowicach
- ▶ **Antoniego Falikowskiego** – Prezesa Związku Pracodawców Budownictwa w Gliwicach

W imieniu wszystkich przedstawionych uczestników „Forum Budownictwa Śląskiego”, a także bardzo licznej kadry kierowniczej organizacji gospodarczych i spółdzielczości mieszkaniowej uczestniczącej w Seminarium, organizatorzy bardzo serdecznie powitali wypróbowanych

przyjaciół gremium, stałych uczestników wspólnych przedsięwzięć Forum, a reprezentujących państwowe instytucje wojewódzkie:

- ▶ **Igora Śmietńskiego** – Dyrektora Wydziału Infrastruktury Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego,
- ▶ **Jana Spychałę** – Śląskiego Wojewódzkiego Inspektora Nadzoru Budownictwa,
- ▶ **Marcina Kusia** – Naczelnika I Śląskiego Urzędu Skarbowego wraz z kadry kierowniczą,
- ▶ **Anettę Ranosz** – Nadinspektora Pracy – Okręgowego Inspektoratu Pracy w Katowicach

oraz obecną na Seminarium liczącą kadrę kierowniczą członkowskich organizacji gospodarczych i spółdzielczości mieszkaniowej Śląskiej Izby Budownictwa. Wśród nich nową firmę członkowską Izby – Eltrans Instalacje Sp. z o.o. w Chorzowie, którą reprezentowali na seminarium **Ryszard Forner** – Prezes Zarządu i **Zbigniew Syganiec** – Wiceprezes Zarządu. Firma ta przystąpiła do Izby z rekomendacji **Jolanty Kopiec** – Członka Rady Izby.

Również serdecznie powitano przedstawicieli firmy współdziałających z Izłą, a wśród nich Laureatów XV Gali Budownictwa: Juliana Kielbasę – Dyrektora Mostostalu Warszawa Region Południe i Wiesława Okońskiego – współwłaściciela firmy ROBUD

Następnie Tadeusz Wnuk i Franciszek Buszka przedstawili projekt – „Wspólnych przedsięwzięć uczestników Forum Budownictwa Śląskiego” w bieżącym roku. W projekcie tym uczestnicy „Forum” opowiadają się za kontynuowaniem sprawdzonych w praktyce wspólnych przedsięwzięć merytorycznych i integracyjnych organizowanych w poprzednich latach.

W trakcie poprzedniego Seminarium w Ustroniu w marcu ubiegłego roku, Wiceminister Janusz Żbik przedstawił Założenia – projektu ustawy „Kodeks Budowlany” – jako zarys nowej inicjatywy legislacyjnej Rządu dla niezbędnego usprawnienia procesów inwestycyjno budowlanych. Akceptując w pełni tę inicjatywę członkowie „Forum” ustalili, że będzie ona rozwinięta w trakcie konferencji merytorycznej „IV Śląskiego Forum Inwestycji, Budownictwa, Nieruchomości”, we wrześniu ubiegłego roku w Sali Sejmu Śląskiego. I tak się stało. Minister Janusz Żbik ponownie przedstawił zmodyfikowaną i rozszerzoną inicjatywę legislacyjną Rządu, podkreślając zwłaszcza powołanie Rozporządzeniem Rady Ministrów w lipcu ubiegłego roku Komisji Kodyfikacyjnej do opracowania przyszłego Kodeksu Budowlanego oraz założenia projektu Ustawy – Prawo Budowlane. Konferencja tą zakończyła się sformułowaniem kolejnych Rekomendacji dotyczących oczekiwanych zmian prawnych i instytucjonalnych w procesach inwestycyjno-budowlanych.

Obecnie Minister Janusz Żbik w piśmie skierowanym do uczestników Seminarium przekazał członkom „Forum” bardzo istotną nową informację merytoryczną, że opracowanie „Kodeksu Budowlanego” powinno się zakończyć się w listopadzie 2014 roku.

To wszystko implikuje działania zmierzające do wzajemnego uzgodnienia „ZAŁOŻEŃ PROGRAMOWYCH” kolejnej konferencji merytorycznej jako „V Śląskie Forum Inwestycji, Budownictwa, Nieruchomości” we wrześniu br. w Sali Sejmu Śląskiego jako przedsięwzięcie składowe III Europejskiego Kongresu Małych i Średnich Przedsiębiorstw. Do wyboru są następujące opcje programowe tej konferencji:

- regulacje procesów inwestycyjno-budowlanych oraz systemu zamówień publicznych w państwach Unii Europejskiej,
- stanowisko „Forum Budownictwa Śląskiego” wobec projektu ustawy – Pra-

Profesor Andrzej S. Barczak w swym bardzo interesującym wykładzie przedstawił główne współczesne problemy gospodarcze

Anetta Ranoż – Nadinspektor Pracy Okręgowego Inspektoratu Pracy w Katowicach mówiła o wypadkach w budownictwie

Naczelnik I Śląskiego Urzędu Skarbowego – **Marcin Kuś** i Grzegorz Poleszczuk oraz Beata Danis mówili o założeń systemu podatkowego

Jan Spychała Śląski Wojewódzki Inspektor Nadzoru Budowlanego mówił o próbach rozwiązania problemu modernizacji Stadionu Śląskiego

wo Budowlane – zależnie od postępu prac legislacyjnych Rządu,

- ▶ projekty dyrektyw: klasycznej i sektorowej Parlamentu Europejskiego, których procedowanie jest dalece zaawansowane, a na których podstawie Urząd Zamówień Publicznych planuje przygotować kompleksową nowelizację obowiązującego w Polsce Prawa Zamówień Publicznych,
- ▶ ewentualnie inne tematy, które wspólnie uznane zostaną za właściwe do rozpatrzenia tej Konferencji, np. dotyczące budownictwa zrównoważonego lub efektywności energetycznej w budownictwie.

Organizatorzy Seminarium zwrócili się o aktywne uczestnictwo w wyborze tematów kolejnej debaty publicznej w ramach działalności „Forum” jednocześnie zapowiadając, iż niezależnie od tej konferencji nadal kontynuowana będzie główna powinność „Forum” jaką jest uzgadnianie i reprezentowanie wspólnego „Stanowiska” do nowych projektów legislacyjnych Rządu i Parlamentu. Należy przypomnieć i podkreślić, że w roku ubiegłym dwukrotnie przekazane zostało „Stanowisko” Forum do kolejnych nowelizacji ustawy – Prawo zamówień publicznych. Także w tym roku już dwukrotnie przekazano opinie i uwagi członków Forum Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych. Obecnie wymogiem czasu jest staranne przygotowanie oceny Forum do nowelizacji Prawa Budowlanego.

Tadeusz Wnuk i Franciszek Buszka zaproponowali w swym wystąpieniu kontynuowanie wspólnych obchodów „Śląskiego Dnia Budowlanych”, które jest jednym z ważniejszych przedsięwzięć integracyjnych środowiska budowlanego. Tak jak w latach poprzednich zaproponowano by miało to miejsce:

- ▶ we wrześniu bieżącego roku w Sali Sejmu śląskiego wraz z konferencją merytoryczną jako „V Śląskie Forum Inwestycji, Budownictwa, Nieruchomości”;
- ▶ w październiku br. w Sali Marmurowej Urzędu Wojewódzkiego dla uhonorowania członków uczestników „Forum” odznaczeniami państwowymi i odznakami honorowymi;
- ▶ w listopadzie br. w trakcie kolejnej Gali Budownictwa nadając Nagrody i Tytuły za realizację najlepszych przedsięwzięć inwestycyjnych, „Autorytetom”-budownictwa regionu oraz wybitnym postaciom jako „Osobowościom” krajowego i regionalnego budownictwa.

Zaproponowano także kontynuowanie wydawania czasopisma „Forum Budownictwa Śląskiego”, które jest swego rodzaju platformą medialną wspólnej działalności.

Organizatorzy Seminarium zwrócili się z prośbą o przekazywanie rekomendacji

kolejnych Laureatów Nagród „Przyjaciel Śląskiego Budownictwa”. Wspólna inicjatywa środowiska uhonorowania wybitnych postaci polityki, życia gospodarczego, samorządów terytorialnych, nauki i kultury tym tytułem jest dobrze odbierana w naszym regionie.

Zwrócono się również o aktywny udział w kolejnym wspólnym przedsięwzięciu jaki jest Konkurs „Śląskie Budowanie”, którego wiodącym celem jest promocja wysokiej atrakcyjności inwestycyjnej i gospodarczej regionu.

– *Konkurs ten od 2 lat jest zadaniem publicznym, Zarządu Województwa Śląskiego. Kierując się dotychczasowymi doświadczeniami w jego kolejnej edycji, będziemy chcieli położyć większy nacisk na kategoryzację Nagród i Tytułów, a więc honorowanie liderów Konkursu w poszczególnych formach działalności sektora budownictwa, a więc przykładowo działalności projektowej, wykonawczej, naukowej, produkcji materiałów budowlanych, obrotu handlowego. Przedstawiony Państwu projekt programu Wspólnych przedsięwzięć proszę traktować jako otwarty, zgłaszając autorskie propozycje o kolejne wspólne inicjatywy – zakończyli swe wystąpienie Tadeusz Wnuk i Franciszek Buszka*

Profesor **Andrzej S. Barczak**, w swym bardzo interesującym wykładzie, przedstawił problemy współczesnej gospodarki światowej w świetle nauki ekonomii. Mówił o teoriach starających się wyjaśnić kwestie wzrostu gospodarczego, o realnej gospodarce i procesach finansowych zachodzących we współczesnym świecie. Profesor poruszył kwestie związane z globalizacją, ekologią, problemami społecznymi, które wpływają na światową gospodarkę. Mówił też o braku teorii ekonomicznych koniecznych do wyjaśniania współczesnych dylematów społecznych i gospodarczych oraz o dominacji finansów globalnych nad realnymi procesami gospodarczymi.

Anetta Ranosz – Nadinspektor Pracy – Okręgowego Inspektoratu Pracy w Katowicach poinformowała w swym wystąpieniu, iż w branży budowlanej, na przestrzeni 2012 roku, na terenie województwa śląskiego zginęło 26 osób. Wypadki jakim ulegali budowlancy to głównie upadki z wysokości. Przyczyny wypadków przy pracy leżą głównie po stronie ludzkiej i dotyczą złej organizacji stanowisk pracy oraz braku zabezpieczeń w postaci ochron zbiorowych oraz środków ochrony indywidualnej.

Wyniki przeprowadzanych przez inspektorów pracy kontroli wykazują najczęściej nieprawidłowości w zakresie montażu rusztowań oraz ich eksploatacji. Najczęściej ujawniane nieprawidłowości dotyczą rusztowań typu „warszawa”. To jedno z najczęściej stosowanych ruszto-

wań, jednak niewielu pracodawców posiada kompletny zestaw tego systemu, który poza ramami składa się z szeregu innych elementów, takich jak: podstawki, poprzeczki, przekątne, wsporniki pomostu, poręcz, itp. Tak więc w ogólnym użytkowaniu znajdują się rusztowania zmontowane z samych ram, a bywa, że ramy pochodzą od różnych producentów i nie pasują ze sobą.

Zgodnie z obowiązującym stanem prawnym, każde metalowe rusztowanie winno być zmontowane zgodnie z instrukcją producenta lub indywidualnym projektem. Prawidłowy montaż należy potwierdzić protokołem odbioru, lub wpisem do dziennika budowy, co jest warunkiem koniecznym do rozpoczęcia eksploatacji rusztowania.

– *Zachęcam wszystkich pracodawców branży budowlanej do podjęcia działań na rzecz poprawy warunków pracy w budownictwie – mówiła Anetta Ranosz. – W ramach podejmowanych działań, można skorzystać z programów prewencyjnych prowadzonych przez Państwową Inspekcję Pracy.*

W celu ograniczenia liczby wypadków w budownictwie oraz poprawy bezpieczeństwa pracy Państwowa Inspekcja Pracy prowadzi kampanię pod hasłem „Szczupły Życie”. Zadaniem kampanii społecznej PIP jest upowszechnianie wzorca „robotnika – profesjonalisty”, który pracuje fachowo i rzetelnie, ale również bezpiecznie i zgodnie z obowiązującymi przepisami. Stąd też hasło firmujące kampanię: „Szczupły życie! Profesjonaliści pracują bezpiecznie”.

W ramach kampanii pracodawcy branży budowlanej mogą przystąpić do programu informacyjno-prewencyjnego w budownictwie „Promocja standardów BHP” 2013.

Program polega na:

a) bezpłatnym szkoleniu dla pracodawców i przedsiębiorców – w szczególności rozpoczynających działalność w budownictwie – dotyczące prawidłowego przygotowania pracowników do pracy, stosowania właściwych środków ochrony oraz skutecznego nadzoru stanowisk pracy,

b) wsparciu merytorycznym i pomocy doradczej dla małych firm budowlanych – uczestników szkoleń, którzy złożą deklarację dotyczącą podjęcia działań na rzecz dostosowywania warunków pracy do wymaganych standardów bhp, wynikających z przepisów prawa pracy,

c) weryfikacji wyników podejmowanych przez pracodawców działań w formie kontroli sprawdzającej i przyznawanie przez Okręgowego Inspektora Pracy zaświadczeń o ukończeniu programu w przypadku pozytywnej oceny inspektora pracy.

Zgłoszenia można dokonać elektronicznie na stronie www.bezupadku.pl

Naczelnik I Śląskiego Urzędu Skarbowego – **Marcin Kuś**, tradycyjnie już zachęcał przedsiębiorców do rozliczania się z fiskusem drogą elektroniczną. Natomiast **Grzegorz Poleszczuk** Kierownik II Referatu Kontroli Podatkowej tego Urzędu przedstawił w interesującej prezentacji główne problemy związane z płaceniem podatku VAT przez firmy budowlane. Natomiast najnowsze zmiany w przepisach podatku dochodowego, z uwzględnieniem specyfiki działania przedsiębiorstw budowlanych i spółdzielni mieszkaniowych – omówiła **Beata Danis** – Inspektor Kontroli Podatkowej. Należy zaznaczyć, że zasygnalizowana podczas Seminarium tematyka została rozwinięta podczas zorganizowanych w marcu br. przez Śląską Izbę Budownictwa wraz z I Śląskim Urzędem Skarbowy dwóch seminariów szkoleniowych.

Na zakończenie merytorycznej części seminarium **Jan Spychała** – Śląski Wojewódzki Inspektor Nadzoru Budowlanego przedstawił informacje dotyczące historii oraz prób rozwiązania bulwersującej całe środowisko sprawy modernizacji Stadionu Śląskiego w Chorzowie.

* * *

Podczas spotkania zaprezentowały swoją ofertę przedsiębiorstwa będące partnerami merytorycznymi Seminarium

* Firma **BOLIX S.A.** z Żywca

BOLIX jest wiodącym polskim producentem chemii budowlanej, specjalizującym się w produkcji systemów elewacyjnych. Marka BOLIX istnieje już od 1991 roku i jest synonimem wysokiej jakości rozwiązań budowlanych za przystępną cenę.

Misja firmy BOLIX głosi:

Dostarczamy na rynki europejskie materiały i rozwiązania budowlane o najwyższym standardzie. Jesteśmy zorientowani na rozwój poprzez budowę trwałych i etycznych relacji z naszymi Klientami oraz wszystkimi Partnerami biznesowymi. Wykorzystujemy i stale doskonalimy najnowsze techniki organizacyjne i technologie proekologiczne. Dbamy o wiarygodność finansową, satysfakcję Klientów, Pracowników i Akcjonariuszy. Staramy się, aby nasze produkty i technologie rozwiązywały problemy Klientów. Zgodnie z tą filozofią tworzymy całe systemy produktów, ciągle dbając o ich innowacyjność.

* Firma **Kadry Cargo & Industrial Services Sp. z o.o.** z Gdańska

Międzynarodowa agencja zatrudnienia posiadająca bogate doświadczenie, jako partner największych pracodawców z Holandii oraz Belgii, specjalizująca się w rekrutacji pracowników w zawodach technicznych takich jak: monterzy rusztowań, izolery, spawacze, monterzy konstrukcji.

Kolejne seminarium w Ustroniu

Najważniejsze problemy branży budowlanej

24 – 25 maja br. w Ustroniu, odbyło się kolejne seminarium budowlane-szkoleniowo integracyjne dla kadr kierowniczych budownictwa, a także kolejnych uczestników Forum Budownictwa Śląskiego. Współorganizatorami tego przedsięwzięcia byli uczestnicy Forum Budownictwa Śląskiego: Śląska Izba Budownictwa, Okręgowa Izba Inżynierów Budownictwa oraz Polski Związek Inżynierów i Techników Budownictwa Oddział w Katowicach.

Inicjatywa zorganizowania tego kolejnego spotkania w tej właśnie formie była następstwem wysoce pozytywnych ocen uczestników poprzedniego „Seminarium budowlanego”, które miało miejsce w dniach 8 i 9 lutego br. w Ustroniu (o tym spotkaniu piszemy na str. 16-20).

W imieniu organizatorów konferencję otworzyli **Franciszek Buszka** – Przewodniczący Rady Śląskiej Okręgowej Izby

Inżynierów Budownictwa i Wiceprzewodniczący Kolegium „Forum”, **Tadeusz Wnuk** – Prezydent Śląskiej Izby Budownictwa, Przewodniczący Kolegium „Forum” i **Andrzej Nowak** – Przewodniczący Polskiego Związku Inżynierów i Techników Budownictwa Oddział Katowicki.

Tadeusz Wnuk poinformował zebranych o spotkaniu Prezydium Forum Budownictwa Śląskiego, na którym dokonano m.in. przeglądu działań Forum i postanowiono, by oprócz części szkoleniowej seminarium poświęcić również uwagę projektowi programu tematycznego Konferencji „V Śląskie Forum, Inwestycji, Budownictwa, Nieruchomości”, które odbędzie się 18 września. – *Przy pomocy Państwa czyli najlepszych kadr śląskiego budownictwa, chcemy zapewnić właściwy poziom merytoryczny tego bardzo prestiżowego dla środowiska budowlanych przedsięwzięcia w ramach*

„III Europejskiego Kongresu Małych i Średnich Przedsiębiorstw” – mówił T. Wnuk.

– *Prowadząc bardzo liczne rozmowy sondażowe i zwłaszcza z kierującymi organizacjami inwestorskimi, wykonawczymi i tak wszyscy wskazywali, że w obecnej sytuacji mniejsze znaczenie mają nowe regulacje a zdecydowanie większe praktyka stosowania Prawa Budowlanego, Planowania Przestrzennego, Prawa Zamówień Publicznych przez pracowników urzędów samorządów terytorialnych i innych instytucji. Kierujący się uznanością i przewlekłością postępowań.*

Z uwagi na termin konferencji musieliśmy jako organizatorzy dokonać końcowego wyboru tematyki konferencji. Przeważała wspólna ocena, że wskazana jest konsekwentna kontynuacja debaty i rekomendacji III i IV Forum, którego wiążącym tytułem były bariery w procesach inwestycyjno-budowlanych aby przyczynić się do kompleksowego i systemowego zreformowania prawa inwestycyjno-budowlanego.

Przypomnę, że w trakcie III Forum dokonana została diagnoza obecnego stanu i zidentyfikowane poszczególne bariery co zostało zawarte w stanowisku końcowym i rekomendacjach.

W roku ubiegłym Rząd podjął oczekiwaną inicjatywę legislacyjną. Rozporządzeniem Rady Ministrów z sierpnia 2012 r. powołał Komisję Kodyfikacyjną Prawa Budowlanego a na IV Śląskim Forum Minister J. Żbik przedstawił nam obszernie założenia projektu nowego Prawa budowlanego. W stanowisku końcowym IV Śląskiego Forum wyraziliśmy aprobatę dla inicjatywy legislacyjnej Rządu postulując wykorzystanie w niej wszystkich naszych poprzednich wniosków, postulatów i projektów regulacyjnych.

W tej sytuacji jako organizatorzy konferencji uznaliśmy, że celowe wpisanie tematyki naszej konferencji w ciąg prac Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Budowlanego co jest dla nas sporym wyzwaniem z następujących powodów:

Organizatorzy seminarium Franciszek Buszka – Przewodniczący Rady Śląskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa i Wiceprzewodniczący Kolegium „Forum”, Tadeusz Wnuk – Prezydent Śląskiej Izby Budownictwa, Przewodniczący Kolegium „Forum” i Andrzej Nowak – Przewodniczący Polskiego Związku Inżynierów i Techników Budownictwa Oddział Katowicki.

Tadeusz Wnuk przedstawił projekt programu tematycznego Konferencji „V Śląskie Forum, Inwestycji, Budownictwa, Nieruchomości”

Projekt „Umowy Wzorcowej” omówił Dyrektor Mariusz Czystek – Wiceprezes Śląskiej Izby Budownictwa

a) kompetentnego składu tej Komisji,
b) w naszej ocenie trafnie przyjętej systematyki przyszłego Kodeksu Budowlanego,

c) przyjętego harmonogramu prac Komisji.

XI. W okresie sierpień 2013 – marzec 2014 Komisja będzie prowadzić już „bezpośrednie prace legislacyjne projektu kodeksu, a więc w okresie terminu naszej konferencji.

Wiodące zespoły tych prac legislacyjnych obejmują:

1. „Realizację inwestycji budowlanej i jej eksploatacja.”

2. „Planowanie miejscowe – lokalizacja inwestycji.”

które będą tematami naszej konferencji.

Cele programowe naszego przedsięwzięcia powinny więc obejmować zajęcie stanowiska wobec przyjętych też Kodeksu Budowlanego oraz przedstawienie rozwiązań przyszłego Kodeksu Budowlanego. Nie jest wykluczone, że w okresie najbliższych dwóch – trzech miesięcy resort opracuje projekt ustawy Prawa budowlanego.

Obecnie przedstawimy Państwu aktualny stan uzgodnień autorów poszczególnych sesji tematycznych. Pierwszą z nich dotyczącą „Realizacji inwestycji budowlanej i jej eksploatacji.” zgodził się prowadzić Pan Andrzej Roch Dobrucki – Prezes Krajowej Rady Polskiej i Izby Inżynierów Budownictwa; Przewodniczący Grupy B-8. Wyrazili zgodę na udział autorski Panowie – prof. Andrzej Borowicz Katedra Inwestycji i Nieruchomości, Uniwersytet Łódzki; Jan Spychała Śląski

Wojewódzki Inspektor Nadzoru Budowlanego; mgr inż. Henryk Tomanek – Starszy Wykładowca Wydziału Budownictwa Politechniki Śląskiej; Franciszek Buszka zwrócił się do swych kolegów Przewodniczących Okręgowych Izby Inżynierów Budownictwa o udział autorski w obydwóch sesjach. Pan Przewodniczący Andrzej Nowak prowadzi rozmowy z Zarządem PZITB w Warszawie; prowadziłem rozmowy z Galicyjską Izbą Budownictwa.

Bardzo wymagająca będzie sesja II dotycząca „Planowania miejscowego – lokalizacja inwestycji.” Pracami tego zespołu Komisji Kodyfikacyjnej kieruje Pan Adam Kowalewski – cieszący się bardzo wysokim autorytetem, zamieszczał publi-

kacje na naszej poprzedniej konferencji. Udział w tej sesji zadeklarował Pan prof. dr hab. inż. arch. Jan Pallado Kierownik Katedry Projektowania Architektonicznego, Politechnika Śląska; Ksawery Krasowski; Prezes Izby Projektowania Budowlanego; Igor Smietański Dyrektor Wydziału Infrastruktury Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego.

W najbliższych dniach będziemy wspólnie jako Organizatorzy prowadzili uzgodnienia zwłaszcza ze środowiskiem architektów i Urbanistów aby zapewnić kolejnych uczestników tej sesji. Bardzo wskazany jest udział Reprezentujących samorządy terytorialne w których występuje bardzo zróżnicowany poziom przestrzegania wymogów wydania lokalizacji

Uczestnicy seminarium z uwagą słuchali prezentowane referaty

Komentarz do dokonanych zmian i projektu nowelizacji ustawy – Prawo Zamówień Publicznych przedstawił dr Jacek Kaczmarczyk, ekspert PZP, Lex- Fin Kraków

Zamawiający wyznaczają długie terminy płatności należnych wykonawcy całości lub części wynagrodzenia, wysokie kwoty zatrzymania oraz rzadko przewidują udzielanie zaliczek, w związku z czym przerzucają ciężar bieżącego finansowania inwestycji na wykonawców i podwykonawców. Jednocześnie nie dopuszczają możliwości stosownego podwyższenia wynagrodzenia wykonawcy albo wydłużenia terminu wykonania umowy w przypadku wystąpienia ryzyk, które powinny obciążać zamawiającego i do których należy zaliczyć m.in. błędy w dokumentacji projektowej, zmiany stawki podatku VAT, odmienne od zakładanych warunki geologiczne lub opóźnienia w wydawaniu decyzji ad-

ministracyjnych niezbędnych przy prowadzonej inwestycji.

Środowiska budowlane od dawna zwracały uwagę na dyskryminującą wykonawców nierówność praw i obowiązków w umowach zawieranych z zamawiającym. Uwagi do projektu wzorcowej umowy zgłosiła oczywiście również Śląska Izba Budownictwa.

– Projekt umowy jest o wiele lepszy od wszystkich innych – podsumował swą wypowiedź M. Czystek – tylko oczywiście za tym wszystkim będą stali ludzie, którzy mogą z tej propozycji coś wykreślić do swoich potrzeb, ale obecnie treść umowy jest bardzo korzystna i pozytywna dla stron i pożądanego rozwoju firm budowlanych.

Prawnik Tomasz Sułkowski omówił popełniane najczęściej przez wykonawców błędy prawne

inwestycji i innych aktów administracyjnych procesom inwestycyjnym.

Na końcu Tadeusz Wnuk zwrócił się do uczestników Seminarium o włączenie się merytoryczne w dalsze przygotowanie konferencji i kongresu i wyrażenie swych opinii i wskazanie kolejnych partnerów i uczestników tego przedsięwzięcia, a także sformułowanie tez końcowych konferencji.

Drugim zagadnieniem, na którym skupiono się podczas seminarium był projekt „Umowy Wzorcowej” w sprawie udzielenia zamówienia publicznego na roboty budowlane dotyczące obiektów linowych.

Wstępny program konferencji V ŚLĄSKIE FORUM INWESTYCJI, BUDOWNICTWA, NIERUCHOMOŚCI

które odbędzie się w ramach
III Europejskiego Kongresu Małych
i Średnich Przedsiębiorstw
18 września 2013 r.
w Sali Sejmu Śląskiego w Katowicach
i które poprzedzi
ŚLĄSKI DZIEŃ BUDOWLANYCH – 2013 r.
prezentujemy na str. 25
Na str. 26-28 publikujemy cały program
III Europejskiego Kongresu Małych i Średnich
Przedsiębiorstw, który odbędzie się
16-18 września 2013 r. w Katowicach

Prezes Urząd Zamówień Publicznych przekazał projekt wzorcowej umowy do konsultacji. – Po zapoznaniu się z tą umową doszliśmy do wniosku – stwierdził Tadeusz Wnuk – że gdyby ta umowa, jako pilotażowa, została wdrożona to byłaby szansa na poprawę relacji partnerskich między zamawiającymi i wykonawcami, a przede wszystkim żeby doszło do tego, na czym zależy najbardziej wszystkim w Polsce, by rzeczywiście były stosowane warunki umów FIDIC-owskich.

Temat projektu „Umowy Wzorcowej” omówił analitycznie Dyrektor Mariusz Czystek – Wiceprezes Śląskiej Izby Budownictwa. W swym referacie dyrektor Czystek mówił o prawie, które obecnie reguluje rynek budowlany, o klauzulach umownych mających podstawowe znaczenie dla zrównoważenia praw i obowiązków zamawiających i wykonawców, poprawy płynności, wyeliminowania najczęstszych przyczyn sporów przy realizacji inwestycji budowlanych oraz zapewnienia elastycznego dostosowania się umów o zamówienie publiczne do dynamicznie zmieniającej się sytuacji gospodarczej.

Poruszył także tak ważną i drażliwą na naszym rynku, szczególnie w najbliższych latach, kwestię podwykonawców i tendencję do przerzucania odpowiedzialności i strat właśnie na nich.

Zamawiających nader często dążą do przewidzenia w projektowanych umowach zapisów dotyczących niezmienności wynagrodzenia wykonawcy oraz sztywności terminów wykonania umowy.

Trzecim zagadnieniem poruszonym podczas seminarium był projekt ustawy zmieniającej Prawo zamówień publicznych. 15 maja Prezes Urząd Zamówień Publicznych wprowadził w trybie przyspieszonym do obrad Komitetu Stałego Rady Ministrów projekt ustawy zmieniającej Prawo Zamówień publicznych, która przynajmniej w uzasadnieniu zawiera możliwość – jak to nazywają komentatorzy na forach internetowych – rewolucji w Prawie zamówień publicznych. Rzeczywiście proponuje się odejście od pojęcia rażąco niskiej ceny.

Komentarz do dokonanych zmian i projektu nowelizacji ustawy – Prawo Zamówień Publicznych a zwłaszcza do projektu zmian tej ustawy bardzo aktualnego bo z dnia 15 maja br. wprowadzającego przedstawił **dr Jacek Kaczmarczyk** – ekspert PZP, Lex- Fin Kraków, ekspert Izby i Forum Budownictwa Śląskiego.

– *Prawo zamówień publicznych miało swoją definicję robót budowlanych bardzo prostą – mówił dr Kaczmarczyk – ilekroć mówiło się o robotach budowlanych rozumiało się roboty w rozumieniu prawa budowlanego. Ta zgodność rozsypała się. Przede wszystkim wprowadzono definicje obiektów budowlanych na użytek stosowania w ustawie Prawo zamówień publicznych.* Dr Jacek Kaczmarczyk w omówił wszystkie proponowane zmiany w prawie i w bardzo obrazowy, graficzny sposób pokazał na czym będą one polegać i jak dotychczas one funkcjonują.

Kończącym wystąpieniem pierwszego dnia seminarium był referat prawnika **Tomasza Sułkowskiego**, który zajmuje się obsługą przedsiębiorców realizujących roboty budowlane w zakresie zamówień publicznych.

T. Sułkowski, korzystając z własnych doświadczeń i najbardziej bulwersujących przykładów, omówił popełniane przez przedsiębiorców błędy, wynikające bardzo często z kompletnej nieznajomości istniejącego prawa. Mówił o kontrowersyjnym orzecznictwie sądów, pułapkach tkwiących w umowach, bezwzględności zamawiających, którzy tak naprawdę czyhają tylko na pomyłki wykonawców i o konkretnych rozwiązaniach, które należy podjąć, by nie narażać się na straty.

Pierwszy dzień seminarium zamknęło smakowite grillowanie i występy góralskiego, beskidzkiego kabaretu, który wszystkim bardzo przypadł do gustu.

Następny dzień to bardzo interesująca dyskusja na temat poruszanych podczas seminarium problemów oraz referaty: o robotach budowlanych w zamówieniach publicznych oraz o aktualnych źródłach finansowania termomodernizacji, które przedstawił Mariusz Czystek.

W powszechnej ocenie uczestników naszego kolejnego seminarium impreza była bardzo udana i pożyteczna zarówno od strony edukacyjnej jak i organizacyjnej.

Grillowanie i występy góralskiego, kabaretu, wszystkim bardzo się podobały

ŚLĄSKI DZIEŃ BUDOWLANYCH – 2013 r.

Konferencja

V ŚLĄSKIE FORUM INWESTYCJI, BUDOWNICTWA, NIERUCHOMOŚCI

18 września 2013 r. w Sali Sejmu Śląskiego w Katowicach

ORGANIZATORZY KONFERENCJI

Śląska Izba Budownictwa
Śląska Okręgowa Izba Inżynierów Budownictwa
Polski Związek Techników i Inżynierów Budownictwa. Oddział w Katowicach.
Regionalna Izba Gospodarcza w Katowicach

WSPÓŁORGANIZATORZY KONFERENCJI

Polska Izba Inżynierów Budownictwa w Warszawie
Polski Związek Inżynierów i Techników Budownictwa w Warszawie
Izba Projektowania Budowlanego w Warszawie
Politechnika Śląska
Politechnika Częstochowska

PARTNERZY MERYTORYCZNI

Wielkopolska Izba Budownictwa w Poznaniu
Galicyska Izba Budownictwa w Krakowie
RADA PROGRAMOWO-NAUKOWA KONFERENCJI

prof. zw. dr hab. h.c. Andrzej S. Barczak

Kierownik Katedry Ekonometrii Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach;
Prezes Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego w Katowicach;
Członek Prezydium PAN.

prof. dr hab. Andrzej Borowicz

Katedra Inwestycji i Nieruchomości Uniwersytetu Łódzkiego

prof. zw. dr hab. Genowefa Grabowska

Kierownik Katedry Prawa Międzynarodowego, Publicznego i Prawa Europejskiego Uniwersytetu Śląskiego

prof. dr hab. Jan Grabowski

Kierownik Katedry Prawa Gospodarczego Uniwersytetu Śląskiego

prof. zw. dr hab. Stanisława Kalus

Katedra Prawa Cywilnego i Prawa Prywatnego Międzynarodowego Uniwersytetu Śląskiego

prof. nzw. dr hab. inż. Lucjan Kurzak

Dziekan Politechniki Częstochowskiej – Wydział Budownictwa

prof. zw. dr hab. inż. Jan Ślusarek

Dziekan Politechniki Śląskiej w Gliwicach

RAMOWY PROGRAM KONFERENCJI

9.30 – 10.00	Rejestracja uczestników konferencji. Hol sali Sejmu Śląskiego Urzędu Marszałkowskiego w Katowicach.
10.00 – 11.00	Obchody Śląskiego Dnia Budowlanych 2013
11.15 – 14.15	Obrady konferencji – „V Śląskie Forum Inwestycji, Budownictwa, Nieruchomości”
11.15 – 15.15	<u>Tematy konferencji:</u> „REALIZACJA INWESTYCJI BUDOWLANEJ I JEJ EKSPLOATACJA” „PLANOWANIE MIEJSCOWE – LOKALIZACJA INWESTYCJI” Uczestnicy konferencji (w uzgodnieniach) Janusz Żbik – Podsekretarz Stanu Ministerstwo Transportu, Budownictwa Gospodarki Morskiej Andrzej Roch Dobrucki – Prezes Krajowej Rady Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa Ryszard Trykosko – Przewodniczący Polskiego Związku Inżynierów i Techników Budownictwa Ksawery Krassowski – Prezes Izby Projektowania Budowlanego prof. Andrzej Borowicz – Katedra Inwestycji i Nieruchomości, Uniwersytet Łódzki Jan Spychała – Śląski Wojewódzki Inspektor Nadzoru Budowlanego Igor Śmietaniński – Dyrektor Wydziału Infrastruktury Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego prof. dr hab. inż. arch. Jan Pallado – Kierownik Katedry Projektowania Architektonicznego, Politechnika Śląska mgr inż. Henryk Tomanek – Starszy Wykładowca Wydziału Budownictwa Politechniki Śląskiej; dr inż. arch. Nina Sołkiewicz – KOS i dr inż. arch. Mariusz Zadworny – Wydział Budownictwa Politechniki Częstochowskiej oraz Przewodniczący Okręgowych Izb Inżynierów Budownictwa Reprezentujący: Stowarzyszenie Architektów Polskich; Śląską Okręgową Izbę Architektów RP; Krajową i Okręgową Izbę Urbanistów

Seminaria cieszą się dużym zainteresowaniem

Pożyteczne szkolenia

Podobnie jak w ubiegłym roku Śląska Izba Budownictwa zorganizowała wspólnie z Pierwszym Śląskim Urzędem Skarbowym w Sosnowcu dwa bezpłatne seminaria szkoleniowe poświęcone najnowszym zmianom w przepisach podatkowych. Oba cieszące się bardzo dużym zainteresowaniem spotkania, skierowane były do właścicieli i kadry kierowniczej i służb finansowych firm należących do Izby.

1 marca odbyło się seminarium poświęcone najnowszym zmianom w przepisach podatku VAT, z uwzględnieniem specyfiki działania przedsiębiorstw budowlanych i spółdzielni mieszkaniowych.

Otwierając spotkanie Prezydent Śląskiej Izby Budownictwa **Tadeusz Wnuk** podkreślił, że zorganizowany w roku ubiegłym cykl seminariów podatkowych prowadzonych przez Pierwszy Śląski Urząd Skarbowy, bardzo pozytywnie, jako przedsięwzięcie wysoce użyteczne i praktyczne, oceniła kierownicza kadra finansowo-księgowa przedsiębiorstw członkowskich Izby. Współpraca Izby z Kierownictwem Urzędu Skarbowego będzie kontynuowana w roku bieżącym.

Prowadzący szkolenie **Grzegorz Poleszczuk** Kierownik II Referatu Kontroli Podatkowej tego Urzędu przedstawił w interesującej prezentacji główne problemy związane z płaceniem podatku VAT przez firmy budowlane.

11 marca br. odbyło się seminarium poświęcone zmianom obowiązującym w 2013 roku w podatku dochodowym od osób prawnych z uwzględnieniem specyfiki działania spółdzielni mieszkaniowych i firm budowlanych. Seminarium prowadziła **Beata Danis** – Inspektor Kontroli Podatkowej.

Na zakończenie obu seminariów odbyła się dyskusja i wyjaśnienie problemów, które przedstawiciele firm wcześniej zgłosili w drodze pisemnej.

W tym roku Śląska Izba Budownictwa zorganizowała również wychodząc naprzeciw zainteresowaniom firm członkowskich cykl szkoleń dotyczących stricte zagadnień budowlanych.

Mgr. inż. **Mariusz Czyszek** – rzeczoznawca budowlany; ekspert ds. termomodernizacji, Wiceprezes Śląskiej Izby Budownictwa przedstawił w dwuczęściowym seminarium 11 i 25 kwietnia „SŁABE MIEJSCA W BUDYNKU”

Podczas szkolenia przedstawiono izolacje przeciwwodne, przeciwwilgociowe fundamentów, izolacje przeciwwodne, przeciwwilgociowe i termiczne dachów i stropodachów, izolacje przeciwwodne, przeciwwilgociowe tarasów, balkonów, oraz zasady wykonywania i odbioru dociepleń (w tym ETICS)."

17 maja mgr. inż. **Mariusz Czyszek** mówił o umowach na roboty budowlane w ujęciu praktycznym.

Mgr. inż. **Henryk Tomanek** – Wydział Budownictwa Politechniki Śląskiej, Katedra Inżynierii Materiałów i Procesów Budowlanych – w czasie seminarium 4 kwietnia br. przedstawił obowiązki i prawa uczestników procesu budowlanego. 9 maja mówił o kontrolach i odbiorach w procesie budowlanym, a 6 czerwca o wycenie kosztów robót budowlanych, jako podstawy do zawarcia umów na roboty budowlane.

Szkolenia organizowane przez naszą Izbę nadal są organizowane, a dokładna informacja na ten temat można znaleźć na naszej stronie internetowej.

Podsumowania i plany na przyszłość

XII ZJAZD SPRAWOZDAWCZY

20 kwietnia br. obradował w Katowicach XII Zjazd Sprawozdawczy Śląskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa. Delegaci podsumowali kolejny rok pracy i podjęli uchwały związane z bieżącą i przyszłą działalnością samorządu.

Obrady otworzył przewodniczący Rady ŚIOIB **Franciszek Buszka**. Chwilą ciszy uczczono pamięć zmarłych członków ŚIOIB oraz dyrektora biura Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa **Andrzeja Orczykowskiego**.

Delegaci wybrali prezydium i komisje zjazdowe: mandatową, uchwał i wniosków oraz skrutacyjną. Prezydium pracowało w składzie: przewodnicząca – **Ewa Dworska**, wiceprzewodniczący – **Rudolf Mokrosz** i **Stefan Wójcik**, sekretarz – **Urszula Kallik**, zastępcy – **Danuta Bochyńska-Podloch** i **Barbara Twardosz-Michniewska**. Zjazd

Przewodniczący Rady ŚIOIB **Franciszek Buszka** w swoim wystąpieniu przedstawił problemy zgłaszane na spotkaniach przedzjazdowych – spotkania członków prezydium z delegatami odbyły się wcześniej w poszczególnych obwodach wyborczych – oraz omówił działania na rzecz członków podejmowane aktualnie i planowane w przyszłości, jak: integrowanie środowiska inżynierskiego przez szkolenia, spotkania dyskusyjne i imprezy sportowe, zorganizowanie doradztwa prawnego i technicznego dla członków ŚIOIB, czy aktywizacja młodych członków. Podkreślając sprawne

Podjęto również uchwałę dotyczącą sfinansowania przebudowy i adaptacji budynku znajdującego się w Katowicach Giszowcu dla potrzeb ŚIOIB wg przedstawionego delegatom projektu koncepcyjnego oraz uchwałę w sprawie poparcia stanowiska i działań Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa w zakresie składanych rządowi propozycji zmian legislacyjnych związanych ze zmianami w Prawie budowlanym i tzw. ustawie deregulacyjnej. Obie uchwały zostały przyjęte jednogłośnie.

Komisja Uchwał i Wniosków zawnioskowała przyjęcie 15 zgłoszonych

obradował przy około 78 procentowej frekwencji.

Wiceprezes PIIB **Stefan Czarniecki**, poinformował delegatów o pracach samorządu inżynierów na szczeblu krajowym – o działaniach PIIB dotyczących proponowanych zmian legislacyjnych, popularyzowaniu szkoleń e-learningowych i propozycji wprowadzenia obowiązkowych szkoleń dla członków Izby.

funkcjonowanie organów podziękował osobom w szczególny sposób zaangażowanym w pracę na rzecz ŚIOIB.

Przedstawione przez przewodniczących organów statutowych sprawozdania z działalności w 2012 roku przyjęli delegaci uchwałami i udzielili absolutorium Radzie ŚIOIB za 2012 rok oraz przyjęli Zasady gospodarki finansowej i projekt budżetu na 2013 rok.

na XII Zjeździe wniosków, z czego: 5 zostanie przekazanych do realizacji przez Radę ŚIOIB, a 10 zostanie skierowanych do rozpatrzenia przez Krajowy Zjazd PIIB; wnioski będą zamieszczone na stronie internetowej izby:

www.slk.piib.org.pl

MARIA ŚWIERCZYŃSKA

XXVIII Warsztaty Pracy Projektanta Konstrukcji

Spotkanie z władzami samorządu zawodowego, od lewej Franciszek Buszka ŚOIIB; Stanisław Kaczmarczyk MAPOIIB; Zbigniew Grabowski PIIB; Marian Płachecki – przewodniczący Małopolskiego Oddziału PZITB

Sala obrad XXVIII WPPK

W dniach 5 – 8 marca br. w Wiśle-Jaworniku odbyła się kolejna Ogólnopolska Konferencja Techniczna WPPK-2013. Konferencja ta jest zorganizowana w formie warsztatów, pozwalając uczestnikom na bezpośredni kontakt i dyskusję nad wygłoszonymi wykładami przez najlepszych w tej branży naukowców oraz specjalistów. Głównym jej organizatorem był Małopolski Oddział Polskiego Związku Inżynierów i Techników Budownictwa w Krakowie, przy współudziale zaprzyjaźnionych Oddziałów PZITB w Bielsku-Białej, Gliwicach oraz Katowicach. Honorowy Patronat nad Warsztatami pełnił: Główny Urząd Nadzoru Budowlanego oraz JM Rektor Politechniki Krakowskiej.

W tej już tradycyjnej imprezie technicznej – organizowanej od 1986 roku – udział wzięło 495 uczestników: projektantów, rzeczoznawców budowlanych oraz innych służb działających w budownictwie. Ponadto na 43 stoiskach wystawienniczych uczestnicy warsztatów mieli możliwość otrzymania niezbędnych do projektowania materiałów pomocniczych oraz wymiany doświadczeń z przedstawicielami firm dostarczającymi na rynek budowlany no-

woczesne materiały oraz technologie związane z wiodącą tematyką.

Konferencja ta zamykała czteroletni cykl systematycznego szkolenia zawodowego pod nazwą „Nowoczesne rozwiązania konstrukcyjno-materiałowo-technologiczne”, a tematem wiodącym była GEOTECHNIKA obejmująca: metody badania podłoża; roboty palowe; wzmacnianie gruntowe i fundamentów; projektowanie geotechniczne głębokich posadowień; zabezpieczenia otoczenia budowli; modelowanie geotechniczne; stateczność skarp, osuwiska i wały przeciwpowodziowe. Powyższe tematy zostały przedstawione w 34 wykładach, 7 wykładach technicznych oraz 20 prezentacjach promocyjnych firm specjalistycznych. Każdy uczestnik otrzymał powyższe wykłady w dwutomowym materiale konferencyjnym. Jak widać tematyka była bardzo szeroki wachlarz zagadnień związanych z geotechniką.

Zgodnie z przyjętą od 1998 roku zasadą, każdy uczestnik otrzymał zaświadczenie o uczestniczeniu w specjalistycznym szkoleniu zawodowym o powyższej tematyce, spełniającym wymogi określone przepisami o systemach zapewnienia jakości i zarządzania jakością w przedsię-

biorstwach budowlanych i projektowych, zgodnie z normą PN-ISO-9000.

W godzinach wieczornych zorganizowano spotkanie z przedstawicielami samorządu zawodowego – Polską Izbą Inżynierów Budownictwa w Warszawie oraz prezesami Małopolskiej i Śląskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa. Uczestnicy zapoznali się z postępem prac nad nowelizacją Prawa budowlanego oraz Kodeksem budowlanym.

Znalazł się również czas na wysłuchanie koncertu Edyty Geppert, Budki Suflera pod kierownictwem Krzysztofa Cugowskiego oraz zespół muzyczny Pawła Bączkowskiego.

Z Wisły uczestnicy wyjeżdżali zadowoleni, planując przyjazd na Warsztaty w latach następnych, tym razem w Szczurku, a kolejnym głównym organizatorem będzie Gliwicki Oddział PZITB. Planowane jest rozpoczęcie nowego cyklu „Naprawy i wzmocnienia konstrukcji budowlanych”, poświęcony konstrukcjom betonowym.

Inf.

Liczba uczestników: 495

Liczba firm: 46

Liczba wystawców: 43

105 lat Chorzowskiej Spółdzielni Mieszkaniowej

Możemy być dumni z tego, że tutaj mieszkamy

Chorzowska Spółdzielnia Mieszkaniowa świętowała 105-lecie swojego istnienia. Oficjalne obchody jubileuszowe odbyły się 17 maja 2013 roku w Chorzowskim Centrum Kultury.

Na uroczystej gali w ChCK obecni byli m.in. posłowie **Maria Nowak**, **Marek Wójcik** i **Jerzy Polaczek**, prezydent Chorzowa, **Andrzej Kotala**, wicewojewoda śląski, **Andrzej Pilot**, przedstawiciele krajowych władz spółdzielczych.

– Cieszy mnie, że Chorzowska Spółdzielnia Mieszkaniowa funkcjonuje od 1908 roku. Wciąż towarzyszy mi wiara i nadzieja,

że pracując nad nowelizacją prawa spółdzielczego, posłowie pozwolą na dalszą działalność spółdzielczości mieszkaniowej. Siła spółdzielczości polega na wyrównaniu różnic ekonomicznych. Naszym sprzymierzeńcem jest wielkość zasobów. Zarządzamy ponad 15.000 mieszkań – podkreślał podczas uroczystości w ChCK **Grzegorz Górzewski**, prezes Chorzowskiej Spółdzielni Mieszkaniowej

– 105 lat mówi samo za siebie. ChSM to nie tylko budynki ale pięć pokoleń mieszkańców Chorzowa mieszkających w zasobach tej spółdzielni. Możemy być dumni z tego, że

mieszkamy tutaj. Mamy zadbane budynki, co widać. Po tych 105 latach można z nadzieją patrzeć w przyszłość – mówił **Krzysztof Łazikiewicz**, sekretarz Rady Nadzorczej ChSM.

Jubileusz był okazją do wręczenia odznaczeń i wyróżnień, a także do złożenia gratulacji. W części artystycznej zaprezentowali się uczestnicy zajęć odbywających się w Klubie ChSM „Pokolenie”, a następnie zaprzyjaźnieni z placówką artyści: **Andrzej Sitko** i **Przyjaciele**, **Jacek Silski**, Zespół Antyki oraz **Antek Kreis** z zespołem **Whiskey River**. Imprezę prowadził ze swadą i poczuciem humoru **Marek Szołtysek**.

ustrojowego w naszym kraju, dbając o zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych kolejnych pokoleń chorzowian. Skomplikowane losy historyczne pozwoliły na ugruntowanie pozycji Chorzowskiej Spółdzielni Mieszkaniowej, która stała się ważnym elementem współczesnej rzeczywistości miasta. Dziś w zasobach ChSM toczy się życie jednej trzeciej mieszkańców Chorzowa. jako jedna z najstarszych i dziewięciu największych spółdzielni mieszkaniowych w kraju może być wzorem dla innych.

Chorzowska Spółdzielnia Mieszkaniowa jest członkiem Śląskiej Izby Budownictwa

Spółdzielnię Mieszkaniową „ROW” wyróżniono tytułem **DOBRA SPÓŁDZIELNIA**

Tytuł **DOBRA SPÓŁDZIELNIA** to drugie takie wyróżnienie przyznane **Spółdzielni Mieszkaniowej „ROW”** z Wodzisławia Śląskiego rok po roku przez magazyn Strefa Gospodarki w Dzienniku – Gazecie Prawnej.

DOBRA SPÓŁDZIELNIA 2013 – Ranking Najlepszych Spółdzielni Mieszkaniowych w Polsce to ogólnopolski program uznaniowy, realizowany przez redakcję Strefy Biznesu, dodatku do Dziennika Gazety Prawnej. Celem Programu jest wzmocnienie wizerunku polskiej spółdzielczości mieszkaniowej i komunikowanie zasadniczych idei przyświecających potężnemu, polskiemu ruchowi spółdzielczemu. Program ma za zadanie upowszechniać, a także propagować właściwe wzorce, modele oraz strategie funkcjonowania spółdzielni i sprawne zarządzanie przez nie zasobami mieszkaniowymi.

Głównym kryterium wyboru laureatów Programu jest szeroko rozumiana jakość zarządzania zasobami mieszkaniowymi, obsługi i działalność prospołecznościowa.

Przyznany po raz drugi **Spółdzielni Mieszkaniowej „ROW”** tytuł brzmi dumnie i jest wiarygodną gwarancją rzetelności, solidności oraz wysokiej dbałości zarządzania, a także obsługi zasobów mieszkaniowych Spółdzielni. Dodatkowo jest doskonałym podsumowaniem długoletniej historii, tradycji i szeregu odważnych decyzji podejmowanych przez władze Spółdzielni dla wspólnego dobra mieszkańców osiedli oraz członków. To wszystko zostało docenione przez Redakcję Strefy Biznesu.

Otrzymanie tytułu i godła promocyjnego **DOBRA SPÓŁDZIELNIA 2013**, z pełnym prawem użytkowania we wszelkich działaniach promocyjnych i marketingowych pokazujących laureatów, czyli najlepsze w Polsce spółdzielnie mieszkaniowe potwierdza, że Spółdzielnia Mieszkaniowa „ROW” jest nadal dobra Spółdzielnią.

Osiągane przez Spółdzielnię dobre wyniki wskazują na właściwe zarządzanie majątkiem spółdzielców.

Tytuł i godło promocyjne **DOBRA SPÓŁDZIELNIA 2013** dla **Spółdzielni Mieszkaniowej „ROW”** z Wodzisławia Śląskiego

Zaszczytne wyróżnienie Prezesowi Zarządu Spółdzielni Mieszkaniowej „ROW” Janowi Grabowieckiemu przekazał podczas walnego zgromadzenia członków spółdzielni 24 kwietnia br. w Wodzisławiu Śląskim Zastępca Redaktora Naczelnego magazynu „Strefa Gospodarki” **Lukasz Osypiński**

XI Piknik Osób Niepełnosprawnych

*Serce jest bogactwem,
którego się nie sprzedaje
ani nie kupuje,
ale, które się ofiaruje.
Gustave Flaubert*

8 czerwca br. odbył się XI Piknik Osób Niepełnosprawnych, mieszkańców śląskich spółdzielni mieszkaniowych. Impreza rozpoczęła się o godzinie 9:00 w „Zajeździe Leśnym” w Siewierzu i potrwała aż do późnego popołudnia.

Główną prowadzącą była wieloletnia działaczka społeczna i pomysłodawczyni tej imprezy Pani Nela Szlomek. Dzięki ogromie włożonej pracy oraz wielkiemu sercu Pani Nela zapowiedziała, że na ten dzień już dawno temu zarezerwowała pogodę. I tak rzeczywiście się stało, podczas imprezy spadło jedynie kilka kropel deszczu, który tylko odświeżył powietrze, a tak cały czas przyświecało nam słońce.

W programie przewidziane były indywidualne i grupowe występy uczestników, którzy mieli możliwość pokazania swoich umiejęt-

ności wokalnych, czy recytatorskich. Zabawę umilała również wyszkolona grupa psów, które dzięki swoim umiejętnościom pozytywnie wpłynęła na samopoczucie naszych podopiecznych. Kolejną atrakcją dla uczestników pikniku była możliwość obcowania z końmi wraz z przejażdżką w siodle przez piękne leśne tereny zajązdu. Każda osoba przybyła na tą imprezę obdarowana została upominkami od sponsorów w postaci plecaków i kolorowych ręczników, każdy również otrzymał ciepły posiłek poprzedzony wcześniej śniadaniem.

Cały piknik przebiegł w bardzo ciepłej atmosferze, gdzie wszyscy, zarówno osoby niepełnosprawne jak i ich opiekunowie, bardzo się wspierali i opowiadali o codziennych zajęciach, rehabilitacjach ale również o swoich zainteresowaniach i pasjach. Po tak miłe spędzonym dniu każdy uczestnik już informował, że z miłą chęcią weźmie udział w każdym kolejnym takim pikniku. Pozostało nam tylko odliczanie dni do przyszłego roku.

Marta Drob

Budowlana debata pod Tatrami

W dniach 12-14 kwietnia 2013 roku w Zakopanem odbyło się doroczne Forum Budownictwa zorganizowane przez Galicyjską Izbę Budownictwa oraz Małopolską Okręgową Izbę Inżynierów Budownictwa. Honorowy Patronat nad Forum objęło Ministerstwo Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej reprezentowane na konferencji przez Podsekretarza Stanu **Janusza Żbika**. W Forum udział wzięli przedstawiciele Sejmu RP, władz samorządowych Krakowa i Małopolski, Politechniki Krakowskiej, Instytutu Techniki i Badań Budowlanych w Pradze oraz firm budowlanych. Nasz region reprezentował **Franciszek Buszka**, Przewodniczący Rady Śląskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa w Katowicach i v-ce Prezes Śląskiej Izby Budownictwa.

Forum gościło wiele znakomitości związanych z branżą budowlaną i architektoniczną

– Mamy za sobą dobry rok. Podpisaliśmy m.in. umowę o współpracy z Politechniką Krakowską oraz z MOIIB. Izba była też prekursorem porozumienia Małopolski ze Śląskiem, zawierając umowę ze Śląską Izbą Budownictwa – mówił **Piotr Hrabia**, Prezydent Galicyjskiej Izby Budownictwa, przed obradami.

– Podczas Forum, przygotowywanego przez krakowską Grupę Aktywni, mowa będzie m.in. o nowych uregulowaniach dotyczących materiałów budowlanych w Unii Europejskiej, sytuacji zawodowej inżynierów, a także założeniach do projektu ustawy Prawo Budowlane – mówił **Tadeusz Zajac**, wiceprezes Galicyjskiej Izby Budownictwa.

Zabierając głos Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej **Janusz Żbik** podkreślił w swoim wystąpieniu, że rok 2013 może być trudny dla branży budowlanej. Przyczyn tego należy upatrywać m.in. w ograniczonym froncie prac z powodu wygaśnięcia wielu kontraktów finansowanych ze środków Unii Europejskiej oraz zakończenia inwestycji związanych z „Euro 2012”. Zmian „na lepsze” należy oczekiwać już w 2014 r., kiedy to budownictwo mają wspomóc kolejne środki finansowe z UE. Zasiła one inwestycje drogowe, kolejowe oraz budownictwo niskoenergetyczne. Rząd czeka na ostateczne decyzje, jakie mają zapaść w Brukseli, co ułatwi planowanie i realizowanie nowych projektów. J. Żbik zauważył jednak, że widoczne są już przesunięcia pieniędzy w stronę budownictwa dla kolei i energetyki.

Obrady otworzył Piotr Hrabia, Prezydent Galicyjskiej Izby Budownictwa

W swojej wypowiedzi wiceminister nawiązał także do prac rządu, które mają na celu uprościć i uporządkować przepisy oraz implementację dyrektyw Unii Europejskiej – są warunkiem otrzymania środków finansowych. W czwartym kwartale przyszłego roku Komisja Kodyfikacyjna ma przekazać do MTBIGM projekt nowego Kodeksu budowlanego. Podsekretarz zauważył, że branża budowlana oczekuje wprowadzenia zmian do Prawa budowlanego, które usprawnią proces inwestycyjny.

J. Żbik stwierdził, że w tym roku będą uchwalone nowe regulacje: o wyrobach budowlanych i o charakterystyce energetycznej budynków.

Rektor Politechniki Krakowskiej **prof. dr hab. inż. Kazimierz Furtak** w swoim referacie przedstawił warunki w jakich działał niegdyś inżynier budownictwa i wyzwania jakie stawiają przed nim obecne czasy.

Nowe uregulowania prawne obowiązujące w Unii Europejskiej dotyczące wyrobów budowlanych – to temat referatu **inż. Alexandra Safarik-Pstrosza**, Dyrektora Instytutu Techniki i Badań Budowlanych w Pradze

Dr inż. Stanisław Karczmarczyk mówił o prognozowaniu odształceń i uszkodzeń budynków towarzyszących podbijaniu fundamentów natomiast kontrola jakościowa materiałów i wyrobów na etapie realizacji inwestycji to temat bardzo ciekawego wystąpienia **prof. dr hab. inż. Janusza Mierzwy**, jednego z najlepszych specjalistów w Polsce zajmującego się badaniem jakości betonu.

Założenia do projektu ustawy Prawo Budowlane oraz zmiany innych ustaw dotyczących spraw budownictwa – to temat wystąpienia arch. **Marii Kowalczyk**.

Przegląd sytuacji gospodarczej na rynku budowlanym wynikający z analiz banku i zapowiedź poprawy sytuacji na na rynku w IV kwartale było tematem referatu **prof. Jacka Łaszka** z Narodowego Banku Polskiego.

Z kolei o kredytach inwestycyjnych i obrotowych aspekcie trudności gospodarczych mówił **Tomasz Mironczuk**, Prezes Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. oraz **Zbigniew Bodzioch**, Prezes Krakowskiego Banku Spółdzielczego.

Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej Janusz Żbik mówił m.in. o nowym Prawie budowlanym, które usprawni proces inwestycyjny

W Dąbrowie Górniczej powstał Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej

Obiekt godny XXI wieku

Blisko 20 tys. m kw. powierzchni ma Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej w Dąbrowie Górniczej, w którym kształcą się ok. 550 osób. Koszt to ok. 63 mln zł – sfinansowało go miasto, budżet państwa i PFRON.

Nowoczesny kompleks powstał w dzielnicy Dąbrowy Górniczej – Gołogoru przy zbiegu ulic Łącznej i Swobodnej. Budynki powstały na 6 ha działki. Prace rozpoczęto w 2010 roku (główny wykonawca firma „Budimex”), trwały 2,5 roku i zakończyły się przed terminem. Zakończenie prac planowano w lipcu 2013 r., uczniowie mieli pojawić się tu we wrześniu, tymczasem oficjalne otwarcie miało miejsce 15 marca, a podopieczni przenieśli się tu w lutym.

Spełnione marzenia

W uroczystym otwarciu wzięli udział wicemarszałek Sejmu **Jerzy Wenderlich**, posłowie i senatorowie z terenu Zagłębia i Śląska, przedstawiciele władz woj. śląskiego oraz samorządowcy z terenu woj. śląskiego. Nie zabrakło przedstawicieli ośrodków specjalnych z całej Polski. Śląską Izbę Budownictwa reprezentował **Tadeusz Wnuk**, Prezydent Izby. Gospodarzami uroczystości byli uczniowie i pracownicy ośrodka oraz przedstawiciele władz Dąbrowy Górniczej. Ośrodek uroczystość został poświęcony przez ks. biskupa **Grzegorza Kaszaka**, ordynariusza diecezji sosnowieckiej. W tematykę osób niepełnosprawnych wprowadziła zebranych m.in. **Ania Nabrdalik**, uczennica VI klasy Szkoły Podstawowej w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym dla Dzieci Ślabowidzących i Niewidomych – jedna z bohaterek wzruszającego filmu na temat placówki.

– Nie byłoby tego ośrodka, gdyby nie osoby, które już na przełomie 2006/2007 zabiegały o jego powstanie. Dotychczas dzieci niepełnosprawne w Dąbrowie uczyły się w dwóch obiektach, Spe-

Uroczystość otwarcia Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego. Od lewej ks. biskup G. Kaszak, prezydent Dąbrowy Zb. Podraza, wicemarszałek Sejmu J. Wenderlich, senator Zb. Meres, poseł W. Klepacz

*cialnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym dla Dzieci Ślabowidzących i Niewidomych przy ul. Wybickiego oraz Zespole Szkół Specjalnych nr 5 im. Jana Pawła II przy ulicy Mireckiego. Obydwie tamte siedziby nie spełniały nowoczesnych standardów. Teraz oddając do użytku ten obiekt pasujący do XXI wieku wiemy, że spełniamy marzenia – mówi **Zbigniew Podraza**, prezydent Dąbrowy Górniczej.*

Nowy ośrodek to ok. 20 tys. powierzchni użytkowej, dla 550 podopiecznych i 150 opiekunów. Koszt prac to 63 mln zł, sfinansowanych z budżetu gminy, oraz dotacja w wys. 10 mln zł z rezerw budżetu państwa oraz 5,3 mln zł ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, które miastu udało się pozyskać w ub. roku. Na przełomie lat 2009 i 2010 o pieniądze dla ośrodka zabiegano niesukcesownie w czasie biegu ulicznego, w którym wzięli udział wolontariusze z Dąbrowy Górniczej, petycja do Sejmu, którą złożono została napisana językiem Braille'a. Także w 2010 roku w czasie

głosowania w Sejmie posłowie nie wyrazili zgody na dofinansowanie kompleksu. (Choć władze Dąbrowy nawet bez takiej pomocy były gotowe sfinalizować powstanie kompleksu!) Teraz miasto jest zadowolone z pozyskanych dofinansowań.

Szansa dla niepełnosprawnych

– O osobach niepełnosprawnych wiele się mówi, ale rzadko idą za tym czynny. Ośrodek w Dąbrowie Górniczej, to prawdziwa szansa dla równouprawnienia osób niepełnosprawnych. Szansa, by nauczyli się dzięki dobrej bazie szkolnej, funkcjonować na forum społecznym, obywatelskim i życiowym – podkreślał **Jerzy Wenderlich**, wicemarszałek Sejmu.

Ireneusz Ryszkiel, dyrektor Wydziału Nadzoru nad Systemem Opieki Zdrowotnej Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego także chwalił powstanie kompleksu i przedsiębiorczość Dąbrowy Górniczej, w imieniu swoim i **Zygmunta Łukaszczyka**, wojewody ślą-

Występ podopiecznych Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego.

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy z kompleksem sportowym dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej to największy obiekt tego typu w Polsce.

skiego. A **Stanisław Faber**, śląski kurator oświaty nazwał panujące w kompleksie warunki – perfekcyjnymi. Eurodeputowany prof. **Adam Gierek**, zwrócił uwagę na skalę niepełnosprawności w Europie.

– W krajach Unii mieszka ok. 500 mln osób, w tym 80 mln to niepełnosprawni. Choćby te dane zachęcają do poważnego traktowania tego problemu. Parlament Europejski chce zadbać o to, by osoby niepełnosprawne mogły się rozwijać i spełniać swoje marzenia. Dlatego już wiemy, że muszą powstać kolejne obiekty tego typu, w najbliższym czasie Unia będzie chciała dofinansowywać projekty pozwalające na rozwój sportowy osób niepełnosprawnych – mówił Adam Gierek.

Radość dzieci to największe dobro

Posłowie **Beata Małecka-Libera**, **Waldemar Andzel** i **Ewa Malik** gratulowali dąbrowianom determinacji i konsekwencji przy budowie ośrodka. A **Ewa Maliba**, dyrektor SOSW w latach 1990 – 2007 podkreśliła, że ośrodek, w którym wszędzie widoczne jest polskie godło państwo powinno jednak mocniej wesprzeć, nie składać wszystkiego na barki miasta. Zwłaszcza, że nagrodą jest za to największe dobro – radość dzieci. (Wszyscy goście obdarowywali podopiecznych ośrodka cennymi prezentami).

Kolejnymi prelegentami byli **Dariusz Blocher**, prezes „Budimeksu” i kierownik projektu **Borys Osiniak**, którzy podkreślili wyjątkowość kompleksu.

– Obiekt nie był łatwym przedsięwzięciem. A każdy kto wie cokolwiek o budownictwie doceni to, że zakończono prace w tak krótkim czasie. To zasługa m.in. 10 młodych projektantów, którzy często pracowali po godzinach społecznie, tylko po to, by dzieci mogły się tu wcześniej przenieść – mówił Borys Osiniak.

Ośrodek składa się z trzech części. Pierwsza została przeznaczona dla dzieci słabowidzących i niewidomych. W drugiej miejsce znalazły dzieci niepełnosprawne, a trzecia to łącznik pomiędzy dwoma pierwszymi częściami. Tam znalazły się m.in.: basen, kompleks rehabilitacyjny, stołówki, kuchnia i biblioteka. W ośrodku działa również internat dla 104 podopiecznych. Są tu place zabaw, boiska sportowe i parkingi. Nowy obiekt chwalił pedagog.

– Jest przestronnie, czysto. Jest miejsce na prowadzenie i zajęć szkolnych i rehabilitacji – mówi pedagog OSW **Agata Pajkert-Skadłubowicz**.

W ośrodku prowadzona jest m.in. neuroterapia i fizykoterapia. Znajduje się tu: pracownia logoterapii (kształtująca prawidłową mowę), pracownia integracji sensorycznej (stymulująca i wzmacniająca wiele zmysłów), pracownia EEG biofeedback (poprawiająca funkcjonowanie mózgu), jak również i sale do hydroterapii czy fizjoterapii. **Renata Oskędra** (pedagog OSW) i **Agnieszka Zyguła-Niciarz** (nauczyciel: funkcjonowania w środowisku z OSW) z dumą prezentują jedno z najnowocześniejszych w obiekcie pracowni terapii mózgu, które pozwalają na pomoc osobom z ADHD, depresją, zaburzeniami koncentracji (metoda Tomatisa i biofeedback).

Tekst i zdjęcia: AGNIESZKA ZIELIŃSKA

W nowym obiekcie działają Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy dla Dzieci Słabowidzących i Niewidomych oraz Zespół Szkół Specjalnych nr 5 im. Jana Pawła II

Ładnie zaaranżowane sala przedszkola w SOSW

Sala doświadczania świata spodobała się zaproszonym do ośrodka uczniom Szkoły Muzycznej

Wbicie pierwszej łopaty pod budowę ośrodka, 2010 r.

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy z kompleksem sportowym dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej jest największą tego typu placówką w Polsce. Podopieczni ośrodka będą pochodzić nie tylko z Zagłębia i Śląska, ale z całej Polski. W Śląskiem działa 226 szkół specjalnych, w tym: 88 szkół podstawowych, 94 gimnazja, 44 szkoły zawodowe i średnie. W naszym regionie działają też szkoły z oddziałami integracyjnymi i specjalnymi: w tym 67 szkół podstawowych, 25 gimnazjów. Z Narodowego Spisu Powszechnego wynika, że najwięcej osób niepełnosprawnych jest w woj. małopolskim ok. 600 tys., w Śląskiem z niepełnosprawnością zmaga się 12 proc. populacji (w Polsce ok. 10 proc.). Generalnie w naszym województwie, co 8 osoba jest niepełnosprawna, najwięcej niepełnosprawnych mieszka w części pld. i pń.-wsch. regionu. (Dąbrowę Górniczą, Jaworzno, powiaty będziński i zawierciański zamieszkuje 95 tys. niepełnosprawnych. W samej Dąbrowie jest to ok. 20 tys. osób i liczba ta rośnie). W regionie dotąd brakowało takich specjalistycznych placówek, w których dzieci i młodzież w jednym miejscu (problem z dojazdami na większe odległości) mogłyby się kształcić, być poddawane rewalidacji (przywracanie sprawności). Brakowało też dotąd odpowiednich specjalistów. Nowy obiekt to zmieni, pomoże też walczyć z problemem bezrobocia wśród osób niepełnosprawnych.

W Dąbrowie w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym dla Dzieci Słabowidzących i Niewidomych im. Zofii Bregułowej oraz Zespołach Szkół Specjalnych nr 5 im. Jana Pawła II oraz ZSS nr 6 kształciło się dotąd ok. 500 osób.

W budynkach ośrodka obecnie działają: przedszkole, szkoła podstawowa, gimnazjum, szkoła zawodowa i liceum ogólnokształcące. W pomieszczeniach sportowych odbywają się zajęcia z fizjoterapii i hydroterapii. Ośrodek jest też szansą dla niemowlaków z kłopotami np. neurologicznymi. Dzieci od drugiego miesiąca życia będą mogły korzystać tu z zajęć w ramach wczesnego wspomagania rozwoju. Kompleks posiada wiele profesjonalnie wyposażonych pracowni przedmiotowych, pracowni specjalistycznych oraz sal rehabilitacyjnych. Są tu m.in. sala doświadczania świata, wyposażona w różnorodne urządzenia stymulujące rozwój zmysłów, pracownia nauki pisma punktowego Braille'a, a także pracownia – EEG biofeedback oraz tyflokustyczna, w której prowadzona jest stymulacja dźwiękami z otoczenia (technika ta wspomaga naukę orientacji przestrzennej). W kompleksie znajdują się ponadto sale fizykoterapii z krio-terapią oraz hydroterapii i neuroterapii. Pod opieką ośrodka – w ramach opieki dziennej – znajduje się ok. 550 podopiecznych w wieku od ok. 2,5 roku do 24 lat.

Wbiciu pierwszej łopaty pod powstanie obiektu w 2010 roku towarzyszyli znamienici goście. W uroczystości brała udział oprócz Zbigniewa Podraży, prezydenta Dąbrowy Górniczej i Violetty Trzciny, dyrektorki Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego dla Dzieci Słabowidzących i Niewidomych, m.in. Jolanta Kwaśniewska. Ośrodek odwiedzał Marek Michalak, rzecznik, praw dziecka. Teraz na oficjalne otwarcie Jolanta Kwaśniewska, Marek Michalak i Władysław Kosiniak-Kamysz, minister pracy i polityki społecznej przysłali listy gratulacyjne dla społeczności placówki.

Inni mają zabytki, atrakcje przyrodnicze, my: lotnisko

Rozmowa z **GRZEGORZEM CZAPLĄ**, Wójtem Roku 2012, gospodarzem gminy Ożarówce

– Jaka rolę w rozwoju gminy odgrywa lotnisko w Pyrzowicach? Jakie możliwości rozwoju na przyszłość wiąże się z portem lotniczym?

– Bliskość Międzynarodowego Portu Lotniczego, który stale się rozwija to wielki atut naszej gminy. Inne miejscowości mają zabytki, atrakcje przyrodnicze, a my... lotnisko. Właśnie z nim wiążemy naszą przyszłość. Nasza gmina znajduje się w centralnej części województwa śląskiego i jest jedną z 9 gmin, powiatu tarnogórskiego, dobrze skomunikowaną z drogą krajową 78, drogą wojewódzką 913, drogą ekspresową S1 oraz autostradą A1. Ale to bliskość lotniska sprawia, że nasza gmina przyciąga inwestorów i nowych mieszkańców (np. od 1997 do 2012 r., co roku liczba mieszkańców zwiększa się, od 5.255 do 5.547, mimo negatywnego przyrostu naturalnego). O nowych mieszkańcach i przedsiębiorców zabiegamy przygotowując systematycznie nowe tereny pod inwestycje. Tylko obecnie na inwestorów czeka 6 w pełni uzbrojonych terenów o powierzchni ponad 30 ha i działki budowlane. Chcemy się rozwijać. Docelowo, w każdym sołectwie (mamy ich 7) powstanie na bazie remizy OSP – dom kultury, boisko, plac zabaw i park. To oczywiście plany na przyszłość.

– Gmina ma ok. 5 tys. mieszkańców i dość skromny budżet. Jak pogodzić jej rozwój, np. z brakiem potrzebnych środków?

– Od lat 90. budżet gminy się podwoił, dzięki dotacjom unijnym. (Sądzę, że w przyszłości, za 20, 30 lat, gminy nie będą musiały korzystać ze środków zewnętrznych, będą tak zarządzane, że środki własne będą dla nich wystarczające, przynajmniej tak być powinno). Na razie jednak środki unijne, to być, albo nie być dla gmin. W ostatnich latach wy-

datki na inwestycje w przeliczeniu na 1 mieszkańca w naszej gminie wynosiły, 20 tys. zł, w tym 14 tys. pochodziło ze środków z zewnątrz. Oczywiście, nie wystarczy na wszystko. Dlatego trzeba wybierać, i to rozsądnie. Jeśli wiemy, że można pozyskać pieniądze na nową drogę w jednym sołectwie (w latach 2009 – 2012 na drogi wydaliśmy ponad

Grzegorz Czaplą w czasie gali podczas, której została wręczona statuetka Wójta Roku 2012. Uroczystość ogłoszenia wyników i wręczenia nagród odbyła się 9 lutego br. w siedzibie Centralnej Biblioteki Rolniczej w Warszawie. Honorowy patronat nad konkursem sprawował Bronisław Komorowski, prezydent RP

7 mln zł), a w innym miejscu droga jest dziurawa, ale nie udało się znaleźć środków zewnętrznych na jej remont, realizujemy tę pierwszą inwestycję, druga musi poczekać. Mieszkańcy to rozumieją. Choć największymi bolączkami gminy są: latem łatanie dróg i koszenie trawników; zimą odśnieżanie oraz niedziałające oświetlenie dróg i chodników oraz funkcjonowanie komunikacji miejskiej czyli autobusów. To powinności władz gminy. No i rozwój klubów sportowych. W gminie Ożarówce dobrze grali siatkarze, rozwijała się piłka ręczna. Dlatego też przygotowywaliśmy potrzebne im obiekty. Zainwestowaliśmy również w edukację, zdrowie.

– A gospodarka wod.-kan., gmina uczestniczy w znaczącym przedsięwzięciu „Infrastruktura okolicy lotniskowej Międzynarodowego Portu Lotniczego w Pyrzowicach – gospodarka wodno-ściekowa”, który kończąc się w grudniu 2014 r. pozwoli na skuteczne uporządkowanie problemu w tej części regionu.

– W 2012 r. rozpoczął się I etap budowy tej inwestycji w naszej gminie. Ożarówce są liderem wspólnego przedsięwzięcia: „Budowa kanalizacji sanitarnej i oczyszczalni ścieków dla gmin Mierzęcice, Ożarówce i sołectwa Brynica w gminie Miasteczko Śląskie”. Całkowity koszt inwestycji to ok. 110 mln zł, w tym wartość inwestycji na terenie gminy Ożarówce to ok. 67,5 mln zł. Projekt jest współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013. Łącznie powstanie ponad 120 km sieci sanitarnej, ponad 20 przepompowni i biologiczno-mechaniczna oczyszczalnia ścieków (powstanie w gm. Ożarówce) o przepustowości ok. 2,5 tys. m sześć. na dobę, w pełni zhermetyzowana, wraz z całą infrastrukturą towarzyszącą. W ub. roku pozyskaliśmy dodatkowo 4 mln zł m.in. na budowę sieci wodociągowej w sołectwach Pyrzowice i Tapkowice. Działania na rzecz ekologii i ochrony środowiska zyskały uznanie w Plebiscycie EURO-Gmina 2011.

Ożarówce uzyskały tytuł „Lidera ekologii w województwie śląskim”.

– To nie jedyny państwa sukces w ostatnim czasie.

– Od kilku lat utrzymujemy się w „Złotej setce samorządów” - „Rzeczpospolitej”. Na 1570 gmin wiejskich w Polsce, zajmowaliśmy kolejno w 2008 roku – 36. miejsce, w 2009 r. – 34., w 2010 r. – 23. i w ub. roku 10. w rankingu brano pod uwagę dynamikę wzrostu wydatków majątkowych, pomniejszonych o środki unijne; wartość środków unijnych w przeliczeniu na jednego mieszkańca; zadłużenie gminy w stosunku do dochodów; nadwyżkę operacyjną; tempo wzrostu dochodów podatkowych; relacje wzrostu nakładów inwestycyjnych w stosunku do zadłużenia; dynamikę wzrostu wydatków ogółem na mieszkańca; transport i łączność; ochronę środowiska. Dalej oceniano wydatki: na współpracę z organizacjami pozarządowymi; mieszkaniowe w przeliczeniu na jednego mieszkańca, wyniki testu szóstoklasistów i gimnazjalistów; liczbę podmiotów gospodarczych działających na terenie gminy; posiadanie wieloletniego planu inwestycyjnego, oraz to – czy urząd funkcjonuje w oparciu o normy ISO. Nasza gmina zdobyła też w ub. roku 3 miejsce w kategorii gmin wiejskich – na najbardziej innowacyjną gminę w rankingu „Rzeczpospolitej”.

Ponadto zdobyliśmy: 4 miejsce w Polsce w rankingu pisma Samorządu Terytorialnego „Wspólnota” wśród gmin wiejskich w pozyskiwaniu dotacji ze środków Unii Europejskiej na 1 mieszkańca (kwota 9 212,96 zł) i 5 lokatę – w rankingu pisma, w ocenie wartości tych projektów na 1 mieszkańca (kwota 10.838,47 zł).

– Niedawno otrzymał pan tytuł Wójta Roku. Czym to wyróżnienie jest – dla pana – i dla gminy?

– To sukces całego środowiska, społeczności lokalnej. To wyróżnienie dla gminy – dołąd społeczności anonimowej dla większości regionów naszego kraju. Chociaż jest to społeczność bardzo prężna. Przy liczbie ludności 5,5 tys., która tu zamieszkuje w gminie działa 40 aktywnych stowarzyszeń. Są to:

Grzegorz CZAPLA ukończył Wydział Mechaniczno-Technologiczny specjalność technologia maszyn Politechniki Śląskiej w Gliwicach w latach 1984-1989. Staż odbywał w Regionalnej Izbie Gospodarczej w Katowicach, następnie był zatrudniony w Tarnogórskiej Fabryce Urządzeń Górniczych „TAGOR” w Tarnowskich Górach. Funkcję wójta gminy Ożarówce pełni od 1998 roku (od czterech kadencji).

Pochodzi z sołectwa Niezdara w gm. Ożarówce. Chętnie angażuje się w życie społeczne miejscowości. Od lat jest członkiem Ochotniczej Straży Pożarnej w Tapkowicach, za tę działalność został odznaczony w 2003 roku Srebrnym Medalem „Za Zasługi dla Pożarnictwa”, a w 2010 roku złotym.

(az)

7 Ochotniczych Straży Pożarnych, 7 Kół Gospodyń Wiejskich, kilka chórów, kapela od „Od Tapkowic”, 2 orkiestry dęte, 3 kluby sportowe, 4 zrzeszenia braci górniczej, związki m.in.: emerytów i rencistów oraz hodowców gołębi pocztowych, czy Stowarzyszenie na Rzecz Dzieci i Młodzieży „Uskrzydłamy”. Wyróżnienie Wójta Roku gminy Ożarówce sprawiło, że nazwa naszej miejscowości pojawiła się na forum kraju, i to dla nas powód do sporej satysfakcji. Odbierając nagrodę gratulowałem także 9 wójtom, którzy byli współfinalistami, ich miejscowości także zasłużyły na takie wyróżnienie.

– Dziękuję za rozmowę.

Rozmawiała: AGNIESZKA ZIELIŃSKA

„Budowa biologiczno-mechanicznej oczyszczalni ścieków dla aglomeracji Ożarówce” przewiduje podniesienie jakości wód powierzchniowych i podziemnych, a dzięki temu – znaczną poprawę stanu środowiska naturalnego. Wpłynie to również pozytywnie na standard życia mieszkańców i warunki prowadzenia działalności gospodarczej w gminach wchodzących w skład aglomeracji Ożarówce

Prof. Antoni Rosikoń Uhonorowany tytułem
Osobowość Budownictwa Śląskiego oraz Medalem

Nestor polskich inżynierów o twórczych pasjach, budownictwie na terenach górniczych i tajemnicy długowieczności

Życie wypełnione pracą

Z profesorem Rosikonem spotkałem się w katowickim pensjonacie, w którym mieszka. Mój rozmówca solidnie posłodził sobie podaną nam kawę i sięgnął po słodkie ciastka. Dostrzegł moje zaskoczenie słodką dietą 104-lątka. Rozbawiony wrócił pamięcią do początków XX wieku.

Podczas I wojny światowej z żywnością było bardzo kruczo – opowiadał. Moja mama zdobyła trochę cukru, który przechowywała w kuferku. Układała kostki tak, aby każdy ubytek był widoczny. Mój problem był taki, jak wziąć kostkę by mama nie zauważyła. Teraz sobie odbijam niedosyt cukru z dzieciństwa.

„Prikaz” dla naukowców

Kolejny wątek naszej rozmowy dotknął czasów drugiej wojny o światowej skali.

Zaraz po II Wojnie Światowej – mówił profesor – wybuchły rozruchy wśród młodzieży we Francji, na tle braku mieszkań. Członkowie Biura Politycznego Polskiej Partii Robotniczej trochę się przestraszyli, że podobnie może być u nas. Wtedy poszedł „prikaz” od Biura Politycznego do środowisk naukowych, aby rozwinęły te dziedziny nauki, które umożliwią szerokie wejście z budownictwem mieszkaniowym na tereny, pod którymi prowadzone jest wydobywanie węgla kamiennego. W tamtych czasach wydo-

bywano około 200 mln ton węgla. Naukowcy mieli pogodzić intensywne wydobywanie z budowaniem mieszkań.

Oczywiście powstawało pytanie, jak budować na terenie, który się odkształca? Tym Biuro Polityczne już się nie interesowało. Wtedy zaczęto tworzyć, tak jak dzisiaj się to nazywa, organizacje pozarządowe. Zawiązał się Komitet ds. Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego.

Przed Komitetem postawiono zadanie – opracować metody budowania na terenach górniczych. W ramach Komitetu utworzono Komisję Górniczą i Komisję Budowlaną. Kierownictwo Komisji Budowlanej powierzono prof. Franciszkowi Wasilkow-

skiemu, który przyjechał ze Lwowa do Katowic. Wtedy się z nim zetknąłem. Zdzierżgnęła się między nami znajomość, omalże przyjaźń. Wciągnął mnie do tej swojej Komisji. To była półurzędowa instytucja. Niezależnie od tego, że Wasilkowski obmyślał pewne teorie, a był i teoretykiem i praktykiem, zaczął pisać artykuły do miesięcznika „Inżynieria i Budownictwo”. To były pierwsze publikacje, które projektantom służyły radą, jak zabezpieczyć budynek stawiany na terenie eksploatowanym przez górnictwo.

Wasilkowski hołdował założeniom mówiącym, że należy sprawdzać stosowane metody, bo na ogół są dość duże odstępstwa między teorią a praktyką. Wiedział, że prowadzi badania laboratoryjne, dla których zbudowałem specjalne aparaty. Nasza współpraca była ścisła. Korzystał z wyników moich prac doświadczalnych, o czym lojalnie zawsze nadmieniał. Wasilkowski wysoko cenił wyniki moich prac doświadczalnych i wykorzystywał je w swoich teoriach. Prace były drukowane w biuletynach. W moim pojęciu były to pierwsze opracowania o tym jak budować na terenie odeskalczanym przez eksploatację górnictwa.

Politechnika – GIG – ITB

Równocześnie z profesorem Wasilkowskim budownictwem na terenach górniczych zajmowali się naukowcy z Politechniki Śląskiej, prof. Zbigniew Budzianowski i doc. Stanisław Lessaer. Jednocześnie w Głównym Instytucie Górnictwa też zaczęto pracować nad problemami budownictwa na terenach górniczych, ale tam robiono to na innych zasadach. Przyjęci do pracy absolwenci Wydziału Górnictwa Politechniki Śląskiej musieli wykazać się działalnością naukową, więc pisali prace doktorskie na temat zagadnień związanych z budownictwem na terenach górniczych. I stąd pojawiły się publikacje wydawane przez GIG. W Głównym Instytucie Górnictwa szefem był prof. Jerzy Kwiatek. Oczywiście koledzy z GIG-u głównie interesowali się tematyką odeskalczenia powierzchni, bo byli górnikami. Jeśli chodzi o budownictwo, to prof. Wasilkowski w swoich teoriach interesował się statyką, wytrzymałością. Chodziło o to, obrazowo mówiąc, żeby budynek trzymała się jako całość i nie rozleciała się. Do tego wszystkiego trzeba jeszcze opracować pewne szczegóły, np. jak w budynku wydzielić komin. Do tych spraw został powołany w Gliwicach oddział warszawskiego Instytutu Techniki Budowlanej. Pomieszczeń używała Politechnika Śląska.

Mówię o tym dlatego, że w ITB wydawali instrukcje dla budujących na terenach górniczych. Instrukcje są bardzo ważne dla budownictwa, dlatego w swoim opracowaniu nie może Pan pominąć tego ITB. Zapomniałem nazwiska tamtejszego szefa, który jest tam do dzisiaj. Może w tej chwili jest już docentem, może po habilitacji. Zdaje mi się, że on się nazywał Marian Kawulok...

Po rozmowie z profesorem Rosikonem sprawdziłem w internecie przytoczone przez niego nazwisko szefa placówki ITB, oczywiście – Marian Kawulok...

Wspomniałem Panu, redaktorze – usłyszałem od profesora – że Wasilkowski bardzo sobie cenił sprawdzanie doświadczalne teoretycznych wyliczeń. Już w tamtych czasach dostrzegł we mnie tego, który zaczął budować aparaty do badania oddziaływania podłoża z budynkiem. Bo te pieniądze, które ja dostawałem za artykuły przeznaczałem na budowanie aparatów służących badaniu oddziaływania podłoża z budynkiem. Takie aparaty, ale mniej udane, całkiem małe, robił Kwiatek w GIG-u. Budzianowski też próbował raz zrobić taki aparacik. Ogłosił artykuł, w którym były całkiem błędne wyniki. Ja miałem wyniki dobre, dlatego że zrobiłem duży aparat.

Rozdzielcze ułożyskowanie

Te naciski Biura Politycznego, o których wcześniej mówiłem, odnosiły się do budownictwa zwartego. Chodziło tylko o to aby budować mieszkania. Oni nie interesowali się kolejną czy drogami, ale ten problem istniał. I tutaj ja byłem jedynym, który już w tamtych czasach zaczął myśleć nad tym jak budować mosty, a szczególnie drogi i koleje, na terenach górniczych. Tym nie interesował się nikt. To mieli robić kolejarze i drogowcy, którzy wtedy byli mniej ważni od kolejarzy, chociaż dzisiaj jest odwrotnie. Na obszarach z wydobyciem powstawało wiele szkód i ludzie nie wiedzieli z jakiego powodu. Zacząłem tworzyć teorię, kinematykę, odnoszącą się do projektowania mostów i wiaduktów na terenach eksploatacji górniczej. Powoli docierało do projektantów opracowane przeze mnie „rozdzielcze ułożyskowanie”.

Ktoś inny pewnie by z tego zrobił wniosek racjonalizatorski, jeżeli nie patent. Ja to opisałem, dlatego szybko dotarło do projektantów i do praktyki wspomniane „rozdzielcze ułożyskowanie” zapewniające bezpieczeństwo szlakom komunikacyjnym.

Zacząłem mówić o budownictwie wydłużonym, głównie o mostach. W tej dziedzinie moje prace są pierwszymi. Wcześniej nikt tego nie robił. Nadal tym się zajmuję. Jutro przyjdzie do mnie młody człowiek z GIG-u, Piotr Polani od prof. Andrzeja Kowalskiego, który dla mnie robi pewne opracowania z zakresu budownictwa obiektów wydłużonych – mostów. On bardzo ciekawie rzeczy robi, takie, których ja bym już nie umiał zrobić pod względem matematycznym. Chodzi mi o programowanie komputerowe. Obaj głowimy się jak niektóre problemy rozwiązać. Chcę zamknąć pewną publikację. Muszę po prostu gimnastykować się razem z tym młodym człowiekiem, który niedawno studia skończył, więc już oprogramowanie komputerowe zna, czego ja nie znam, bo za moich czasów tego nie było. Zmuszony jestem do ucieczki przed zaćmą no i przed wiekiem, bo jak się

ma 104 lata to trzeba być przygotowanym na powołanie. Szykuję więc wydawnictwo i chciałbym żeby jeszcze za mego życia ukazało się drukiem.

Sprężenie zwrotne

Rozmawiałem z prof. Antonim Rosikonem przez dwie godziny, podziwiając znakomitą kondycję intelektualną i dobry stan fizyczny człowieka stojącego u progu 104. urodzin, żywo interesującego się współczesnym światem. Trudno było nie zapytać go o źródła takiego stanu rzeczy.

Tu bym może wtrącił taką rzecz filozoficzną – usłyszałem w odpowiedzi. Istnieje w cybernetyce pojęcie – sprzężenie zwrotne. Otóż w moim przypadku działa takie sprzężenie zwrotne. Mianowicie zdrowie psychiczne wpływa na zdrowie fizyczne i poprawia go, tak samo zdrowie fizyczne poprawia i podtrzymuje zdrowie psychiczne. Otóż to jest właśnie sprzężenie zwrotne i ono u mnie przez całe życie się przebiegało.

Tekst i zdjęcia:
IRENEUSZ ŁĘCZEK

Prof. dr inż. Antoni ROSIKOŃ urodził się 10 czerwca 1907 roku w Gródkowie koło Będzina. Egzamininy maturalne złożył w częstochowskim Gimnazjum im. Romualda Traugutta. W 1932 roku został inżynierem dróg i mostów po ukończeniu Politechniki Warszawskiej. Pierwszą pracę zawodową podjął w Polskich Kolejach Państwowych. Podczas wojny pracował w kopalni rud w Żarkach. Po wyzwoleniu spod okupacji hitlerowskiej pilotował pierwszy pociąg z węglem, jadący do Warszawy ze Śląska. Elektryfikował trasę kolejową od Zawiercia na południe. Pracę doktorską z zakresu odeskalczeń podłoża obronił w 1964 roku. Na Politechnice Śląskiej utworzył Katedrę Budowy Kolei. Wykłady prowadził do 1982 roku. Pracował także w firmach prowadzących inwestycje kolejowe. W 2001 roku otrzymał tytuł profesora nauk technicznych. Prof. Rosikoń jest autorem kilku książek o fundamentalnym znaczeniu dla budownictwa komunikacyjnego na terenach objętych eksploatacją górnictwa. Ojciec dwóch synów. Hobby – praca...

Najnowsza publikacja o historii Będzina

Syberka dawniej i dziś

Jak wiele ciekawych projektów i ten powstał z sentymentu. W tym wypadku było to zamiłowanie do historii swojego najbliższego otoczenia. Album „**Syberka dawniej i dziś**” to wydawnictwo poświęcone terytorialnie najmniejszej, ale jednocześnie najliczniej zamieszkaney dzielnicy Będzina.

Pomysłodawcą, koordynatorem i redaktorem publikacji jest **Sławomir Brodziński, Przewodniczący Rady Miejskiej Będzina**, *spiritus movens* wielu wydarzeń kulturalno-edukacyjnych w mieście. Pomysł zrodził się z zainteresowania historią miejsca, w którym zamieszkuje on już blisko 40 lat i zbiegł się z upływającym w grudniu 2012 roku 55-leciem decyzji o budowie osiedla.

Za część wizualną albumu odpowiedzialny był **Wojciech Borkowski, znany będziński fotograf z rodzinnymi tradycjami**. Dokonana przez niego selekcja najciekawszych zdjęć z okresu budowy i pierwszych lat funkcjonowania osiedla została zestawiona z wykonanymi współcześnie fotografiami miejsc przedstawionych na starych zdjęciach. Dało to ciekawy efekt konfrontacji „wczoraj-dziś”, uświadamiając nam jak bardzo – albo jak niewiele – zmieniły się dobrze nam znane miejsca.

Przedstawienia historii wzgórze, na którym stało osiedle, jak i przebiegu jego powstawania, podjęła się **Stefania Hanusek, historyk, pracownik Muzeum Zagłębia w Będzinie**. A nie było to zadanie

łatwe, biorąc pod uwagę bardzo niewielką liczbę źródeł historycznych dotyczących tego tak bliskiego w czasie zagadnienia.

Wydawcą albumu jest Stowarzyszenie **Ratujmy Kościół na Górcie**, powstałe w marcu 2009 roku z inicjatywy będzinian skupionych wokół Parafii Świętej Trójcy dla ratowania najstarszej świątyni w naszym królewskim mieście.

Historia największej będzińskiej dzielnicy rozpoczęła się **23 grudnia 1957 roku**, kiedy **uchwałą Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Katowicach** zatwierdzono decyzję o budowie **osiedla Syberka** na niezasiedlonych dotychczas terenach miasta. Jednak pierwszy projekt zabudowy mieszkaniowej na Syberce

powstał już w **1951 roku**, lecz został odrzucony. Do pomysłu powrócono po kilku latach. Po uzyskaniu pozytywnej ekspertyzy geologicznej przystąpiono do opracowywania założeń koncepcyjnych w oparciu o wstępny projekt wykonany pod kierunkiem prof. Kazimierza Wejcherta.

Toczący się w 1957 roku etap założeń projektowych sfinalizowano wspomnianą **uchwałą Nr 54/710 z grudnia 1957 roku**, zaś lokalizację szczegółową zatwierdzono w **zaświadczeniu Nr 77/58 z 18 stycznia 1958 roku**. Zakładano, że teren inwestycji obejmie **83 ha**, a osiedle pomieści **15.000 mieszkańców**. Na tym etapie zaplanowano budowę czterech szkół podstawowych, szkoły zawodowej, trzech przedszkoli, dwóch przychodni, dwóch aptek, urzędu pocztowego, restauracji, baru mlecznego, jadłodajni, dwóch bibliotek oraz niemal trzydziestu sklepów z różnych branż. Szczególnie ciekawe były plany budowy kina na 500 osób czy pawilonu teatralno-widowiskowego o powierzchni 10.000 m². U zbiegu ulic Czeladzkiej i Małobądzkiej, w parku, przewidywano kompleks sportowy z boiskiem, bieżniami, skoczniami, kortami tenisowymi oraz basenem.

Asumptem do budowy osiedla na wzgórzu funkcjonującym w miejscowych podaniach jako miejsce zsyłki powstańców na Syberię był ogromny głód mieszkaniowy wynikający z dużego wzrostu liczby ludności w pierwszych dziesięcioleciach po zakończeniu wojny. Przede wszystkim należało znaleźć miejsce dla mieszkańców wysiedlanych z terenów objętego szkodami górniczymi centrum miasta. Za budowę osiedla przemawiał także gwałtowny napływ ogromnych rzesz ludzi do pracy w zagłębiowskich zakładach przemysłowych.

Na tym etapie planowania osiedle Syberka jawiło się jako przedsięwzięcie niezwykle nowatorskie. Projektanci zadbali o każdy detal, a dzisiejsi deweloperzy mogliby śmiało brać z nich przykład. Bloki miały być w pełni skanalizowane, zaopatrzone z bieżącą wodę, w większości także w centralne ogrzewanie, wyposażone w windy. To, co my dzisiaj przyjmujemy z lekkim uśmiechem ironii traktując jako oczywistość, u schyłku lat 50-tych stanowiło niezwykle luksus, będąc dla wielu młodych ludzi apogeum marzeń o własnym „M”.

Zatroszczono się o doznania estetyczne dla mieszkańców osiedla, zapewnia-

jąc niezwykle walory krajobrazowe. Wrazem tego było utworzenie osi widokowych – jednej na Zamek Będziński, drugiej na dużo odleglejszą Górę Św. Doroty. Dekoracyjność osiedla miała zapewnić ciekawe połączenie zabudowy niskiej z wielopiętrową, zróżnicowane fasady budynków, zastosowanie różnego typu wariantów budynków architektury mieszkaniowej w postaci punktowców, klatkowców czy szeregowców. Syberka była nowoczesnym rozwiązaniem architektonicznym, w którym wykorzystano kontrast zabudowy niskiej z wysokością w sposób, że względów bezpieczeństwa, dotychczas niepraktykowany – zabudowa stopniowa, od najniższej przez średnią po wielopiętrową, wyeksponowaną na szczycie wzgórza. W planach zapewniono bezkolizyjny system komunikacyjny, zadbano, by każdy kwartał poszczególnego typu zabudowy oddzielony był od pozostałych pasem zieleni i zaopatrzone we własne zaplecze usługowe w postaci pawilonów sklepowych.

Serce osiedla miały stanowić usytuowane we wschodniej części pawilony handlowo-usługowe wraz z salą widowiskowo-teatralną. W drugim, nieco mniejszym ośrodku w zachodniej części osiedla

przewidywano budowę sali kinowej. Osiedle miało stanowić niemal samowystarczalny, żyjący własnym życiem organizm, odcinający się od historycznego założenia miasta.

Prace budowlane rozpoczęto **w styczniu 1959 roku**. Głównym nadzorcą projektu z ramienia biura architektonicznego „Miastoprojekt” w Katowicach był mgr inż. Zbigniew Fuiński.

Pierwszą fazą wznoszenia „**Osiedla im. Polskiej Partii Robotniczej**”, bo taka miała być jego oficjalna nazwa, była budowa jednorodzinnych budynków,

które zaczęto oddawać do użytku już w 1961 roku. Były to szeregowy, dwukondygnacyjne domy w południowo-wschodniej części miasta, m.in. przy ulicach Hibnera, Szenwalda, Kruczkowskiego, Kasprzaka. W drugim etapie wznoszono cztero- i pięciokondygnacyjne bloki przy ulicach I Armii Wojska Polskiego, Dąbrowszczaków oraz od strony ulicy Czeladzkiej – przy ulicach Walki Młodych i Powstańców Śląskich. Następnie przystąpiono do budowy pawilonu usługowo-handlowego, zwanego w dokumentacji projektowej „ośrodkiem”. Czwarte stadium

to zabudowa najwyższej partii wzgórza. Powstawały wówczas bloki jedenastokondygnacyjne (tzw. mrówkowce) przy ulicach Skalskiego i Chmielewskiego oraz jedenasto- dwunasto- i trzynastokondygnacyjne budynki przy ulicy 9 Maja. W ostatniej fazie budowy wznoszono bloki w zachodniej części osiedla przy ulicach Kniewskiego, Rutkowskiego i Rewolucjonistów. Zwieńczeniem prac była rozbudowa tzw. „ośrodka” z budową drugiego pawilonu handlowo-usługowego przy ul. Zwycięstwa (tzw. nowy pawilon).

Budowę osiedla zakończono ostatecznie **w 1985 roku**. Znaczne rozciągnięcie w czasie robót budowlanych, planowanych początkowo na lata 1958-1967, spowodowane było niewątpliwie licznymi zmianami dotyczącymi podniesienia wysokości budynków oraz zwiększenia ilości ich segmentów, co stanowiło spore wyzwanie konstrukcyjne i jednocześnie spowalniało prace.

Porównując pierwsze wizje, projekty i plany osiedla z ostatecznym efektem nie trudno zauważyć, że wiele zamysłów nie zostało nigdy zrealizowanych. Nie zbudowano hali widowiskowo-teatralnej, nie powstało też wspomniane wielokrotnie w dokumentacji kino. Co ciekawe, w la-

tach 80-tych na parceli przeznaczonej początkowo właśnie na kino – miejsce świeckiej rozrywki, zaczął powstawać kościół. Świątynia, na którą nie było miejsca w projektach ateistycznego, socjalistycznego osiedla, zaczęła powstawać dzięki uporowi i niezłomności mieszkańców Syberki, latami zabiegających o zgodę u najwyższych władz partyjnych. Poza rezygnacją z obiektów kulturalnych na osiedlu znacznie zmniejszono liczbę punktów handlowych, a z czterech przewidywanych szkół podstawowych ostatecznie powstały trzy. W sferze zamysłu pozostała też budowa szkoły zawodowej i ogólnokształcącej. Ośrodek sportowy zlokalizowany na Dolnej Syberce został znacznie okrojony pod względem ilości i różnorodności atrakcji.

Fala zmian obejmujących wszystkie dziedziny życia w dobie transformacji ustrojowej nie ominęła i tego miejsca. Już na początku 1990 roku zmieniono nazwę z „Osiedle PPR” na „**Osiedle Syberka**”. Zmiana miała jedynie charakter formalny, ponieważ nazwa Syberka zwyczajowo stosowana była przez mieszkańców miasta niemal od zawsze. Stałym elementem, mimo licznych modyfikacji „niepoprawnych politycznie” określić w całym kraju, oka-

zało się tu nazewnictwo ulic, których patronami są działacze komunistyczni lub ruchu robotniczego, głównie szczepła regionalnego. Liczne okazje do zmian terminologii, tak w okresie wielkich zmian doby lat 90-tych jak i obecnie, konsekwentnie omijały Syberkę – ale czy to źle? Niewątpliwie zarówno dzięki temu, jak i dzięki charakterystycznej architekturze, osiedle zachowało urokliwy klimat minioniej epoki i jest poniekąd żywym symbolem czasów Polski Ludowej. W dobie wielkiej mody na desing tamtych czasów i rozrzuconych wspomnień ubiegłych

lat – może warto nieco łaskawiej spojrzeć na ów relikw przesłości?

Stefania Hanusek
historyk Muzeum Zagłębia
w Będzinie

Artykuł powstał w oparciu o projekty koncepcyjne osiedla PPR (Syberka) w Będzinie z lat: 1957, 1958, 1959, 1963, 1967, 1969 (zbiory Muzeum Zagłębia w Będzinie) oraz o uchwały Miejskiej Rady Narodowej w Będzinie z lat 1970-1990 (archiwum Urzędu Miejskiego w Będzinie).

„Expo Silesia” w Sosnowcu już po raz 6

Oszczędzanie energii, urządzanie wnętrz i zasady BHP dla maluchów

6. Targi Budowlane Silesia Building Expo SIBEX, które odbyły się pod honorowym patronatem m.in. Śląskiej Izby Budownictwa w Katowicach oraz Śląskiego Stowarzyszenia Dekarzy, odwiedziło kilka tysięcy zwiedzających. Targi odbyły się w terminie od 22 do 24 lutego w Centrum Targowo-Konferencyjnym Expo Silesia w Sosnowcu.

– Targi z wydarzenia koncentrującego się głównie wokół firm lokalnych, zmieniają się w miejsce skupiające specjalistów szeroko rozumianej branży budowlanej z całego kraju. W tym jednym miejscu, podczas 3 targowych dni, każdy kto planuje budowę domu, zakup mieszkania, remont, modernizację lub zmiany w aranżacji wystroju wnętrza mógł odnaleźć ofertę kompleksową. W tym samym czasie odbywały się Targi Wyposażenia Wnętrz SilesiaINTERIOR, Targi Mieszkaniowo-Developerskie TeMD, a także Salon Techniki Grzewczej i Instalacyjnej SILTERM-INSTAL. Zaprezentowało się ponad 200 firm, nie zabrakło też seminariów i prelekcji. Targi były szczególnie,

Stoisko Śląskiej Izby Budownictwa w Katowicach

Prezydent Śląskiej Izby Budownictwa Tadeusz Wnuk wziął udział w uroczystości wręczenia nagród dla najlepszych wystawców

bowiem w 2013 roku świętujemy jubileusz 5-lecia „Expo Silesia” – podkreśla dyrektor „Sibexu” **Henryk Skup**.

Tak jak w latach ubiegłych wiosenne targi budownictwa zdominował temat oszczędzania energii, klimatyzacji, ogrzewania budynków oraz energooszczędnych drzwi i okien. Np. „Viessmann – Agrocom” z Dąbrowy Górniczej przedstawił m.in. gazowe kotły grzewcze kondensacyjne, które dzięki nowoczesnemu sterowaniu i wysokiej wydajności pozwalają zaoszczędzić nawet 25 proc. energii w stosunku do kotłów tradycyjnych. Były także pompy ciepła pozyskujące energię z gruntu, wody i powietrza (mogą pełnić też funkcję klimatyzatora), ogniwa solarne i fotowoltaiczne.

– Przedstawiliśmy przede wszystkim ofertę ogniwo solarnych służących do przygotowania ciepłej wody. Wbrew obiegowej opinii ogniwa rurowo-próżniowe nie są „bez wad”, oczywiście mając większą wydajność lepiej pracują w sezonie jesienno-zimowym, bo wychwytyują większą ilość promieni słonecznych w czasie zachmurzenia. Za to tańsze ogni-

wa płaskie lepiej sprawdzą się w sezonie wiosenno-letnim, mają większą powierzchnię i pracują skuteczniej przy „pełnym słońcu”. Dlatego też są częściej wybierane przez mieszkańców regionu. W ogóle ogniwa solarne cieszą się wielkim popytem dzięki dotacjom z budżetu państwa wynoszącym obecnie 2.250 zł do każdego m kw. powierzchni zakupionego solara. Pamiętajmy jednak, że wsparcie państwa nie może przekroczyć 45 proc. całej inwestycji – mówi **Piotr Wroński**, kierownik salonu firmowego „Viesmann – Agrocom” w Dąbrowie Górniczej.

Wielkim powodzeniem cieszyło się budownictwo drewniane, towarzyszyły im „Dzień budownictwa drewnianego” – wykłady i prelekcje. Wykłady (przy szczelnie wypełnionej słuchaczami sali) objęły zagadnienia: budownictwa drewnianego w Polsce, wymagań techniczno-montażowych dla drewnianego budownictwa szkieletowego, prefabrykowanych domów szkieletowych i systemów suchej zabudowy. Jednym z głównych prelegentów byli **Wojciech Nitka**, prezes Stowarzyszenia Dom Drewniany i właściciel firmy CBD z Gdańska oraz **Wojciech Mętel** – właściciel firmy „Drewood” – Zembrzyce, członek stowarzyszenia.

– Dlaczego zachęcamy mieszkańców do budowania z drewna? To oczywiste. Po pierwsze jest to surowiec łatwo dostępny w Polsce, jego zasoby się nie wyczerpują, więcej drewna przyrasta niż go zużywa-

my. Idealne do budownictwa szkieletowego są popularne świerk wysokogórski i sosna oraz rzadsze jodła, modrzew, czy daglezja. Domy szkieletowe z drewna są też energooszczędne i ekologiczne. Mieszkańcy już to rozumieją, domy drewniane zyskały wielu zwolenników. Sami zrealizowaliśmy wiele takich inwestycji na Śląsku i w Małopolsce. Problemem było dotąd kiepskie wykonawstwo. Teraz jednak, gdy nasze stowarzyszenie obchodzi 10-lecie, w naszej bazie zarejestrowanych jest 8 tys. firm zajmujących się profesjonalnie budową domów szkieletowych z drewna – tłumaczy Wojciech Mętel.

Drewno to przyszłość budownictwa jednorodzinnego, także w Polsce. Mające podobne uwarunkowania klimatyczne i przyrodnicze USA, Kanada czy Niemcy w znakomitej większości budują z drewna. Dla Kanady odsetek ten wynosi nawet 90 proc. W sobotę 23 lutego zainteresowani tematem budownictwa drewnianego mogli zobaczyć „na żywo” budowę szkieletu domu drewnianego (świerk wysokogórski) w skali 1:1. Dom można było wylicytować. Konstrukcja znalazła kupca, który zapłacił 31 000 zł.

Podczas targów sporo mówiono o wyposażeniu wnętrz. Cykl spotkań dotyczących błędów w urządzeniu wnętrz mieszkalnych to propozycja Akademii Dobrze Mieszkaj. Podczas seminarium prelegenci mówili jakie najczęściej popełniamy błędy w trakcie projektowania kuchni, łazienki, jadalni czy sypialni.

Wielką atrakcją dla najmłodszych była „Animacja Buduj z Bobem... Zamkowa Przygoda”. Na milusińskich czekała możliwość budowania z „mega klocków” zamku dla rycerza, wieży dla księżniczki czy tronu dla króla. Było też wspólne śpiewanie, gry, zabawy i konkursy (dla maluchów wystąpił piosenkarz **Ślawomir Gnaś** z Bytomia). Zająć ją poprowadził sam Bob Budowniczy (**Krzysztof Uglorz**) i jego przyjaciele.

– Maluchy doskonale się bawili. Rodzice mogli zająć się zwiedzaniem targów i rozmowami o budownictwie oraz nieruchomościach, a dzieci w tym czasie ciekawie spędzały czas. Poza tym stwarzając dla dzieci prawdziwy plac budowy z koparką, betoniarkami, pustakami itd. uczymy tego jak budować bezpiecznie. Zwracamy uwagę na to, by wszyscy mieli kolorowe kaski ochronne, ubrania robocze, obuwie, by wszędzie były tablice ostrzegawcze. To takie bhp i budownictwo w jednym – opowiada Krzysztof Uglorz, właściciel firmy „Czarny rycerz” z Będzina organizator eventów.

Animacja „Bob Budowniczy” towarzyszyła targom budowlanym po raz pierwszy, ale już wiadomo, że pomysł będzie kontynuowany. Kolejne Targi Budownictwa i Wyposażenia Wnętrz zaplanowano jesienią (14 – 15 września 2013 roku).

AGNIESZKA ZIELIŃSKA

Zdjęcia: Agnieszka Zielińska, Agnieszka Nowak

XVI Targi Bezpieczeństwa, Higieny Pracy
i Ochrony Przeciwpowarowej BHP 2013

Jak ograniczyć liczbę wypadków?

Okręgowa Inspektor Pracy Beata Marynowska uroczystie rozpoczęła konferencję panelową pt. „Na wszelki wypadek... dekalog bezpiecznej pracy”.

Honorowi goście konferencji wśród nich Tadeusz Wnuk – Prezydent Śląskiej Izby Budownictwa.

W tegorocznych targach wzięło udział ponad 50 firm z Hiszpanii, Holandii, Litwy, Szwajcarii i Polski.

W dniach 12-14 marca br. na terenie Międzynarodowych Targów Katowickich odbyły się XVI Targi Bezpieczeństwa, Higieny Pracy i Ochrony Przeciwpowarowej. W tegorocznej wystawie udział wzięło ponad 50 firm z Hiszpanii, Holandii, Litwy, Szwajcarii i Polski. Wystawcy zaprezentowali najnowsze rozwiązania z zakresu bezpieczeństwa pracy oraz wyposażenia dla służb ratowniczych. Oferta targowa obejmowała między innymi sprzęt dla branży budowlanej. W trakcie targów odbyło się szereg spotkań i konferencji dotyczących bezpieczeństwa na stanowiskach pracy.

Uroczystego otwarcia targów dokonała **Beata Marynowska** – Okręgowa Inspektor Pracy w Katowicach oraz **Marek Nościsz** – Prezes Zarządu Głównego Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Pracowników Służby BHP (OSPSBHP). Targi odwiedził **Tadeusz Wnuk** – Prezydent Śląskiej Izby Budownictwa, który był również gościem honorowym konferencji panelowej „Na wszelki wypadek... dekalog bezpiecznej pracy”, która odbyła się 13 marca.

W pierwszym dniu targów odbyła się konferencja zorganizowana wspólnie przez inspekcję pracy oraz OSPSBHP zatytułowana „Nowoczesne metody w kreowaniu bezpiecznego i przyjaznego środowiska pracy”. Honorowy patronat nad wydarzeniem objęła Rada Ochrony Pracy przy Sejmie RP. Wśród zaproszonych gości uczestniczących w wydarzeniu znaleźli się m.in. **Zbigniew Żurek** wiceprzewodniczący Rady Ochrony Pracy przy Sejmie RP, prof. **Marek Trombski** – Rektor Wyższej Szkoły Zarządzania Ochroną Pracy.

Pierwszy z tematów konferencyjnych: „Działania prewencyjne PIP wobec kształtowania bezpiecznego środowiska pracy” przedstawił **Paweł Rozowski** zastępca dyrektora Departamentu Promocji i Prewencji. Następnie **Piotr Kaczmarek** z OSPSBHP starał się udzielić odpowiedzi na pytanie „Jaki wpływ ma pracownik służby bhp na kształtowanie pro bezpiecznych postaw pracowników w zakładzie pracy?”. Nowoczesnym systemom motywowania jako elementowi Systemu Zarządzania BHP poświęcone było wystąpienie Marcina Krause – z Politechniki Śląskiej w Gliwicach. Kolej-

ny prelegent, **Łukasz Śmierciak** z OIP w Opolu analizował zagadnienie związane z zarządzaniem stresem. W swoim wystąpieniu przedstawił definicję stresu, jego przyczyny a także wskazał m.in. jego negatywne konsekwencje dla zdrowia pracownika.

Konferencję zakończył panel dyskusyjny pod nazwą „Skuteczność komunikacji interpersonalnej a prewencja wypadkowa”. Jego moderatorem był **Dariusz Okraska** z oddziału Częstochowa OSPSBHP.

W drugim dniu targów Okręgowa Inspektor Pracy Beata Marynowska uroczystie rozpoczęła konferencję panelową pt. „Na wszelki wypadek... dekalog bezpiecznej pracy”. Była to już trzecia edycja wydarzenia organizowanego corocznie przez OIP Katowice. Zainaugurowało ono kolejny etap Śląskiej Strategii Ograniczania Wypadków przy Pracy. Wpisywało się też w ogólnopolski program prewencyjny inspekcji pracy „Ochrona zdrowia w miejscu pracy – ograniczanie negatywnych skutków narażenia na szkodliwe czynniki w środowisku pracy”.

Jak wskazała B. Marynowska rozpoczynając merytoryczną część konferencji, z danych OIP

Uczestnicy targów, zarówno wystawcy jak i goście, przez cały czas ich trwania mieli możliwość odwiedzenia stoiska inspekcji pracy. Można było na nim otrzymać najnowsze wydawnictwa Państwowej Inspekcji Pracy, w tym te dotyczące mobbingu, oceny ryzyka zawodowego, bhp w branży budowlanej oraz zagadnień dot. ergonomii pracy w handlu. Szczególną popularnością wśród zwiedzających cieszyły się informator pt. „Prawo pracy”. W trakcie trwania targów istniała też możliwość skorzystania z porad prawnych.

w Katowicach wynika iż, wśród przyczyn wypadków przy pracy zbadanych przez inspektorów w ciągu ostatnich trzech lat dominuje czynnik ludzki. Powyższe stało się impulsem do zaproponowania w trakcie tegorocznej konferencji zbioru dziesięciu uniwersalnych zasad („przykazania”), których przestrzeganie w każdej branży przyczyni się do poprawy stanu bezpieczeństwa i higieny pracy. Przedstawiając poszczególne „przykazania” wskazywała jednocześnie jakie negatywne konsekwencje w praktyce miało ich nieprzestrzeganie – w tym celu posłużyła się dokumentacją z wypadków przy pracy, które były analizowane przez inspektorów pracy w województwie śląskim.

Druga część konferencji przebiegała w ramach trzech równoległych paneli: górniczego, hutniczego i budowlanego.

Najbardziej interesujący nas panel budowlany rozpoczął się od przedstawienia przez nadinspektor pracy **Anettę Ranosz** analizy wypadkowości w branży budowlanej w latach 2007 – 2012 oraz założeń kampanii „Szczuj życie”. Z kolei **Wiktor Piwkowski** – Sekretarz Generalny Polskiego Związku Inżynierów i Techników Budownictwa, omówił proces tworzenia i ewolucji „Porozumienia dla Bezpieczeństwa w Budownictwie”. Sygnatariuszami tej inicjatywy jest 7 największych firm budowlanych w kraju, a jej celem jest systematyczna poprawa stanu bhp, a zwłaszcza ograniczenie liczby wypadków śmiertelnych w branży. W dalszej części tego panelu nadinspektorzy pracy OIP Katowice **Anetta Ranosz** – oraz **Jacek Czech** przedstawili zagrożenia z jakimi można się spotkać podczas realizacji prac budowlanych. Wystąpienie J. Czecha koncentrowało się na zagrożeniach porażenia prądem elektrycznym podczas eksploatacji maszyn i urządzeń oraz instalacji na placu budowy. Z kolei A. Ranosz dokonała analizy zagrożeń występujących podczas użytkowania rusztowań budowlanych.

Łącznie w obydwu konferencjach udział wzięło około 400 osób.

Tekst i zdjęcia:
DANIEL BIENIEK

28. Targi Budownictwa Mieszkaniowego, Modernizacji i Wykończenia Wnętrz

Nowoczesne technologie i innowacyjne rozwiązania

W dniach 12 – 14 kwietnia odbyła się 28. edycja Targów Budownictwa Mieszkaniowego, Modernizacji i Wykończenia Wnętrz TARGBUD 2013. Do Katowic po raz kolejny zjechali specjaliści branży budowlanej, ogrodniczej i budownictwa ekologicznego. Prezentowali nowoczesne technologie i innowacyjne rozwiązania wykorzystywane w sektorze budowlanym. W targach wzięło udział ponad 50. firm budowlanych, remontowych, ogrodnich, developerskich, projektowych, a także warsztaty stolarskie, banki, producenci materiałów budowlanych, stolarki okiennej i drzwiowej, kominków i kotłów oraz biura architektoniczne. Swoje stoisko miała też Śląska Izba Budownictwa, która objęła patronatem targi. Swoją ofertę zaprezentowała na nim firmy METALPLAST i TERMOPIAN.

Prezentacja targowa objęła prefabrykowane domy energooszczędne, domy pasywne, nowoczesne domy z keramzytu, domy drewniane, rekuperatory – centrale wentylacyjne z odzyskiem ciepła, gruntowe wymienniki ciepła, schody drewniane o konstrukcji samonośnej, balustrady z kutej metaloplastyki, ekskluzywne, energooszczędne i ekologiczne kominki grzewcze z wkładami powietrznymi i wodnymi, pianki poliuretanowe przeznaczona do termicznej i akustycznej izolacji dachów, stropodachów, ścian działowych i dźwiękochłonnych, żeliwne kotły grzewcze centralnego ogrzewania, kantówki okienne i drzwiowe, tarcicę impregnowaną, włoskie profile stalowe gięte na zimno do zastosowań w konstrukcjach stalowych i w budownictwie ogólnym.

Ponadto prezentowano kompleksowe rozwiązania dla budynków jednorodzinnych, i usługowych instalacje centralnego ogrzewania, pompy ciepła, kolektory słoneczne, wentylację, klimatyzację, nowoczesną technikę grzewczą.

Były banki z ofertą kredytów hipotecznych, firmy z branży projektowania i zarządzania procesem budowy elektrowni fotowoltaicznych, małych elektrowni wiatrowych oraz oświetlenia hybrydowego i solarne. Pokazywano aplikacje internetowe, umożliwiające samodzielne wykonanie projektu przydomowego ogrodu. Była oferta ogrodowa w postaci drewnianych domów letniskowych i działkowych, prezentowano wyposażenie ogrodów, m.in. zaprezentowała się firma zajmująca się produkcją drewna giętoklejonego do programu ogrodowego, hamaków ogrodowych, foteli wiszących oraz mebli ogrodowych, a także producent betonowych wyrobów

do budowy ogrodzeń i obiektów małej architektury, producenci małej architektury, sprzedaż bylin i kwiatów.

Pierwszego dnia wystawy rozstrzygnięty został konkurs na „Najlepszy Produkt Targów TARGBUD 2013”. Jury w składzie: przewodniczący Andrzej Nowak; przewodniczący Polskiego Związku Inżynierów i Techników Budownictwa oraz Vice Przewodniczący Śląskiej Izby Inżynierów Budownictwa, członek jury Michał Buszek; Przewodniczący Rady Śląskiej Okręgowej Izby Architektów, Sekretarz Katarzyna Wójcik; z ramienia Centrum Targowego FairExpo Sp. z o.o. Przyznało:

I miejsce i Statuetkę Centrum Targowego FairExpo firmie EURO COM PROJECT Nowiński, Zamroczyńska Sp. j. za Halę Magazynową zintegrowaną z systemem fotowoltaicznym

Wyróżnienie i II miejsce

IM-PRODUKCJA za Paleniska Ogrodowe

Wyróżnienie i III miejsce

KRYJAK – BIURO PROJEKTÓW za zaprojektujsobiedom.pl

Przyznano również nagrody pozaregulaminowe za aranżację stoiska.

Wybrane zagadnienia zabezpieczeń wodochronnych obiektów budowlanych

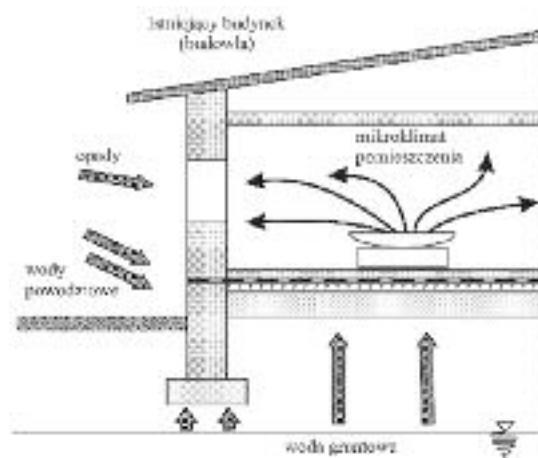
Prof. dr hab. inż. JAN ŚLUSAREK,
prof. zwyczajny w Politechnice Śląskiej.
Wydział Budownictwa
Politechniki Śląskiej

Zabezpieczenie obiektów budowlanych przed szkodliwym działaniem wilgoci stanowi ważny problem techniczno-ekonomiczny. W artykule tym przedstawiono wybrane zagadnienia związane z zabezpieczeniami wodochronnymi obiektów budowlanych. Przeglądu współczesnych materiałów wodochronnych stosowanych w obiektach budowlanych, dokonano w pracach [9], [10], [11].

Istotne znaczenie dla trwałości obiektów budowlanych ma szkodliwe działanie wilgoci, zwłaszcza tej z otaczającego środowiska. Fakt ten ma duże znaczenie praktyczne, ponieważ wilgoć wpływa niekorzystnie na szereg właściwości materiałów budowlanych, a także na wartość użytkową całej konstrukcji [9], [10], [11].

Skuteczne zabezpieczenie konstrukcji budowlanych przed szkodliwym działaniem wody stanowi istotny warunek prawidłowej ich eksploatacji. Wadliwe zabezpieczenie wodochronne obiektu, generuje procesy destrukcyjne znacznie obniżające jego trwałość. Powoduje to konieczność przeprowadzania kosztownych napraw w celu zrealizowania przewidywanego okresu użytkowania obiektu budowlanego.

Zawilgocenie obiektu budowlanego może być spowodowane przez: wodę technologiczną, wodę gruntową, opady atmosferyczne, wilgoć sorpcyjną, kondensację pary wodnej na powierzchni lub wewnątrz elementu, wody powodziowe (rys. 1). Zawilgocenie sorpcyjne oraz kondensacja pary wodnej na powierzchniach lub wewnątrz elementów budowlanych związane są zarówno z klimatem zewnętrznym jak i mikroklimatem pomieszczenia.

Rys. 1. Źródła zawilgocenia obiektów budowlanych (ang. The sources of humidity of structures) [11], [12].

Rodzaje i przeznaczenie izolacji wodochronnych

W literaturze znaleźć można różne klasyfikacje i podziały izolacji wodochronnych w zależności od ich przeznaczenia, miejsca wbudowania, rodzaju użytych materiałów itp. Zgodnie z obowiązującymi w budownictwie warunkami technicznymi [4] różni się:

- izolacje parochronne,
- izolacje przeciwwilgociowe,
- izolacje przeciwwodne.

Izolacje parochronne zabezpieczają przegrody budowlane przed przenikaniem przez nie pary wodnej. Powinny być wykonane z materiałów o małej przepuszczalności pary wodnej.

Izolacje przeciwwilgociowe chronią obiekty budowlane lub ich części przed działaniem wody nie wywierającej ciśnienia hydrostatycznego.

Izolacje przeciwwodne chronią obiekty budowlane lub ich części przed działaniem wody wywierającej ciśnienie hydrostatyczne, w tym również wody naporowej i artezyjskiej [4].

W literaturze znaleźć można następujący podział izolacji przeciwwilgociowych i przeciwwodnych [6]:

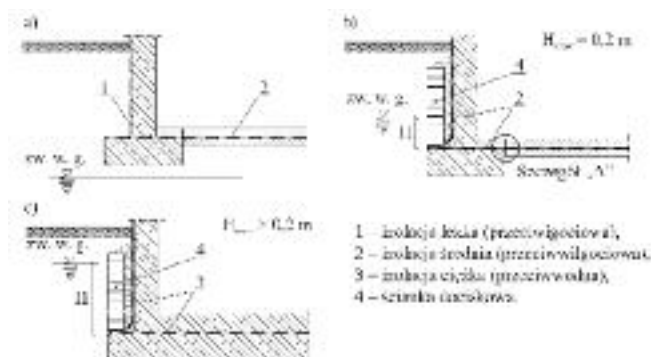
- izolacje typu lekkiego,
- izolacje typu średniego,
- izolacje typu ciężkiego.

Izolacje typu lekkiego stosuje się w celu ochrony budowli przed przenikaniem wilgoci w kierunku bocznym. Izolacji typu lekkiego nie należy stosować w celu zabezpieczenia budowli przed wodą opadową bezpośrednią (pokrycia dachowe) lub przesączającą się w kierunku przegród poziomych (tarasy, przepusty, zbiorniki podziemne itp.), a tym bardziej przed wodą naporową [6].

Izolacje typu średniego stosuje się w celu zabezpieczenia budowli przed wodą opadową bezpośrednią, kapilarną lub przesączającą się w kierunku przegrody poziomej lub pionowej. Tego typu nie należy stosować w celu zabezpieczenia budowli przed wodą pod ciśnieniem. Wyjątek mogą stanowić przypadki, kiedy parcie wody jest chwilowe lub gdy zupełna wodoszczelność nie jest wymagana [6].

Izolacje typu ciężkiego stosuje się w celu zabezpieczenia obiektu budowlanego przed wodą naporową [6]. W celu powiązania ze sobą stosowanych powszechnie podziałów izolacji wodochronnych przyjęto na podstawie szczegółowej analizy pewne dodatkowe kryteria. Ich istotę przedstawiono schematycznie na rys. 2.

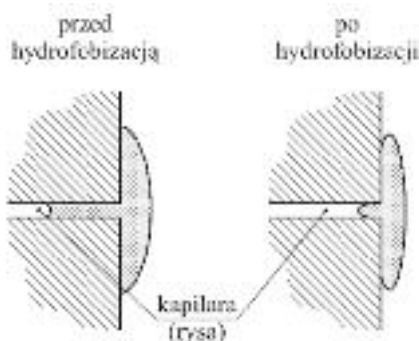
Szczególny rodzaj zabezpieczenia wodochronnego stanowi **powłoka hydrofobizująca**, przepuszczająca parę wodną. Powłoka ta stanowi ochronę przed wnikaniem wilgoci w fazie ciekłej do wnętrza betonu. Istotę hydrofobizacji przedstawiono na rys. 3.

Rys. 2. Schemat izolacji wodochronnych (scheme of waterproof isolation) [9], [11].

Do tej grupy zaliczyć należy również wszelkiego rodzaju folie paroprzepuszczalne służące do odprowadzenia kondensatu z wnętrza przegrody (np. stropodachu).

Na podstawie analizy rys. 2 łatwo zauważyć, że maksymalne ciśnienie hydrostatyczne, stanowiące granicę pomiędzy koniecznością stosowania izolacji średniej i ciężkiej wynosi $p_{\max} = 0,002 \text{ MPa}$.

Rys. 3. Istota hydrofobizacji powierzchni betonu (ang. Essence of hydrophobisation of concrete surface) [2], [9], [11].

Uwzględniając kryteria przedstawione na rys. 2, jak również wyżej podane wytyczne [4], izolacji przeciwwodnych oraz biorąc pod uwagę istotę hydrofobizacji (rys. 3.) proponuje się podział izolacji wodochronnych przedstawiony w tab. 1.

Opór dyfuzyjny warstwy izolacji wodochronnej definiuje się następująco:

l.p.	Izolacje wodochronne		Ciśnienie wody p [MPa]	Opór ¹⁾ dyfuzyjny μ_{iz} $\frac{\text{m}^2 \cdot \text{h} \cdot \text{hPa}}{\text{a}}$
	Rodzaj izolacji	Typ izolacji		
1.	Hydrofobizująca-paroprzepuszczalna	ochrona przed wilgocią w fazie ciekłej do wnętrza betonu	0	< 10
2.	Pięchotronna	—	0	10
3.	Przeciwciężciowa	Lekka	0	30
4.	Przeciwwilgociowa	Średnia	max. 0,002	40
5.	Przeciwwodna	Ciężka	> 0,002	60

p – ciśnienie hydrostatyczne wywierane na izolację wodochronną
 μ_{iz} – minimalny opór dyfuzyjny izolacji wodochronnej
¹⁾ kryterium oporu dyfuzyjnego nie dotyczy powłok mineralnych

Tab. 1 Podział izolacji wodochronnych [9], [11].

$$r = \frac{d}{\delta}, \quad (1)$$

gdzie:

d – grubość warstwy izolacyjnej [m],

δ – współczynnik przepuszczalności pary wodnej [g/m·h·hPa].

Współczynnik przepuszczania pary wodnej δ jest parametrem materiałowym powszechnie stosowanym w naszym kraju. Do charakterystyki materiału często używany jest (zwłaszcza w Niemczech) parametr bezwymiarowy zwany liczbą oporu dyfuzyjnego pary wodnej μ :

$$\mu = \frac{F_p}{F_m}, \quad (2)$$

gdzie:

F_p – gęstość strumienia dyfuzji pary wodnej w powietrzu [g/m²h],

F_m – gęstość strumienia dyfuzji pary wodnej w materiale [g/m²h].

Gęstość strumienia dyfuzji pary wodnej można zdefiniować następująco:

$$F = -\delta \nabla p, \quad (3)$$

gdzie:

δ – współczynnik przepuszczalności pary wodnej [g/m·h·hPa],

p – ciśnienie cząsteczkowe pary wodnej,

∇ – operator gradientu ($\nabla_p = \frac{\delta_p}{\delta_n}$);

n – współrzędna normalna do powierzchni; [∇p] = [Pa/m].

Uwzględniając równania (2) i (3) zależność pomiędzy δ i ∇ przedstawia równanie:

$$\mu = \frac{\delta_p}{\delta_m}, \quad (4)$$

gdzie:

δ_p , δ_m – współczynniki przepuszczania pary wodnej w powietrzu w materiale izolacyjnym (odpowiednio).

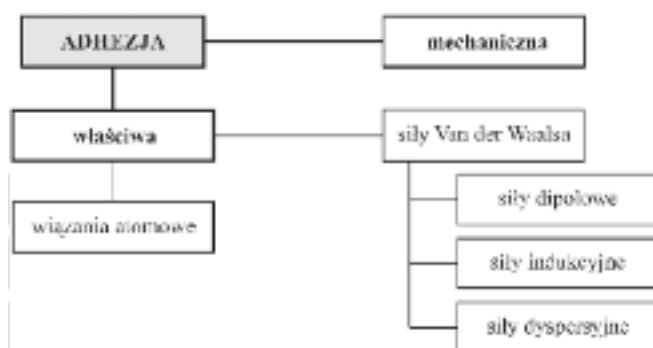
Przyjmując na podstawie [1], [3] średnią wartość współczynnika przepuszczania pary wodnej w powietrzu $\delta_p = 700 \cdot 10^{-4}$ [g/m·h·hPa] oraz znając wartość δ_m , dla danego materiału, łatwo znaleźć zależność pomiędzy parametrami δ_m i μ .

Ogólne wymagania w zakresie izolacji wodochronnych

Przyczepność powłoki wodochronnej do podłoża, zwłaszcza betonowego zależy od wielu czynników i jest w zasadzie wynikiem działania sił przyciągających, działających na styku tych dwóch ośrodków. Wspomniane siły przyciągające nazywane są adhezją [3], [7], [8]. Istnieją dwie zasadnicze teorie adhezji [7]: teoria adhezji mechanicznej i teoria adhezji właściwej.

Adhezja mechaniczna polega na przenikaniu kleju do porów i nierówności klejonych powierzchni oraz wytworzeniu po stwardnieniu silnego związania z podłożem. Szczegółowe badania wykazały, że w procesach klejenia najistotniejszą rolę odgrywa nie adhezja mechaniczna, lecz **adhezja właściwa** związana z polarną budową cząsteczek. Istotną rolę w adhezji właściwej odgrywają siły Van der Waalsa oraz siły wiązań atomowych [7].

Schemat adhezji przedstawiono na rys. 4.

Rys. 4. Schemat adhezji na styku betonu z powłoką wodochronną. (ang. Scheme of adhesion on the point of contact of concrete with waterproof cover) [7].

Siły Van der Waalsa są to siły wzajemnego przyciągania cząsteczek i są na ogół znacznie słabsze niż siły wiązań atomowych (walencyjnych). Siły dipolowe (orientacyjne) polegają na wzajemnym oddziaływaniu stałych dipoli (efekt Keesoma). Siły indukcyjne polegają na wzajemnym oddziaływaniu stałego dipolu i dipolu przez niego indukowanego (efekt Debye'a). Siły dyspersyjne (efekt Londona) polegają na wzajemnym wpływie poruszających się elektronów; np. w układzie jądro – elektron może utworzyć się w danej chwili dipol elementarny, który współdziała z innymi podobnego typu szybkozmiennymi dipolami [2], [5].

Często zachodzi konieczność aktywowania łączonych powierzchni. Aktywację cząsteczek ciała można osiągnąć np. przez stopienie, rozpuszczenie, powlekanie substancjami polarnymi (warstwy szczepione). Cząsteczki uzyskują wówczas dodatkowy stopień swobody, umożliwiając im szybkie łączenie się z cząsteczkami innego ciała.

Jednym z warunków adhezji właściwej jest zdolność zwilżania powierzchni styku przez klej. Tylko wówczas nastąpi zbliżenie się atomów i cząsteczek umożliwiające w pełni wykorzystanie sił przyczepności. Zwilżalność można poprawić na przykład dzięki zmniejszeniu napięcia powierzchniowego kleju.

Wilgotność podłoża betonowego

Bardzo duże znaczenie dla skuteczności izolacji wodochronnej ma zawilgocenie podłoża betonowego. Niekorzystny wpływ na trwałość zabezpieczeń wodochronnych ma zawilgocenie betonu, zwłaszcza gdy może ono następować od strony przeciwnej niż izolacja. Z tego też powodu w elementach narażonych na oddziaływanie wilgoci z obydwóch stron elementu należy przewidzieć odpowiednie izolacje. W przypadku takim mamy do czynienia zwłaszcza w przegrodach dachowych tzw. stropodachach pełnych. Należy tutaj dążyć do zminimalizowania skutków akumulacji pary wodnej. Stosować należy skuteczne paroizolacje, a w skrajnych przypadkach dążyć do zastosowania struktur dachowych odpowiednio zwentylowanych.

Brak właściwego zwentylowania takich struktur objawia się odspajaniem izolacji wodochronnej (pęcherze) na skutek wysokiego ciśnienia pary wodnej.

Zgodnie z wymogami [4] wilgotność podłoża betonowego winna być:

- < 8% [wag] – dla pokryć dachowych papowych,
- < 6% [wag] – dla izolacji wodochronnych tarasów,
- 3% [wag] – dla powłok bitumicznych, żywicznych.

W przypadku stosowania powłok mineralnych podłoże betonowe wymaga zwilżenia wodą.

Makroskopowa ocena zawilgocenia betonu może być trudna. Betony mają przecież różną strukturę, zależną od stopnia modyfikacji. W związku z tym zawilgocenie takich betonów w czasie ich twardnienia będzie różne. W tab. 2 podano (na podstawie badań własnych) przebieg zawilgocenia różnych betonów twardniejących w warunkach hydroizolowanych czyli bez wymia-

ny wilgoci z otoczeniem. W rzeczywistych warunkach twardnienia zachodzi wymiana wilgoci z otoczeniem. W związku z tym wartości podane w tab. 2 należy traktować jedynie jako oszacowania poglądowe.

Cecha	Zawartość wilgoci w betonie % [wag]			
	13Z	BWW		
	w/c = 0,65	w/c = 0,52	w/c = 0,42	w/c = 0,32
W ₀	6,8	7,1	6,4	5,2
W ₇	5,7	3,2	3,3	0,7
W ₁₄	3,3	2,6	2,6	0,4
W ₂₈	3,2	2,4	1,9	0,0
R ₂₈	20	50	78	93
SP	–	–	–	+
M _k	–	–	+	+
V _a [dm ³]	20	10	19	10

Tab. 2. Zawilgocenie betonów w czasie twardnienia w warunkach hydroizolowanych (badania własne).

Rozwiązania wspomagające

Jednym z głównych warunków skutecznego zabezpieczenia konstrukcji budowlanych przed szkodliwym działaniem wody może być zlikwidowanie źródła zawilgocenia. Oczywiście nie zawsze jest to możliwe do zrealizowania w całym zakresie. Dobre rezultaty można osiągnąć poprzez obniżenie poziomu zwierciadła wód gruntowych. Umożliwia to skuteczny system drenażu opaskowego czy też obwodowego. Decyzję o zastosowaniu takich rozwiązań należy jednak przygotować na podstawie szczegółowej analizy warunków gruntowo-wodnych w podłożu gruntowym. Na rys. 5 i rys. 6 przedstawiono schematycznie istotę funkcjonowania systemu odwadniającego.

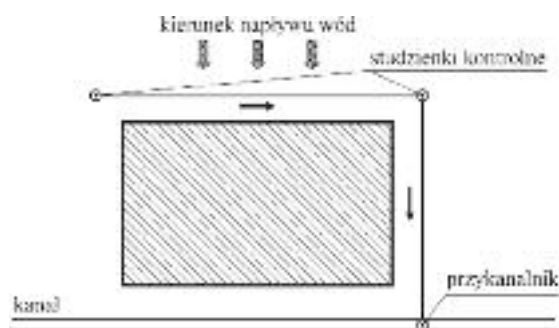
W przypadku występowania zmiennego poziomu wód gruntowych należy zwrócić uwagę na jeszcze jeden ważny problem, związany z ciśnieniem hydrostatycznym wywieranym na poziomie przepon wodochronnych typu średniego. Podlegają one działaniu siły wyporu i narażone są na uszkodzenia typu „gilotynowego”. W takim przypadku należy dobrać taką grubość warstw posadzkowych, aby ich ciężar zredukował skutki działania siły wyporu. Dodatkowym, korzystnym rozwiązaniem, jest umożliwienie swobody odkształceń powłoki wodochronnej w rejonie dylatacji (por. szczegół „A” na rys. 2). Istotę skuteczności zaleconych rozwiązań przedstawiono schematycznie na rys. 7.

Przykład obliczeniowy (do rys. 7)

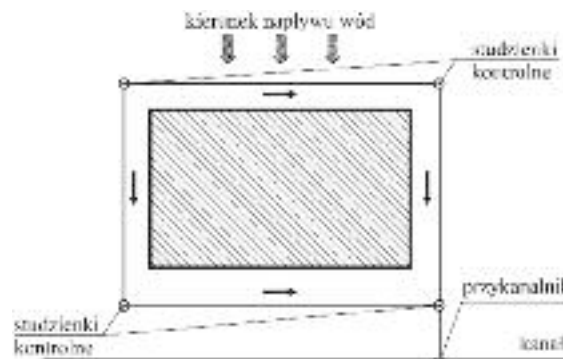
Dane: $h = 0,2 \text{ m}$; $\rho_{bp} = 21,0 \text{ kN/m}^3$ (gęstość objętościowa betonu posadzki);
 $s_1 = 0,02 \text{ m}$; $g_1 = 0,05 \text{ m}$;
 $G_1 = 1,05 \text{ kN/m}^2$; $W = 2,0 \text{ kN/m}^2$ (wypór); $W > G_1$
 ❖ odkształcenie graniczne przepony – 10 %,
 ❖ odkształcenia bezpieczne przepony (dla przypadku a)
 $u_{gr}^a = s_1 \cdot 10\% = 0,002 \text{ m}$

Szukane: $G_2 \geq W$; $s_2 \gg s_1$ (np. $s_2 = 10 \cdot s_1$)
 $g_2 \geq \frac{W}{\rho_{bp}} = \frac{2,0}{21,0} = 0,095 \text{ m}$; $u_{gr}^b = 10 \cdot s_1 \cdot 10\% = 0,02 \text{ m}$

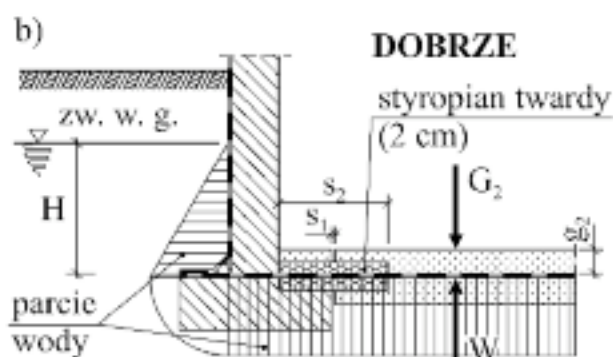
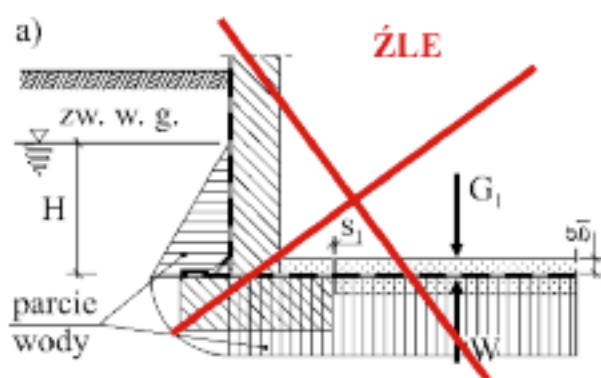
Prawidłowa struktura budowli w rejonie szczeliny dylatacyjnej podlegającej znacznym ruchom daje bardzo korzystne rezultaty. Pozorne zwiększenie szerokości dylatacji do wartości s_2

Rys. 5. Schemat drenażu czołowego (ang. Scheme of frontal draining system).

Rys. 6. Schemat drenażu opaskowego (ang. Scheme of band draining system).

Rys. 7. Przykład zabezpieczenia przepony wodochronnej typu średniego w szczelinie dylatacyjnej. (ang. Example of protection of medium type of waterproof membrane in expansion joint) [9], [10], [11].

(rys. 7b) pozwala na znaczące zwiększenie bezwzględnego odkształcenia izolacji wodochronnej. Zwiększenie grubości posadzki do wartości g_2 (rys. 7b) pozwala na zrównoważenie siły wyporu, przez co złącze nie podlega tak intensywnym ruchom jak w przypadku na rys. 7a.

Ograniczenie ilości wilgoci napływającej do konstrukcji możliwe jest również od strony pomieszczeń wewnętrznych. Chodzi tutaj o zastosowanie skutecznych instalacji odwadniających oraz klimatyzujących. Właściwie funkcjonujące instalacje odwadniające pozwalają na usunięcie nadmiernych ilości wód poza rejon konstrukcji. Dobrze wyprofilowane spadki w podłożu betonowym (posadzce) oraz odpowiednia ilość kratk ściekowych dostosowana do zlewni mogą znacząco ograniczyć ilość wody przesączających się w głąb konstrukcji.

Właściwy mikroklimat pomieszczeń wewnętrznych może również wpłynąć korzystnie na ograniczenie ilości wilgoci wnikażącej do konstrukcji betonowej. W przypadku pomieszczeń, w których ma miejsce intensywna produkcja pary wodnej poruszony problem ma znaczenie szczególne. Usuwanie nadmiaru pary wodnej, utrzymywanie odpowiedniej temperatury i wilgotności względnej pomieszczeń powinno być kontrolowane przez właściwie dobrany system urządzeń klimatyzujących. Dzięki tym zabiegom można ograniczyć kondensację pary wodnej na powierzchniach wewnętrznych przegród budowlanych.

Podsumowanie

W artykule przedstawiono wybrane zagadnienia związane z projektowaniem i wykonywaniem zabezpieczeń wodochronnych obiektów budowlanych. Wskazano główne źródła zawilgocenia obiektu budowlanego. Omówiono rodzaje i przeznaczenie zabezpieczeń wodochronnych. Zaproponowano również

autorski podział zabezpieczeń wodochronnych, który, jak się wydaje, jest uzupełnieniem dotychczas funkcjonujących w literaturze. Omówiono również ogólne wymagania w zakresie izolacji wodochronnych, zwłaszcza powierzchniowych. Taki zakres zaprezentowanych informacji może stanowić podstawy do zaprezentowania przeglądu współczesnych zabezpieczeń wodochronnych obiektów budowlanych.

Piśmiennictwo:

1. BRETSZNAJDER S.: *Własności gazów i cieczy*. WNT Warszawa 1962.
2. CZARNECKI L. i inni: *Chemia w budownictwie*. Arkady, Warszawa 1994.
3. Praca zbiorowa: *Struktura materii*. PWN, Warszawa 1980.
4. Praca zbiorowa: *Warunki techniczne wykonania i odbioru budowlano-montażowych*, cz. I. Roboty ogólnobudowlane. ITB. WKC, Warszawa 1977.
5. Praca zbiorowa: *Budownictwo Ogólne*, t. 1. Materiały i wyroby budowlane. Arkady, Warszawa 2005-2006.
6. Praca zbiorowa: *Budownictwo Ogólne*, t. 2. Fizyka budowli. Arkady, Warszawa 2005/2006.
7. SKALMOWSKI W.: *Chemia materiałów budowlanych*. Arkady, Warszawa 1971.
8. ŚCISLEWSKI Z.: *Ochrona konstrukcji żelbetowych*. Arkady, Warszawa 1999.
9. ŚLUSAREK J.: Wykład zamawiany przez Komitet Organizacyjny XXV Ogólnopolskiej Konferencji Warsztat Pracy Projektanta Konstrukcji, pt.: *Powierzchniowe zabezpieczenia wodochronne konstrukcji z betonu*. Szczyrk 10-13 marca 2010, tom III, s. 367-408.
10. ŚLUSAREK J.: *Surface waterproof protection of concrete structures*, EJP AU 2007, 10 (4), #26.
11. ŚLUSAREK J.: *Problemy trwałości wybranych konstrukcji z betonu*. Monografia nr 162. Wydawnictwo Politechniki Śląskiej, Gliwice, 2008, stron 175.
12. WYRWAŁ J.: *Ruch wilgoci w porowatych materiałach i przegrodach budowlanych*. Studia i Monografie z. 31 WSI w Opolu. Opole 1989.

Dr hab. inż. Jerzy Sękowski, prof. w Pol. Śl.
Katedra Geotechniki, Politechnika Śląska, Gliwice

Posadowienie pośrednie obiektów i budowli inżynierskich

Streszczenie

W artykule wskazano na przyczyny wyboru posadowienia pośredniego obiektów i budowli inżynierskich. Po scharakteryzowaniu różnych rodzajów posadowień pośrednich zasygnalizowano także problemy jakie występują przy ich realizacji.

1. WSTĘP

Jedną z zasadniczych przyczyn ograniczających rozwój współczesnego budownictwa jest brak wolnych i przydatnych pod zabudowę terenów.

O wspomnianej przydatności decyduje przede wszystkim korzystna charakterystyka geotechniczna podłoża gruntowego. Ograniczają ją w zasadniczy sposób grunty słabonośne i nadmiernie odkształcalne, do których należy niewątpliwie zaliczyć: grunty organiczne, plastyczne i miękkoplastyczne grunty spoiste oraz luźne piaski i część gruntów antropogenicznych. Wobec rosnącego zainteresowanie tymi terenami realną szansę na ich zagospodarowanie daje posadowienie pośrednie oraz geoinżynieria, zajmująca się szeroko rozumianym ulepszeniem gruntów słabych. Metody proponowane przez geoinżynierię stanowią alternatywę dla powszechnie jeszcze do niedawna wybieranych w takich sytuacjach posadowień pośrednich. Pomimo dużej atrakcyjności różnorodnych metod geoinżynierii, w wielu przypadkach posadowienie pośrednie, w szczególności na palach lub ścianach szczelinowych, okazuje się korzystniejsze, zarówno pod względem merytorycznym jak i ekonomicznym. Mają na to również wpływ same obiekty ze względu na swój ciężar i specyfikę oraz stawiane im wymagania. Dotyczy to w szczególności budowli i obiektów inżynierskich oraz wysokich obiektów kubaturowych, realizowanych w istniejącej zabudowie miejskiej.

W artykule wskazano przyczyny dla których posadowienie pośrednie wybierane jest przez projektantów. Scharakteryzo-

wano niektóre rozwiązania a także zasygnalizowano problemy, jakie mają miejsce przy pośrednim posadowieniu obiektów i budowli inżynierskich.

2. WSPÓŁCZESNE KONCEPCJE POSADOWIENIA OBIEKTÓW BUDOWLANYCH

Prawidłowe posadowienie każdej budowli powinno spełniać wymagane przez normy geotechniczne warunki stanów granicznych. Rozwiązania takie powinny spełniać również określone warunki konstrukcyjne, a ponadto być ekonomiczne i estetyczne oraz akceptowane społecznie. Gdy obciążenia z obiektu są przekazywane przez podstawy fundamentów na podłoże mówimy o posadowieniu bezpośrednim. Gdy ma to miejsce na jego głębsze warstwy, zwykle za pomocą dodatkowych elementów konstrukcyjnych, mówimy o posadowieniu pośrednim.

Na przestrzeni ostatnich kilkudziesięciu lat pojawiło się szereg rozwiązań, umożliwiających posadowienie obiektów na gruntach o niekorzystnej charakterystyce geotechnicznej po ich wcześniejszym ulepszeniu. Część z tych metod sprowadza się do wzmocnienia podłoża słabego, inne do jego zbrojenia. Stąd też w chwili obecnej można mówić o czterech

koncepcjach posadowienia obiektów budowlanych (rys. 1) [5].

3. POSADOWIENIE POŚREDNIE

3.1. Rodzaje fundamentów pośrednich

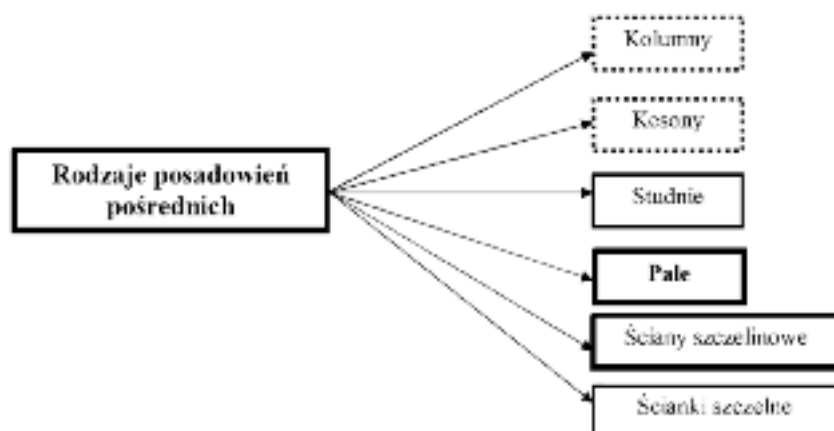
Posadowienie pośrednie realizowane jest przez zastosowanie: kolumn, kesonów, studni, pali, ścian szczelinowych i ścianek szczelnych (rys. 2).

Kolumny i kesony nie są praktycznie w kraju już stosowane a ścianki szczelne funkcję fundamentu pośredniego pełnią sporadycznie. Pale i ściany szczelinowe należą natomiast do rozwiązań bardzo popularnych i często wybieranych przez projektantów.

Zasadniczym czynnikiem decydującym o wyborze posadowienia pośredniego są niekorzystne warunki gruntowo-wodne i sam obiekt. Te pierwsze utożsamiane są z obecnością w górnej strefie podłoża gruntów silnie odkształcalnych i nienośnych o znacznej zwykle miąższości, natomiast obiekt z dużym ciężarem oraz wrażliwością na nadmierne osiadania i nierównomierności osiadań. Należy jednak pamiętać, że podłoże gruntowe, a ściślej jego przydatność pod zabudowę, powinna być zawsze

Rys.1. Współczesne koncepcje posadowienia budowli [5]

Rys. 2. Rodzaje posadowień pośrednich

rozpatrywana w kontekście projektowanego obiektu. Decyzja o wyborze posadowienia pośredniego jest trudna i wymaga od projektanta każdorazowo dogłębnej analizy obejmującej warunki stanów granicznych podłoża oraz odpowiedź obiektu na osiadania. Innym ważkim czynnikiem decydującym o wyborze posadowienia pośredniego są względy ekonomiczne. Mogą one, zważywszy na koszty generowane przez dodatkowe roboty ziemne i odwodnieniowe a także niekorzystne warunki pogodowe przy realizacji posadowienia bezpośredniego, przesądzić ostatecznie o wyborze posadowienia pośredniego. Jeszcze innym czynnikiem przemawiającym za posadowieniem pośrednim są argumenty związane ze specyfiką budowanego obiektu oraz miejscem jego realizacji (np.: obiekt mostowy, zabudowa plombowa, ograniczony teren, itp.), o czym szerzej będzie jeszcze w pkt. 3.3.

3.2. Praca fundamentów pośrednich

Fundamenty pośrednie przenoszą obciążenia z konstrukcji na podłoże swoją podstawą i pobocznicy (rys. 3). O wielkości jednostkowego tarcia na pobocznicy (t) i jednostkowej nośności pod podstawą fundamentu (q) decyduje rodzaj i stan gruntu a o przenoszonym obciążeniu, pole pobocznicy i podstawy. Obciążenia przenoszone przez podstawę (Q_b) i pobocznicy (Q_s) są funkcją ich powierzchni i zależą od rodzaju fundamentu pośredniego.

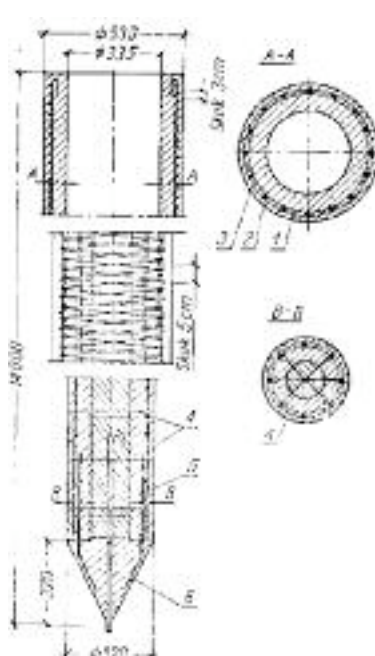
Rodzaj przyjętego fundamentu decyduje bowiem o zwiększeniu bądź też zmniejszeniu owego obciążenia przez wprowadzenie dodatkowych współczynników lub też zmodyfikowaniu powierzchni przenoszącej obciążenie (np. współczynniki technologiczne w przypadku pali i powierzchni zastępcze podstaw pali i ścianek szczelnych [7] [3]).

3.3. Charakterystyka wybranych rozwiązań

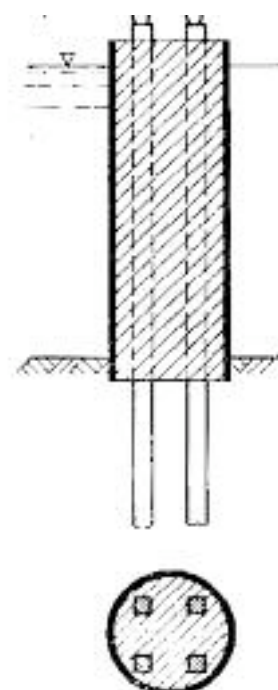
Jak już wspomniano, spośród wymienionych na rys. 2 rozwiązań kolumny i kesony nie są w chwili obecnej w Polsce praktycznie stosowane.

Kolumny to pionowe, wąskie, zwykle o przekroju kołowym elementy z betonu zbrojonego zapuszczane w grunt lub na nim oparte, stosowane najczęściej w budownictwie wodnym jako podstawy nabrzeży i pomostów. Wyróżnia się wśród nich pale pustakowe (rys. 4a) i słupy (rys. 4b). Pierwsze z nich są zagłębiane w grunt, drugie zwykle na nim oparte, lub zagłębione nieznacznie [4], przy średnicach dochodzących do 1 m i długościach do kilkunastu metrów.

a)

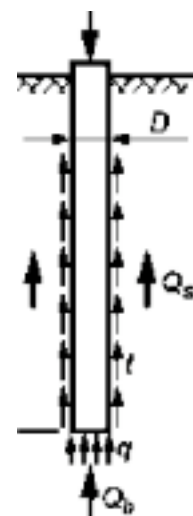

b)

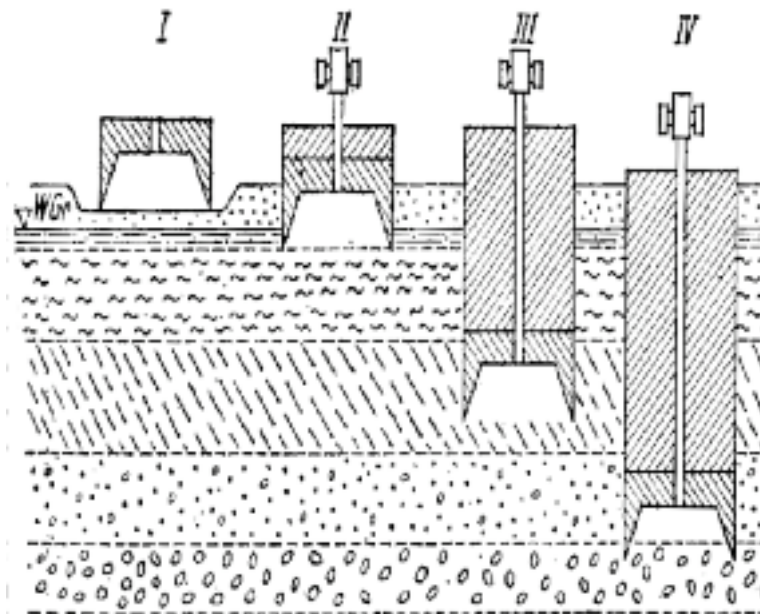

Rys. 3. Przykłady: kolumny (a) i słupa (b) [4]

Keson to otwarta skrzynia, „odwrócona” do góry dnem, zwykle służąca do wybudowania fundamentu dla ciężkiej budowli na nośnej warstwie zalegającej nie głębiej niż 35 m od poziomu zwierciadła wody gruntowej. To konstrukcja prefabrykowana – żelbetowa, rzadziej stalowa, która po ustawieniu w odpowiednim miejscu zagłębia się w podłoże w miarę wybierania spod niej gruntu. Wybieranie gruntu jest możliwe, gdyż dopływ wody do studni jest równoważony ciśnieniem powietrza wewnątrz komory roboczej. Ciśnienie to w miarę postępu prac jest zwiększane, do chwili gdy komora osiągnie wymagane zagłębienie (rys. 4).

Rys. 3. Idea pracy fundamentu pośredniego [2]

Rys. 4. Etapy opuszczania kesonu i wykonywania fundamentu [4]

Na konstrukcję kesonu składają się: skrzynia robocza, urządzenia do służowania pracowników i do usuwania urobku oraz stacja sprężarek z osprzętem. W miarę zagłębiania skrzyni jest ona nadbudowywana, a po osiągnięciu projektowanej głębokości zwykle się ją wypełnia.

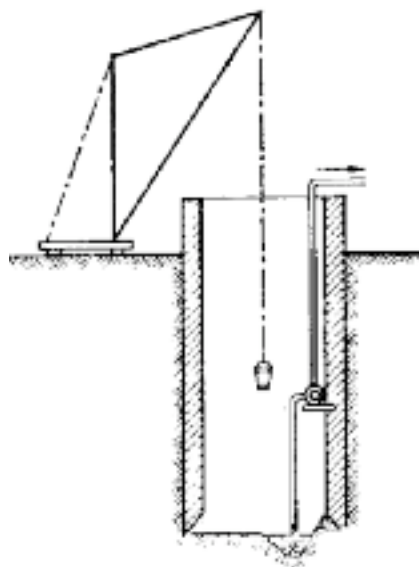
Studnia jako fundament pośredni pełni często funkcję konstrukcji podziemnej (stacja pomp, zbiornik podziemny, dół kanalizacyjny itp.). To betonowy lub żelbetowy, rzadziej stalowy, ceramiczny a nawet drewniany płaszcz o różnym przekroju poziomym (także pionowym) zagłębiający się w miarę wybierania gruntu z wnętrza, nierzadko przy dodatkowym wspomaganiu zewnętrznym. Zagłębianie studni, których średnica może wynosić kilkanaście metrów, jak również wspomnianych wcześniej kesonów ułatwia odpowiednio ukształtowany nóż w dolnej części konstrukcji. W miarę postępującego zagłębiania studnia jest nadbudowywana, a po dojściu do warstwy nośnej studnię wypełnia się zwykle betonem. Taki rodzaj posadowienia stosowany jest wówczas, gdy miąższość warstwy słabej sięga kilku/kilkunastu metrów (znane są jej zastosowania do 65 m). Sama studnia zagłębianą jest na sucho z odpompowywaniem wody z wnętrza (rys. 5) oraz na mokro. Podstawowym problemem technicznym pozostaje utrzymanie zagłębianej studni w pionie. Prostowanie, jakkolwiek możliwe na różne sposoby, jest bardzo trudne

Ścianki szczelne ze względu na swoje zalety (duża nośność na obciążenie poziome przy stosunkowo łatwym jej pograżaniu i wrywaniu oraz niewielkiej masie

jednostkowej) są atrakcyjnym elementem budowlanym, stosowanym szczególnie chętnie do zabezpieczeń głębokich wykopów. Różnorodność zastosowań umożliwia asortyment produkowanych ścianek szczelnych (rys. 6).

Z początkiem lat 80-tych ubiegłego wieku zaczęły też pełnić funkcje konstrukcji stałych, przenosząc niewielkie obciążenia pionowe. Przykładem takich konstrukcji są: parkingi podziemne, przyczółki mostów i wiaduktów o małej rozpiętości i tunele. Jednym z przykładów jest wiadukt kolejowy w Lewinie Brzeskim (rys. 7).

Istniejące propozycje wymiarowania ścianek szczelnych (np. [3]) powinny

Rys. 5. Zagłębianie studni na sucho [4]

ułatwić ich wykorzystanie w omawianym zakresie, jakkolwiek możliwości te w konfrontacji z klasycznymi rodzajami posadowień pośrednich jakim są: pale i ściany szczelinowe są ograniczone.

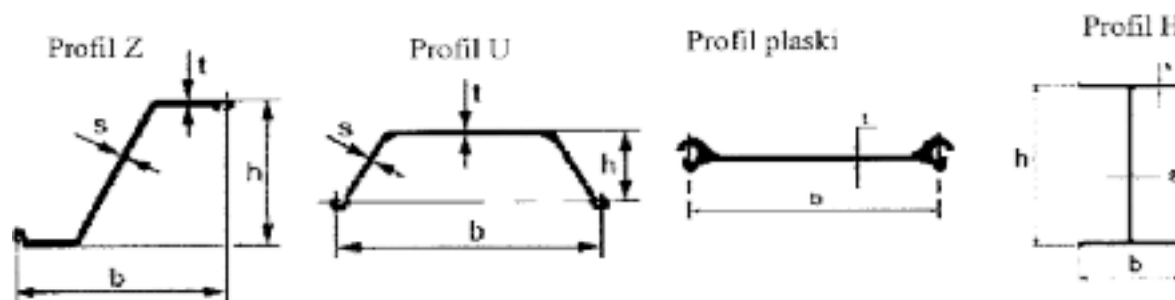
Posadowienie na **palach** to klasyczne metody posadowienia obiektów budowlanych i budowli inżynierskich. Przesądza o tym nowoczesne rozwiązania technologiczne i techniczne tych posadowień. Jest rzeczą oczywistą, że w przypadku: podpór mostów, obiektów budownictwa hydrotechnicznego, obiektów budownictwa morskiego, budynków wysokich, obiektów typu wieżowego wybór pali jest bardzo prawdopodobny. Także w sytuacji gdy zachodzi potrzeba przeniesienia obciążeń przez płynny ośrodek na podłoże nośne (woda, bagno), budowla posadowiona jest na warstwie która może ulec rozmyciu (filar mostu), fundamenty pod obiekt są ograniczone w rzucie, maszyny nie mogą oddziaływać w strefie przypowierzchniowej na obiekty sąsiednie, wymagane jest uzyskanie zakotwień gruntowych w celu przeniesienia sił poziomych i wyrwujących (mury oporowe, maszty) lub gdy posadowienia wymaga szybkiego rozwiązania – wówczas projektant również decyduje się na posadowienie pośrednie na palach. Warto wspomnieć także o wykorzystaniu pali do obudowy głębokich wykopów, stabilizacji skarp i wzmocnienia istniejących fundamentów.

Rozwiązania techniczne i technologiczne współczesnych pali prowadzą do wzrostu ich nośności i poszerzenia zakresu zastosowań jak również przyspieszają czas wykonywania pali obniżając tym samym koszty. Wiele spośród współcześnie realizowanych obiektów to obiekty ciężkie, przekazujące znaczne obciążenia na podłoże w tym obciążenia poziome, lokalizowane w dodatku w miejscu występowania gruntów słabych przy wysokim poziomie wód gruntowych. Z tych też m.in. powodów posadowienie na palach jest często stosowane w polskim budownictwie.

Poniżej przedstawiono dwa najczęściej obecnie stosowane w praktyce inżynierskiej pale, dodajmy zupełnie odmienne formowane.

Pale prefabrykowane (rys. 8) – to zasadniczo żelbetowe elementy o przekroju kwadratowych 20÷45 cm i długości do 18 m (są i dłuższe). Powierzchnia boczna ich jest względnie gładka, a podstawa płaska lub zaokrąglona. Po przywiezieniu na budowę, są pograżane w grunt metodą udarową, przez vibrację, wplukiwanie lub wkręcanie.

Pale CFA (ang. Continuous Flight Auger) – są wykonywane metodą wiertniczą. Do głębokości przewidzianej projektem wwiercany jest świder ślimakowy (rys. 8b).

Rys. 6. Typy profili ścianek szczelnych

Betonowanie (pod ciśnieniem) pala ma miejsce przez przewód umiejscowiony w środku świdra, z jednoczesnym jego podnoszeniem, co pozwala na utrzymanie pionowości ścian otworu bez dodatkowego „szalunku”. Po wypełnieniu otworu, do świeżej mieszanki wprowadza się wibracyjnie zbrojenie pala. Po ok. 20 min, można uzyskać pale średnicy do 1 m i długość do 22 m.

Rys. 7. Przykład wykorzystania ścianki szczelnej jako fundamentu pośredniego wiaduktu kolejowego [3]

Dotychczas pale projektowane były zgodnie z [7]. Wraz z wejściem Eurokodu 7 [8] w sposób istotny procedura ta zmieniła się. Zainteresowanych tematyką pali warto polecić prace Profesora Kazimierza Gwizdały, a w szczególności niedawno wydane książki [1, 2].

Ściany szczelinowe znane już w latach pięćdziesiątych XX, w kraju od niedawna, cieszą dużym zainteresowaniem, podobnie jak wspomniane wcześniej pale. Przesądzają o tym ich zalety i możliwości zastosowań (np. zabezpieczenie głębokich wykopów, ściany fundamentowe kondygnacji podziemnych, fundamenty obiektów inżynierskich i obiektów wysokich). Do popularności ścian szczelinowych przyczyniają się także: pozytywne doświadczenia, możliwości sprzętowe i rozwijająca się wiedza na ich temat (np. [6]). Wykonuje się je do głębokości 30 m, przy grubości ściany do 0,8 m, jakkolwiek znane są ściany i szersze i dłuższe. Ściana szczelinowa, betonowa lub żelbetowa, formowana jest w szczelinie wykopanej w gruncie. Można przy tym wyróżnić następujące etapy jej realizacji:

wykonanie murków prowadzących, przygotowanie zawiesziny, głębinie szczeliny w osłonie zawiesziny bentonitowej (rys. 9a), wprowadzenie elementów rozdzielczych oraz zbrojenia a następnie betonowanie (metoda kontraktor) i prace wykończeniowe. Ściana szczelinowa wymaga często „obróbki” (rys. 9b), nierzadko jest ona dodatkowo też kotwiona, a oczep żelbetowy zwiększa jej sztywność. Ścianą szczelinową jest także bareta, przenosząca duże obciążenia pionowe i poziome.

4. NIEKTÓRE PROBLEMY ZWIĄZANE Z POSADOWIENIEM POŚREDNIM

Decyzja o wyborze posadowienia pośredniego może powodować również szereg problemów. Oto niektóre z nich; W przypadku gdy bezpośrednie posadowienie budowli jest niemożliwe projektant, przy naturalnej skłonności do unikania ryzyka, może podjąć decyzję o posadowieniu pośrednim, nawet wówczas, gdy jest to nieekonomiczne. To bar-

dzo ważna decyzja projektanta, mogąca w sposób znaczący zwiększyć koszty projektowanej inwestycji. Ten sposób postępowania jest jednak wypierany z praktyki budowlanej, m.in. z tytułu dostępu do wielu metod umożliwiających ulepszenie słabego podłoża gruntowego, bez konieczności uciekania się do posadowienia pośredniego.

- Z podobnym problemem można się spotkać wówczas, gdy obiekty istniejące są posadowione bezpośrednio, jednak z różnych powodów wymagana jest zmiana warunków ich posadowienia. Można to osiągnąć m.in. wzmacniając istniejące fundamenty, podłoża pod nimi lub wprowadzając posadowienie pośrednie. To także bardzo ważna decyzja projektanta, na którą może mieć również wpływ opinia m.in.; konserwatora, architekta i archeologa.

- Decyzję o posadowieniu na palach uzasadniają, jak już wspomniano, niekorzystne warunki gruntowo-wodne, znaczne obciążenia – w tym obciążenia poziome oraz uwarunkowania techniczne, technologiczne, czasowe a nawet ekono-

Rys. 8. Sprzęt do:

a) zagłębiania pali prefabrykowanych (źródło: www.geotekst.pl)
b) formowania pali CFA (źródło: www.pg.gda.pl)

Śląskie.
Pozytywna energia

Forum Budownictwa Śląskiego

Czasopismo współredagowane wraz z

Śląską Okręgową Izbą Inżynierów Budownictwa
Przewodniczący **Franciszek Buszka**

Oddziałem Polskiego Związku Inżynierów
i Techników Budownictwa w Katowicach
Przewodniczący **Andrzej Nowak**

Polskim Zrzeszeniem Inżynierów i Techników Sanitarnych
Oddział Katowice
Prezes **Jacek Siwecki**

uczestników
FORUM BUDOWNICTWA ŚLĄSKIEGO

Wydawca: ŚLĄSKA IZBA BUDOWNICTWA
Rada Programowa: prof. dr hab. inż. **Jan Ślusarek**,
Proroktor Politechniki Śląskiej
prof. dr hab. inż. **Jerzy Sękowski**,
Dziekan Wydziału Budownictwa
Politechniki Śląskiej,
prof. dr hab. inż. **Jarosław Rajczyk**,
Dziekan Wydziału Budownictwa
Politechniki Częstochowskiej,
mgr inż. **Jan Spychała**,
Śląski Wojewódzki Inspektor
Nadzoru Budowlanego,
mgr **Anna Hyla**,
Dyrektor Państwowych Szkół
Budownictwa w Bytomiu

Redaktor naczelny: Daniel Bienek

Współpraca: Agnieszka Zielińska

Skład, poligrafia: STP KorGraf, Katowice
tel. 32 354 09 88

Adres redakcji: 40-955 Katowice
ul. Szeliągiewicza 20

telefon: 32 258 90 00

fax: 32 258 77 38

e-mail: forum@izbabud.pl
izbabud@izbabud.pl

Na okładce: Ośrodek Szkolno-Wychowawczy
dla Dzieci i Młodzieży
Niepełnosprawnej
w Dąbrowie Górniczej
Foto: Dariusz Nowak

NAUKA

Rys. 9. Ściana szczelinowa: a) głębienie otworu b) po odkopaniu ściany
(źródło: www.stump-hydrobudowa.pl)

miczne. Problemem otwartym pozostaje wybór typu pala, zwłaszcza wówczas, gdy można z powodzeniem zastosować różne pale. Pomocną w takiej sytuacji powinna być analiza ekonomiczna.

- Propozycja Eurokodu [8] w odniesieniu do metod projektowania fundamentów palowych, przy braku odpowiednich danych i praktycznych doświadczeń, może utrudnić prace nawet doświadczonym projektantom. Dla mniej doświadczonych, a korzystających z dotychczasowej metody projektowania pali [7] problemem może być np. dobór współczynników technologicznych dla typów pali nie ujętych w dotychczasowej normie palowej [2] jak również wybór samej metody projektowania takich pali.

- Formowanie pali i ścian szczelinowych, połączone z głębieniem otworu i wypełnianiem go masą betonową wymaga dużego doświadczenia wykonawcy. Błędy te mogą doprowadzić m.in. do utraty ciągłości fundamentu, uszkodzenia zbrojenia w przypadkach skrajnych do zniszczenia fundamentu [1]. Można również doprowadzić do rozluźnienia otaczającego fundament gruntu w tym pod jego podstawą oraz niekontrolowanego napływu wody gruntowej. Wykonanie tych fundamentów może także wpłynąć na stan techniczny sąsiadujących obiektów budowlanych. Dotyczy to również pograżania ścianek szczelnych. Na dzień dzisiejszy opracowano szereg rozwiązań technicznych ograniczających te błędy (np.: stosowanie m.in. iniekcje wokół i pod fundamentem palowym).

5. UWAGI KOŃCOWE

Posadowienie pośrednie, w szczególności na palach i ścianach szczelinowych, należy współcześnie do często stosowanych w przypadku obiektów i budowli inżynierskich. Sprzyjają temu zalety takie go posadowienia, możliwości techniczne

wykonawców, ich doświadczenie a także wiedza oraz pozytywne doświadczenia z zakresu ich realizacji. Zwiększonemu zainteresowaniu towarzyszą jednak różnego rodzaju problemy. Dotyczą one zarówno wyboru sposobu posadowienia, doboru rodzaju posadowienia pośredniego i typu rozwiązania jak również zasad jego projektowania i wykonania. Dokonanie właściwego wyboru wymaga szerokiej wiedzy na temat metod projektowania i wykonawstwa. Każda z decyzji w tym obszarze skutkuje kosztami a nierzadko poważnymi błędami, prezentowanymi w literaturze przedmiotu.

Podsumowując przedstawiony w artykule materiał autor pragnie podkreślić odpowiedzialność osoby projektującej posadowienie ciężkich obiektów i budowli inżynierskich, w szczególności w trudnych warunkach geotechnicznych, oraz zwrócić uwagę na konieczność wszechstronnej analizy tego problemu przez projektanta.

Literatura

- [1] Gwizdała K.: Fundamenty palowe. Technologia i obliczenia. t. 1. PWN, Warszawa, 2011
- [2] Gwizdała K.: Fundamenty palowe. Badania i zastosowania. t. 2. PWN, Warszawa, 2013.
- [3] Kwarciniński P.: Nośność pionowa grodzic. Geoinżynieria drogi mosty tunele. 3, 2008, ss. 38-40.
- [4] Rossiński B.: Fundamentowanie. PWN, Warszawa, 1976
- [5] Sękowski J.: Współczesne koncepcje posadowienia obiektów budowlanych. Problemy Projektowe Budownictwa i Przemysłu. 1, 2000, ss. 25-26.
- [6] Siemińska – Lewandowska A.: Głębokie wykopy. Projektowanie i wykonawstwo. WKŁ. Warszawa, 2011.
- [7] PN-83/B-02482. Fundamenty budowlane. Nośność pali i fundamentów palowych.
- [8] PN-EN 1997-1 – Eurokod 7. Projektowanie geotechniczne – Część 1: Zasady ogólne.